

ВЕЛИКА СРБИЈА

ISSN 1452-9165

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ
БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

БЕОГРАД, АВГУСТ 2007. ГОДИНЕ
ГОДИНА XVIII, БРОЈ 2813

ДА СЕ НЕ ЗАБОРАВИ

Хрватско етничко чишћење
Републике Српске Крајине

1995-2007.

Злочин без казне - Олујом до НДХ

Др Војислав Шешељ

ИДЕОЛОГИЈА
СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

ВЕЛИКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

Војислав Шешељ

Др Војислав Шешељ:

*„Да господине
Најс,
ја се залажем
за Велику Србију
и увек ћу се
за њу залагајти.
Ја се не
нећу одрећи,
иа макар и завршио
свој живој у Хагу”.*

Др Војислав Шешељ

СВЕДОК ОДБРАНЕ
СЛОБОДАНА МИЛОШЕВИЋА
У ХАШКОМ ПРОЦЕСУ

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2005.

ВЕЛИКА СРБИЈА

ЗЕМУН
ТРГ ПОБЕДЕ 3

НОВИНЕ СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ

Оснивач и издавач

Проф. др Војислав Шешелъ

Главни и одговорни уредник

Елена Божић-Талијан

Заменик главног

и одговорног уредника

Марина Томан

Помоћник главног

и одговорног уредника

Момир Марковић

Издање приредно

Ратко Личина

Редакција

Огњен Михајловић, Амџад Мигати,
Будимир Ничић, Момир Васиљевић,
проф. др Сретен Сокић, Вјерица Радета,
др Бранислав Блажић, Борис Алексић
Љубомир Краговић, Владимир Ђукановић
Техничко уређење и компјутерски прелом
Северин Поповић

Унос текста

Весна Марић, Златија Севић,
Љубинка Божовић и Драгица Томић

Лектора и коректура

Слободан Јарчевић

Председник Издавачког савета

Др Ђорђе Николић

Заменик председника Издавачког савета

Др Бранко Надовеца

Издавачки савет

Проф. др Војислав Шешелъ,
Томислав Николић, Милорад Мирчић,
Гордана Поп-Лазичић, Александар Вучић,
Драган Тодоровић,
Мирко Благојевић, Душко Секулић,
Зоран Красић, Паја Момчилов,
Наташа Јовановић, Горан Цветановић

Штампа

ДОО „Драгић“, Зрењанин

Ђорђа Јоановића 20,

23000, Зрењанин, тел.: 023/535-491

Редакција прима пошту на адресу

„Велика Србија“, Трг победе 3,

11080 Земун; рукописи се не враћају

Новине „Велика Србија“ уписане су у

Регистар средстава јавног информисања
Министарства за информације под бројем
1104, од 5. јуна 1991. године.

СР - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
329(497.11)

ВЕЛИКА Србија : новине Српске
радикалне странке / главни и одговорни
уредник Елена Божић Талијан. - Год. 1,
бр. 1 (јул 1990)-

- Београд : Војислав Шешелъ, 1990)-
(Зрењанин : Драгић). - 30 cm

Месечно

ISBN 1452-9165 = Велика Србија
COBISS.SR-ID 19291650

Да се не заборави!

Прошло је 12 година од највећег етничког чишћења у Европи
послије 2. свјетског рата, и за неке, а поготово за актуелну власт
у Србији, Република Српска Крајина и Крајишници требало би
да падну у заборав.

Тих дана и година је реуспостављена Независна Држава Хр-
ватска дефинитивно постала етнички најчистија земља у Европи,
која је:

- прогнала милион Срба Крајишника;
- убила преко 7.000 Срба Крајишника;
- ранила преко 15.000 Срба Крајишника;
- отела и порушила преко 80.000 станова и кућа;
- етнички очистила 1.100 села и насеља;

Међународна заједница, која је Крајину и Србе Крајишнике
требала штитити свој задатак није обавила. Умјесто тога, добили
смо „правду“ оличену у Хашком трибуналу, који је у копреникан-
ском обрату од жртве направио кривца, а од кривца жртву. У Ха-
гу се није нашло мјеста ни за једног иоле важнијег политичког и
војног лидера сецесионистичких република Словеније, Хрватске,
муслиманског дијела Босне и Херцеговине. Са друге стране, ком-
плетно сва политичка и војна руководства српских земаља: Репу-
блике Српске Крајине, Републике Српске и Републике Србије,
оптужена су у овој фарси. Ни то им није било довољно, те су оп-
тужили и предсједника највеће политичке партије у Срба, Српске
радикалне странке - проф. др Војислава Шешелъа.

Недавно је донесена и срамна пресуда у процесу против пред-
сједника РСК Милана Мартића, која га оглашава кривим и ка-
жњава на 35 година затвора. Пресудом Мартићу хашко судили-
ште жели да пресуди и Крајини и Крајишницима.

„Криви сте!“ - кажу жреци нове хашке, атланске, мондијали-
стичке - или какве већ правде.

Криви сте – што сте извршили агресију сами на себе!

Криви сте – што сте кућу саградили на кривом мјесту!

Криви сте – не уклапате нам се у нову шему поретка Европе и
свијета!

Криви сте – што сте живи!

Али, да се не заборави, Книн, Дрниш, Бенковац, Обровац,
Српски Задар, Грачац, Доњи Лапац, Кореница, Плашки, Слуњ,
Крњак, Војнић, Вргинмост, Глина, Петриња, Двор на Уни, Ко-
стајница, Цапраг, Окучани, Дарувар, Грубишно Поље, Пакрац,
Подравска Слатина, Бели Манастир, Мирковци, Тења, Даљ и Бу-
ковар и сва околна мјеста била су и кад-тад ће бити српска земља
биће Република Српска Крајина!

Да се не заборави!

Република Српска Крајина – Влада

- 11080 Земун, Магистратски трг 3.

Тел. 3077-028, факс: 3077-247,

vladarsk@yubc.net

- Бр. 444/07 – 18. 07. 2007.

Државно право Републике Српске Крајине

Србима у Републици Српској Крајини су, од 1990. до 1995, ускраћена најосновнија људска права и право на етничко и историјско наслеђе – одлукама: УН и других међународних организација (ЕЗ, ОЕБС...), уз сагласност Ватикана и већине чланица УН, па Скупштина и Влада Републике Српске Крајине захтевају да ови субјекти међународних односа утврде своју одговорност, те да помогну да се последице злочина геноцида и етничког чишћења хрватске војске и полиције над Србима отклоне.

Влада и Скупштина Републике Српске Крајине, на најједноставнији начин, упућују субјекте међународних односа да је Хрватска 1990. године била двонационална (држава Хрвата и Срба) и да је хрватска заједница (противуствано 1990) српски државотворни народ претворила у националну мањину, обавивши над њим злочин геноцида и етничко чишћење – од 1991. до 1995. Ово је схватљиво на примерима двонационалних европских држава: Белгије и Чехословачке:

1. Незамисливо је да би чланице УН прихватиле да у Белгији један од два народа (Фламандци и Валлонци) прогласи онај други националном мањином и да над њим изврши злочин геноцида и етничко чишћење.
2. У двонационалној Чехословачкој, Чеси и Словаци су се договорили да свако на својој етничкој и историјској територији оснује своју државу. Такав принцип није дозвољен Србима – а имали су етничку и историјску територију, истоветно Чесима и Словацима.

Српска државност у Крајини је успостављена у Средњем веку – у оквиру Угарске (Мађарске) и Аустрије, касније: Аустроугарске, Државе Срба, Хрвата и Словенаца и Југославије после Другог светског рата, па те државности не може да се одрекне ниједан орган Републике Српске Крајине: Председник државе, Парламент и Влада. Ова државна тела се обавезују да наставе државотворност српског народа у Републици Српској Крајини на основу свог етничког и историјског права – легализованог:

1. Привилегијама угарског (мађарског) краља Матије Корвина из 1471. године,
2. Српским уставом (Statuta Valachorum) у Аустрији из 1630. године, којим су Срби Крајишници имали локалну самоуправу и српске судове,
3. Устанком против Турске и ослобађањем Далмације 1682/1683,
4. Оснивањем Државе Срба, Хрвата и Словенаца 1918. године,
5. Сувереношћу српског народа у Хрватској, на основу Члана 1. Устава Социјалистичке Републике Хрватске из 1974,
6. Оснивањем Републике Српске Крајине – 19. децембра 1991. године.

Скупштина и Влада Републике Српске Крајине обавештавају субјекте међународних односа да су ови документи српског државног права највиши правни акти и да нема одреднице међународног права која их може поништити.

Стратешки програм рада Скупштине и Владе Републике Српске Крајине ће се заснивати на чињеници да су хрватска и српска етничка заједница (у границама бивше Хрватске) равноправне и суверене на својим етничким и историјским територијама.

Милорад Буха, премијер

Рајко Лежаић, председник Скупштине

Рајко Лежаић: Председник Скупштине РСК у прогнанству

Чињеница је да смо ми Срби били равноправни у свему с Хрватима до почетка Другог светског рата, кад су у Хрватској дошли на власт фашисти – усташе. На исти начин, попут хрватских фашиста, према Србима су се односили и чланови Хрватске демократске заједнице 1990. године. И од једних и од других смо доживели злочине геноцида. Неки овде у Србији (који иду по своје мишљење у Брисел) припремили су најстравичнију блокаду у односу на информације Владе и Скупштине Републике Српске Крајине. Да ли им је то еуропска демократија? Наравно, то није демократија, него вид најгрубље тираније над истином. Добро је познато да су Крајишници аутохтони народ у Крајини и у многим другим деловима Хрватске. Истина је и да су многи становници Хрватске, који за себе мисле да су Хрвати, у

ствари, само Срби католичке вере. Знамо да су их наши стари сматрали за Србе и звали су их Буњевцима. Срби православни у Републици Српској Крајини су били већинско становништво, упркос вековном унијаћењу и католичењу на простору не већем од 15.500 квадратних километара. Ту је живело око 450.000 становника, од којих су, скоро, 90 одсто били православни Срби и поседовали су 94 одсто земље.

Нажалост, пред очима УНПРОФОР-а, хрватска војска је прогнала готово целокупно становништво Срба православних и окупирала целу територију Републике Српске Крајине. Ту окупацију, мирно је посматрала и мајчица Србија. Тако је Хрватска, без икаквих последица, обавила највеће етничко чишћење у Европи после Другог светског рата.

Милорад Буха: Председник владе РСК у прогонству

Прогнани Крајишници данас представљају најсиромашнију и социјално најугроженију популациону групу у Европи.

Када су остали народи усмеравали своју пажњу према новим технологијама, техничким унапређењима, новим правцима развоја, српском народу наметнут је братоубилачки рат, разбијање државне заједнице, опште страдање и прогон. Када су родитељи на Западу својој деци куповали компјутере, мобилне телефоне, ми смо нашој деци делили оружје, да би уз нас одбранили родну грудну, имања, гробове својих предака, цркве и манастире.

Идеолошки и стратешки неприпремљени, без јасне визије о перспективи и правцима остварења својих виталних националних интереса, остављени на цедилу – није се могао избећи геноцид, етничко чишћење, егзодус, ужас рата, патње и бол.

Геноцидом и етничким чишћењем из Републике Хрватске и РСК протерано је преко 500.000 Срба, убијено је преко 7.000, а рањено преко 15.000 Срба: запаљено, уништено, покрадено око 35.000 стамбено-пословних јединица, одузета су станарска права на 50.000 станова чији су корисници били Срби, запаљено је и уништено 1.100 села и заселака у којима су Срби били већина, ускраћено право на акције у поступку приватизације друштвене имовине, онемогућено остварење права на пензије у току рата, ускраћена остала имовинска и социјална права. Укупна вредност одузете, уништене, украдене и општећене имовине и имовинских права, износи 30 милијарди евра, што уз изгубљену добит од 20 милијарди чини импозантан износ од 50 милијарди евра.

Страх, глад, понижење, губитак идентитета, достојанства, и части, осећај апсолутног незнања, постали су основно духовно стање Крајишника.

Сваки Крајишник дубоко у себи сабира и одузима болне ране, патње и бол.

Сучоен са суровом реалношћу, разборито, чврсто и стамено издржава све потешкоће које су му наваљене на нејака плећа. Прошлост садашњост и будућност је сумирао у једну реч: преживети.

Узроке трагичне судбине крајишког народа, морамо заједнички анализирати – тим више јер смо на својој кожи осетили ужасну и болну стварност.

Још један апсурд хрватске политике или протеране Србе РСК онемогућити да се из Европе врате у Европу

Пише: Проф. др Веселин Ђуретић

Недавно сам се вратио из Москве, из Русије. Говорио сам на неколико јавних скупова, позивајући нашу словенску Матушку да нас спасе из хорсокака у који смо упали умногоме захваљујући и њеној, јељциновској, политици.

Посебно сам говорио о Републици Српској Крајини, подсећајући на онај дијалог између америчког „гопуз дипломате“ Ричарда Холбрука званог Бил и руског изасланика Керестедијанца, поводом плана „3-4“. Дрски Амер, зачуђен непопустљивошћу српских представника што не прихватају сабијање у Глински и Кнински котар (који су се могли још више сузити, како је С. Јарчевићу рекао један британски обавештајац), обратио се Русу – „српском брату“: „Уразуми их“. Посредници „великих“ сила посматрали су Крајишнике и њихову земљу као неко афричко племе, које се спори са цивилизованим Загребом око неких „номадских испаша“, очигледно, без икаквог сазнања да Срби ту живе од VIII вијека, како је утврдила хрватска повјесничарка проф. Нада Клаић, а по неким изворима се помињу и прије нове ере. Саговорници крајишких представника су думали на основу пропаганде коју су током XX вијека сијали и ватикански, и хрватско-клерикалистички, и коминтерновски, и павелићевски и титовско-комунистички центри. То је за њих била „историјска чињеница“ првог реда.

РСК је постајала „сирак тужни без игде икога“; званични Београд још је спавао на идеологизаторским ловорикама; орно су се обиљежавале облетница Авноја и тужне реминисценције за Вођом. Иза кулиса разума су резоновали они који су титовско-авнојске федералне намете прихватили као „неке историјске тековине“. Таквих је било и у Книну, а где су се држали као „лијан плота“ „с оног Београда“, као што су се српске Матице држали током Првог светског рата, игноришући многе народне резолуције о потреби директног уједињења са Србијом; народног уверења да је Југославија фикција, преко које ће се ватикански вођени загребачки пургери дочепати власти, да би у новом оквиру наставили стару великохрватску политику (што се потом и збило).

Србима је, почетком последње деценије XX вијека, Бог био подарио још једну прилику да крену српским путем, али је они поново нису искористили. Дио њих је био импрегниран комунистичким синдромом, који је био породило нову српску благоутробну „класу“, која је чувајући своје привилегије (са слашћу „жлумпен-сељака“) чувала и титовско-хрватске антисрпске концепције, и била је једна крајишка завеса која је затварала видике националном циљу. Други дио су представљали српски националисти – без снажних и националних и интернационалних упоришта. Њихови брзи војни успјеси су рађали илузије у коначан успјех, што их је побједнички одржавало у стању илузија и неактивности; у ишчекивању правде од калкулантског свјета. За то вријеме, пер-

фидни противник је мјеркао српско понашање, ловећи у њему оно што се уклапало у западни пројекат српске сатанизације који је у сумраку српског „интелектуалног разума“ показивао неку своју „сировост“. Тако је перфидни хрватски агресор постајао „жртва“. Амерички „каубојски филм“ све брже се окретао, подижући на ноге и западне дамице против „дивљих српских Индијанаца“.

Тако је наступио још један сумрак у српском ходу по мукама; и нико због тога није плакао. „Дивље Индијанце“ је требало казнити. У егзилу се нашао читав народ, а Матица, у рукама недостојних вођа, ни тада није сагледавала своју вину. Без националне идеје-водиље није се јасно одређивала ни према будућности прогнаника. Бар онако како је то у много тежим мукама урадио несрећни генерал Милан Недић, који је свакога збринуо, али је свакоме и ставио на знање да ће се послје победе савезника над антихитлерском коалицијом вратити својим домовима. Идеологизована српска Матица није имала таквих визија, па су се крајишки прогнанци још једном нашли на распећу. Перфидни загребачки играчи су „добијали“ прилику да етничко чишћење доведу до краја – уз „помоћ“ Матице српска. То је отуђивало оштрицу витешког крајишког соја; од слободара су постајали рајетини. Ни када су се почеле отворати визије Европске уније, које су укључивале и Хрватску, несрећници нису имали јасно зацртани циљ: „Не враћамо се у Хрватску него у Унију!“ Моја маленкост је од 1995. године то често понављала.

Сада се указује нова прилика – ако је не покваре многи некомпетентни који још говоре у име РСК. Са трибине Парламентарне скупштине Савјета Европе су упућена два битна позива: Први је да Хрватска не може очекивати да у ЕУ уђе ако прогнане и избјегла Србе не поврати, и то у аутономну сигурност; други је општег карактера: заједничко тржиште за све комаде бивше СФРЈ (осим Словеније), што објективно значи неко брисање државних граница. Бојим се да ни ту прилику званични Београд неће искористити и организовати повратак сународника, и у складу са европском економском логиком организовати њихов живот. Бојим се да то неће, схватити ни Српска православна црква, да се ради у суштини о истој оној историјској ситуацији која је довела до османлијске окупације, када је у недостатку свјетовног водства сама вршила и духовну и свјетовну мисију, мислим да је Влада РСК у избјеглиштву дужна да да нове европске перспективе стално актуелизује и операционализује. Хрватска је упала у политички хорсокак: између својег европејства – који објективно сужава њен суверенитет и постепено брише све државне границе и свог идентитета (настојања да испразне српске просторе у таквом стању одржи), који је објективно апсурдна, јер ће се Срби РСК, преко Европе, моћи вратити у своју древну постојбину. На тај апсурд, стално треба подсећати загребачке мешетаре; на њега стално треба указивати прогнаним и избјеглим – да би се што прије вратили.

О геноциду над Србима

Пише: Проф. др Милан Булајић

У Српској академији наука и умјетности је био формиран Одбор за сакупљање грађе о геноциду над српским народом и другим народима Југославије у 20. вијеку. Одбор је образовао професор Владо Дедијер, касније академик Радован Самарџић, а ја сам био замјеник председника тог одбора. Међутим, у време обновљеног геноцида, 1994. године, Одбор за сакупљање грађе о геноциду је укинут, без икаквог образложења. Све друге институције, које су се бавиле истраживањем и проучавањем злочина геноцида, су укинуте или пасивизиране.

Наиме, парламент Југославије – Савезна скупштина 1992. године је образовао Државну комисију за ратне злочине и геноцид. Ја сам био именован за генералног секретара те државне комисије. Тада, када је Комисија почела да ради, објективно, истинито, чак је „Хелсинки воч“ објављивао извјештаје те комисије, укинута је, послје годину и по дана.

Образована је Комисија Савезне владе, која је требало да настави тај рад у сакупљању чињеница и доказа о ратним злочинима и злочинима геноцида. Послје пет година, та савезна комисија је пасивизирана. Значи, није укинута, али је смјештена у зграду СИВ 3, у неколико просторија, са неколико чиновника, који ту грађу треба да чувају, а ту грађу нико не може да користи.

Музеј жртава геноцида, који сам иницирао и био први директор пуних десет година, када смо сабирали резултате рада, у врло тешким условима се радило, ни институти са десетак доктора наука нијесу толико научних скупова и толико публикација дали. Послје 5. октобра, Музеј жртава геноцида је премјештен у Крагујевац. Шта ће да ради у Крагујевцу?! Органи Музеја жртава геноцида, који су постојали (Управни одбор, Надзорни одбор) састављени су од Крагујевчана. Милан Булајић, као директор Музеја геноцида је разријешен дужности. То сам препустио на одговорност Влади, која је то учинила – Жарка Кораћа и друштво.

Међутим, 1996. године, иницирао сам образовање Фонда за истраживање геноцида, у циљу да се помогне Музеју, који није имао средстава, ни кадрова. Када сам разријешен дужности директора Музеја жртава геноцида, а Фонд за истраживање геноцида је признат, одобрен од Владе Републике Србије, као посебно правно лице, са сједиштем на Тргу Николе Пашића, гдје је тада било и сједиште Музеја жртава геноцида, тада је мени, када сам наставио тај рад, када је пред нама била Трећа међународна конференција о Јасеновцу, у Јерусалиму, 29. и 30. децембра 2002. године, и пред припремани научни скуп „Геноцид у 20. вијеку на подручју југословенских земаља“, Милану Булајићу је писаним путем забрањен улаз у зграду у којој су били Музеј жртава геноцида и Фонд за истраживање геноцида, и то без икаквог образложења.

Без претјеривања, данас је питање геноцида животно питање српског народа и државе Србије.

Све теме које су овде наведене су изузетно значајне, али нећу говорити ни о теми која се налази поред мог имена, нити о било којој од ових тема, а које су врло значајне, врло битне теме.

У Сплиту је, 22. јуна, те критичне, 1995. године, прије „Олује“ а послје „Бљеска“, одржан састанак, под посредништвом Сједињених Америчких Држава, њиховог тадашњег

амбасадора, посредством и Њемачке, Шварца Шиллинга, који је сада именован да замијени Ешдауна у Босни и Херцеговини, са генералима и министрима хрватске и муслиманске Босне и Херцеговине, на којем је, по мојој оцјени, на темељима НДХ, јер је то НДХ – муслиманско-хрватски војни савез, који је очигледно, према документима, против Срба у Босни и Херцеговини, против Срба у Хрватској, против Срба у Србији. Нико на то не реагује, нико о томе ништа не говори.

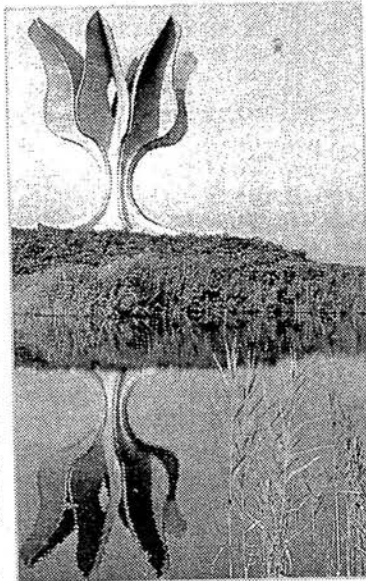
У вријеме десете годишњице Сребренице, председник Србије је био у Сребреници, за коју су Срби оптужени да су извршили геноцид.

Стјепан Месић долази у Београд и на београдској телевизији говори о томе да Срби треба да признају геноцид над муслиманима у Сребреници, а што се тиче „Олује“, „то је била законита акција хрватске војске за ослобођење узурпираних територија“, понављам цитат „узурпираних територија“, као да су Срби дошли у Крајину из Србије, а не да су тољима тамо живјели. Нико ништа на то не реагује.

Ми се налазимо у ситуацији гдје ово мора бити предмет оваквих разговора. Шта ми радимо данас? Шта је одговор Владе Србије и Владе државне заједнице Србије и Црне Горе на оптужбе Хрватске, на оптужбе муслиманске Босне? Шта је одговор? Ми не знамо какав је одговор поднијет. Одговор је већ поднијет.

Ја сам се обраћао Милошевићу, обраћао сам се Ђинђићу, обраћао сам се Коштуници, истим предлогом: ово о чему се говори, о геноциду, о одговорности геноцида, стравичног геноцида на овим просторима: мора бити изнад идеологије, изнад политике, изнад партија, па ако хоћете и тако и изнад вјера. Ако је било ко крив – да је извршио ратни злочин над заробљеником, над цивилом, над, да не кажем, дјецом, он мора да одговара. Ја не правим разлику да ли је тај неко Србин, Хрват или било ко ако је невиног човјека убијао.

Данас апелујем: дајте да се ово питање рјеши, јер је ово животно питање. Када се нико није обраћао, ни председник Владе Републике Србије др Коштуница, који зна и мене и зна на чему радим, када се министар културе није обраћао нити на једно једино, од десетине писама, које смо му послали, није одговорио, поднио сам елаборат Српској академији наука и умјетности. Пошто је тај пројекат разматран на Одељењу за историјске науке, Извршни одбор, Председништво Српске академије наука и умјетности је послало предлог председнику Владе Коштуници у којем је речено „ако се не рјеши институционално питање истраживања и проучавања злочина геноцида на овим подручјима, српски народ и српска држава ће трпјети несагледиве последице“, а на то писмо, од 14. децембра прошле године, до данас, није одговорено.

Историјска, правна и политичка утемељенист Срба у Републици Српској Крајини

Пише: Проф. др Марко Атлагић

Када говоримо о историји српског народа на подручју Републике Српске Крајине и Републике Хрватске, можемо запазити да је хрватска историографија форсирали и глорификовала српске сеобе, а посебно запостављала или уопште није ни спомињала аутохтоност српског народа на том подручју.

У исто вријеме српски историчари, у име заједништва, бježали су као враг од тамјана од те теме – аутохтоности српског народа у Републици Српској Крајини и Републици Хрватској.

Српска званична историографија, врло често и великодушно одбацује вијести и свједочења античких писаца (Плинија, Птоломеја, Херодота и других), а и каснијих – средњевијеконих (Константина Порфирогенета и других) о Србима у њихово доба. Истодобно наша српска историографија прихватила је тзв. истину о себи од писаца германско-скандинавске историографије. Наша историографија слабо обрађује крају тј. фалсификате, отимачину Хрвата по српској историји у Републици Српској Крајини и Републици Хрватској, како оне из средњег тако и оне из новог вијека, па и ове из најновијег доба.

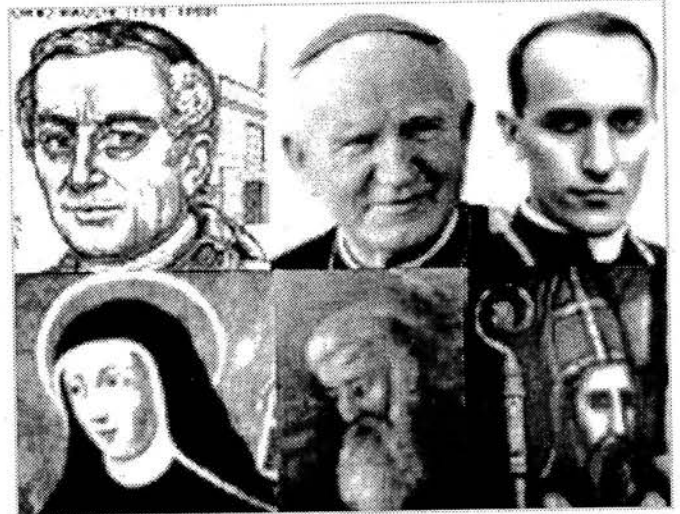
Политичка култура и војна историја српског народа у Републици Српској Крајини и Републици Хрватској пребогата је чињеницама (историјским изазовима), које се не могу мимоићи и погазити, када се трезвено разговара или пак пише.

Хрвати морају знати да ће свако насиље над историјом и над Србима у Хрватској рађати тренутне или будуће несугласице, немире и ратове. Срби не би смјели дозволити, а Хрвати их у томе требају подржати, да се погазе: српска прошлост, достигнути ниво политичких и националних права, његова српска култура и укупна духовна партиципација, његова права на имовину и исконске завичаје.

Наиме, само фашистичка политика и њени грађани могу планирати уништавање дијела својих грађана и свог народа, само зато што припадају огранку других култура и вјера.

У међународној јавности, постоје бројне неистине због незнања или подметања лажних података о српском народу у Републици Српској Крајини, који се свде на доказивање да он није свој на своме, да је населио туђу земљу, да су Срби дошљаци и скоројевићи, да нису државотворни. Све су то чисте лажи и подметања – с циљем да се српском народу нанесе огромна штета, вређа и да се прибави презир у свијету, те да се протјера са својих исконских огњишта и завичаја. Српски народ у Републици Српској Крајини има јако богату прошлост, научна и културна достигнућа и своју пребогату и специфичну традицију.

Многи српски историчари заплетени у мрежу југословенства и комунизма нису истраживали своје давне историјске коријене. Њих је спутавала политика савеза једнаких. Неки историчари су ишли толико далеко да су већ на почетку изразили невјерицу у историјске записе – изворе о Србима, настале пре два миленијума – у вријеме Херодота, Плинија и других писаца.

Хрватски историчар Томо Маретић, најбољи познавацац Плинија каже: „Тај Плиније Римљанин, који живјеше у доба Херодота, испишује неколико имена, мање више тамнијих, али на нашу велику радост једно је међу њима, не само посве јасно, него и очигледно славенско, а то су Срби, или како их Плиније пише Срби...”

Проф. др Ђорђе Јанковић, наш познати археолог, пише о Србима у Републици Српској Крајини, па каже: „Први слој живота Срба на просторима Крајине је поуздано археолошки потврђен из 7. и 8. вијека око Книна, Дрниша, Срба, Грачаца и Коренице). Установљен је громилама, посмртним споменицима Срба IV-IX стољећа”.

А франачки хроничар Ајнхард спомиње Србе 822. године у својим аналима, дакле 30 година раније него што се спомиње хрватско име. Он каже: „Људевит Посавски, побјегао је к Србима у Далмацију”. У писаним историјским изворима до данас то је први познати историјски извор који спомиње Србе на просторима Републике Српске Крајине.

За вријеме династије Немањића и Котроманића простори Републике Српске Крајине су се најчешће налазили у саставу те средњевијеконне српске државе. Тадашње српске области и држава се налази у окружењу Византије, Угарске и Венеције. Немањине западне границе су на ријекама: Крки, Зрмањи, Купи и Сави. Сви Немањини насљедници од Стефана Првовјенчаног па све до цара Уроша су задржали западне српске границе, које је посебно учврстио цар Душан Силни, одредивши Далмацију за Младена Шубића, сина Ђурђевог, који умире 1348. године, па власт у Далмацији преузима Јелена Шубић (сестра Душана Силног).

Сама изградња српских православних манастира на Зрмањи (Крупа 1317) и на Крки (Крка 1350), приписују се краљу Милутину и Јелени Шубић.

Династички сродници Немањића, Котроманићи од бана и краља Стефана Твртка I, па до краља Стефана Томаша, задржавају западне српске земље.

Срби западних крајева (посебно око Цетине, Крке и Зрмање) ће врло активно учествовати у борбама против Турака, а посебно у Кандијском рату (1645-1669) када се јављају најистакнутији носиоци српске самосвијести, који су опјевани у народним пјесмама (Илија Смиљанић, Јанко Митровић, Стојан Јанковић и Бајо Пивљанин).

На тим далматинско личким просторима је израсла млетачка Војна крајина, која се дијелила на котаре, сердарије и села. Врховни старјешина је био колунел, у сердаријама сердари, а у селима харамбаше.

Међутим, већ 1630. године настаје „Српска Војна Крајина“, што је био зачетак државотворности Републике Српске Крајине. Већ је аустријски цар Фердинанд II 1627. године додијелио Крајишницима (Власима) диплому, којом им даје своју царску земљу у замјену за данак у крви – за вијерно служење и војевање. Овим документом, Војна Крајина постаје *Corpus Separatum*, потпуно одвојена од угарског и хрватског краљевства и њихових Сабора. Тиме је, у ствари, започео процес претварања Војне Крајине у посебну управну област унутар Хабзбуршке монархије.

Цар Фердинанд II је 1630. године потврдио тзв. „Statuta Valachorum“ Србима, тј. право власништва над земљом и право да је могу продати, што је било сасвим нешто ново тада у феудалној Европи. Statuta Valachorum је био први српски устав Срба у Хабзбуршкој монархији. У њима се говори о: општинама, судству, власништву над добрима, приватним и јавним деликтима, војним старјешинама, идр.

По том крајишком уставу Крајина је била подијелена на шест генералата и 19 регименти, које су се дијелиле на компаније и чете.

Цар Фрањо Јосип I је 14. 5. 1887. године донио „Закон о уређењу простора, цркве грчко-источне и о употреби ћирилице у краљевини Хрватске и Славонији“. Овај закон је изричит и говори да Срби имају право да исповиједају своју српску православну вјеру и право на употребу ћирилице.

Хрватски сабор је 1867. године усвојио изјаву да троједна краљевина признаје народ српски, који у њој станује, као народ с хрватским народом истовјетан и равноправан.

Када је Војна Крајина 1881. године укинута, тада се говорило о формирању посебног српског парламента.

Међутим, у XIX вијеку се јавља и Анте Старчевић – један од највећих мрзитеља Срба на просторима Републике Српске Крајине и Републике Хрватске. Он у Хрватској види само Хрвате. Он каже: „У Хрватској постоји само један политички народ, а то су Хрвати, Срби су дио тог политичког народа“, што значи Срби су Хрвати. И сам Антон Радић је још давне 1914. године, и то 7. јула, писао у „Дому“ за Старчевића:

„Старчевић је мрзио Србе. Он није признавао да има Срба и то не само у Хрватској, него и у Србији. Зато за све Србе у Хрватској писао је да су Цигани, Цинцари, Власи. Они су влашка накот зрио за сикиру. Они су смет, они су србеж на тијелу хрватског народа“.

Срби у Аустро-Угарској монархији су подржали Ријечку резолуцију 1905. године и изгласали Задарску резолуцију, којом дају искрену подршку Хрватима да Далмацију присаједине Хрватској и Славонији под условом пуне равноправности Хрвата и Срба.

Срби са простора Републике Српске Крајине 1918. године улазе у састав Краљевине СХС, касније Краљевине Југославије. Већ је председник владе Антон Корошец говорио да ће Југославија имати улогу тројанског коња према независности Хрвата и Словенаца, па је казао: „Срби су нам дали златну кобилу Југославију, вратит ћемо им рагу“. А војвода Мишић, послје обиласка Хрватске, марта 1919. године рекао је краљу Александру: „Из свега што сам видео и чуо, ја сам дубоко зажалио што смо се ми на силу Бога обманјивали некаквом идејом хрватске заједнице. Сви они јед-

нако мисле, то је свет за себе, ма са каквим предлогом да се појавиш ствар је пропала. То нису људи на чију се реч можеш ослонити. То је најодвратнија фукара на свету“.

Почетком 2. свјетског рата, српски народ у Хрватској, је по први пут ушао, не својом вољом, у састав хрватске државе, коју су прогласили хрватски фашисти 10. 4. 1941. године, као НДХ.

Српски народ у Републици Српској Крајини и Републици Хрватској је тада стављен ван закона; забрањено је српско име, српски језик, српско писмо – ћирилица, српска православна црква. Србима је забрањено кретање, употреба саобраћаја, посјеђивање локала, биоскопа, позоришта, купанье у бањама. Српска дјеца су стрељана: у сталку, пламену, бебе су набијане на бајонет, спаљене у кућама, куване у котловима.

Часни и поштени Хрват Виктор Новак је рекао за НДХ: „иако нечовјечна НДХ, огрезла у злочине више него Хитлерова Њемачка, а имала је пуну подршку Ватикана“.

Велико је историјско питање: Зашто је већина Хрвата подржавала блок фашистичких земаља и своје предводнике у НДХ? На ово питање кад тад Хрвати морају одговорити. Што пре, то за њих боље.

На 2. засједању ЗАВНОХ-а у Плашком 1943. године доноси се резолуција у којој се каже: „Нема, неће и не смије бити Хрватске у којој Србима не би била зајамчена пуна једнакост и равноправност“. А 3. засједање ЗАВНОХ-а у Топуском 1944. године доноси Декларацију о основним правима народа и грађана демократске Хрватске у чијем првом члану пише: „Хрватски и српски народ у Хрватској потпуно су равноправни“.

Формулација о потпуној равноправности српског народа у Хрватској, налази се у свим уставима Народне, односно Социјалистичке Републике Хрватске од 1947. до 1990. године.

Божићни устав Хрватске од 22. 12. 1990. године погazio је сва, кроз историју, стечена права српског народа у Хрватској. Српски народ је као политички тј. конститутивни народ избачен из устава Хрватске и стављен у положај националне мањине. Ово је била директна државна припрема за рат у Хрватској, који је Хрватска намјерно изазвала, што доказује и сам поглавник др Фрањо Туђман. Он је још 1989. године на Конференцији дипломатског кора у Њемачкој (тко га је позвао?), рекао: „Када ја будем председник Хрватске (не ако будем) тло у Крајини постат ће црвено од крви“. Тај исти Туђман је на Јелачићеву тргу у Загребу 24. 5. 1992. године изјавио: „Рата не би било да га Хрватска није жељела. Али ми смо процијенили да само ратом можемо изборити самосталност Хрватске. Због тога смо водили политичке разговоре, а иза тих преговора формирали оружане постројбе. Да нијесмо то урадили, не бисмо дошли до циља. Значи, рат је било могуће избјећи само да смо одустали од наших циљева, тј. од самосталности Хрватске“. Поглавник Туђман је 1991. године новинарки Тањи Торбарини изјавио: „Сретан сам што моја супруга није ни Јеврејка ни Српкиња“.

Доласком на власт у Хрватској ХДЗ и избацивањем Срба из устава Хрватске, ХДЗ власт разоружава станице милиције са већинским српским становништвом, и шаље редарственике на рубна српска села и изазива инциденте (хапсе Србе, малтретира, а и убија). Срби су били присиљени да се организују у САО Крајини 21. 12. 1990. године да би 19. 12. 1991. године прогласили Републику Српску Крајину, која је трајала до 4. 8. 1995. године.

Када је хрватска власт 4. 8. 1995. године, заједно са НАТО-ом, извршила агресију на Републику Српску Крајину и протјерала српски народ из Републике Српске Крајине, Влада и Скупштина Републике Српске Крајине су биле принуђене да наставе рад у изгнанству.

РСК - парадигма неправде Запада

Пише: др Зоран Аврамовић

Увод

Један од најупорнијих захтева који се упућује Србима из иностранства после 2000. гласи овако: Срби треба да се суоче са својом прошлошћу а то је она из последње деценије 20. века. Па добро, да се суочимо. Шта видимо у тој живој слици историје? Да погледамо чињенице.

- ФНРЈ се разбија споља и изнутра;
- Словенија ратује против ЈНА 1991;
- Хрватска илегално увози оружје и спрема се за издвајање из СФРЈ;
- Срби из Републике Хрватске неће да се издвоје из СФРЈ;

- 15. јануара 1992. ЕУ признаје Хрватску са конституисаном Републиком Српском Крајином;

- Српска политичка права МЗ није признавала;
- НАТО бомбардује РСК. На првој страници Хералд Трибуна од 22. новембра 1994. Пише: „Serb Air Base Destroyed In Massive NATO Attack”. Та база је била у Удбинама. Од тада расте улога НАТО оружја у борби против Срба. РСК је била „заштићена зона” до 1995;

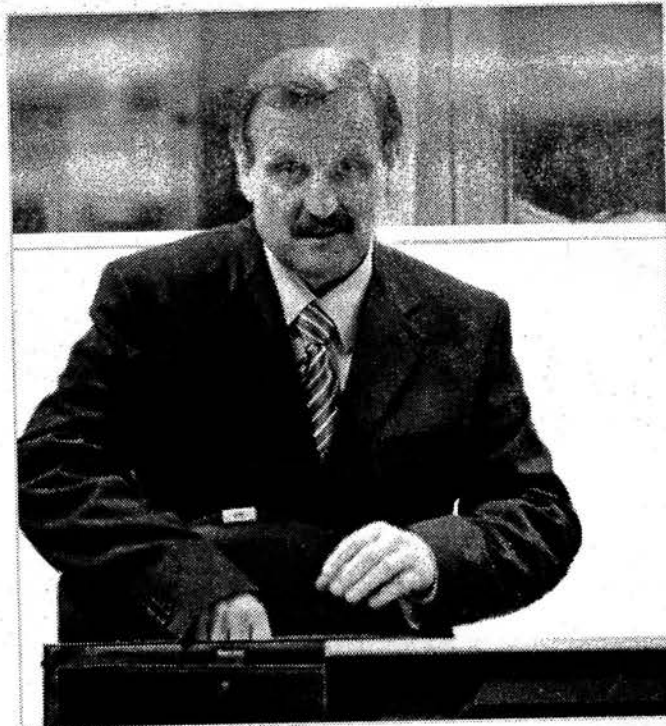
- МЗ је допустила РХ да оружаном уђе у ту зону;
- Срби су истерани из своје постојбине и тиме је под окриљем МЗ искорењена једна православна цивилизација, која на тим просторима постоји 800 година.

Шта је могла МЗ да учини? Ништа више него да инсистира на преговорима РСК и РХ и да чека налажење компромиса. Она је одбацила пут компромиса и прихватила протеривање једног великог дела српског народа са његових исконских простора. И то је био недвосмислени акт неправде МЗ. Сви елементи појма правде су одбачени. А када је 1999. уследило бомбардовање Србије, због тобожње заштите албанске заједнице, та неправда је колосално увећана. Она је одобрила употребу оружја од стране косовских Албанаца против државе у којој су имали сва права осим права на државу, прихватила њихове лажи о „ропском положају” као истине и кренула да сипа бомбе по Србији 78 дана и ноћи. Тако, док тамо помаже погром једног народа, овде подупире захтеве за државом мањинске заједнице, уз истеривање Срба са Косова и Метохије под својим надзором. Има ли шта горе од овога у правном, моралном, цивилизацијском смислу?

Од људских права до права националних мањина

Кампања људских права за косовске Албанце добија пуно значење тек у политичком контексту растурања СФРЈ, особито судбине истераних Срба из Републике Српске Крајине, тј. Републике Хрватске. Те две приче – Срба и косовских Албанаца – показују у пуној светлости какви су све међународни интереси уpletени у вредност људских права.

Људска права појмовно и термилолошки обухватају првасходно индивидуална права човека и грађанина. Признавање људских права сматра се највећом политичком теко-

вином друге половине XX века, а то треба да потврде бројне међународне конвенције и организације које се баве овим аспектом људске заједнице. Подизање овог питања на ниво међународних споразума, значи да брига о људским правима постаје општа и да прелази границе државног суверенитета. У овој чињеници новије политичке историје, треба видети предности али и не мале опасности.

Питање људских права се – вољом западноевропских политичких елита и њихових теоријских сервиса – нагло помера према правима националних мањина. На Конференцији о безбедности и сарадњи у Бечу 1989, у Париској повељи 1991, у Савету Европе и Европској Унији 1991. и 1994. права националних мањина су промовисана у, како је то јаким аргументима показао енглески социолог Адам Барцес (вид. „Критичке рефлексije о повратку регулисања права националних мањина”, Социолошки преглед, бр. 3. 1998) у привилегију, а не право. Творци ових докумената су затражили од источноевропских држава да унапређују права националних мањина, а не да се уздрже од дискриминације. Према анализи Адама Барцеса ова стратегија је била политички и морално мотивисана потчињавањем источноевропских држава наметнутим стандардима Запада.

Али, протеклих осам година показују да нису све националне мањине једнако предмет међународне (Западне) заштите. Руска мањина у Естонији, Срби у Хрватској, Албанци у Србији, Мађари у Словачкој. У крајњој интенцији, добро примећује Барцес, националним мањинама се управља

нацијама у Источној Европи: „Перцепција пажње која је посвећена мањинама, одлучује о судбини нација а не о судбини мањина”. (Бардес)

За анализу практичне слике претварања људских права као еминентно индивидуално право у колективно право националних мањина, рушевине бивше југословенске државе су готово експерименталан случај. Потребно је одговорити на питање како је у оквиру истог људског права српска заједница истерана из Републике Хрватске а косовски Албанци са ангажманом „међународне заједнице” све више унапређују своја права, чак до нечувеног бомбардовања СРЈ 1999. године.

Судбина Срба из садашње Републике Хрватске је позната. У време растурања СФРЈ, Срби из Хрватске (и Босне и Херцеговине) изразили су своја људска и политичка права тако што нису хтели да иступе из Југославије. Ово право им није признато па су стављени у „зоне под заштитом ОУН”. Архивски материјали ће показати ко је све и каквим средствима помогао укидање тих зона (напади хрватске војске 1995) али чињеница је да је после тих војних напада потекла бујица избеглица из Републике Хрватске. Велики број Срба изван „зона ОУН” се иселио. Од 128.000 Срба у Источној Славонији крајем фебруара остало је око 70.000.

Ове чињенице треба допунити податком о великом броју резолуција органа ОУН о кршењу људских права Срба у Хрватској али практичан ефекат је био у националну корист Хрватске. Неочекивано али истинито, Хрватска се ослободила Срба уз помоћ оних који стоје на бранику људских права. У целој овој краткој историји „решавања” српског питања у Хрватској, нигде се не помиње могућност остваривања људских права Срба као колективитета, о чему убедљиво сведочи одбијање ОУН да институционализује права Срба као заједнице после стављања Источне Славоније под контролу Хрватске. Постољуни апели међународних представника да се Срби врате на своје исконске просторе звуче цинично: да ли они стварно мисле да ће се Срби вратити а да им буду ускраћене институције аутономије којима би чували свој идентитет?

Овде подвлачимо резултате стварања нових држава на Балкану: српске заједнице у Хрватској после осам векова више нема. Запањујућа је околност да се све то десило у годинама еуфорије људских права и права националних мањина. Говор и пракса људских права не завршава се са Србима; она има свој темељно другачији наставак у правима косовских Албанаца. Компарација права ових заједница је незаобилазан метод у дискусији о људским правима на простору бивше Југославије.

Како је реаговала ОУН на питање људских права у бившој СФРЈ? Наводим само један пример: резолуцију Трећег комитета за људска права коју је усвојила Генерална скупштина ОУН (16. децембра 1997). Дакле, резолуција је донета две године после масовног протеривања српског народа из „заштићених зона” РСК.

У тој резолуцији је записано следеће поводом „кршења људских права на Косову”: 1) тражи се нормализација образовања на Косову; 2) осуђује се интервенција полиције против мирних студентских демонстрација 1. октобра; 3) осуђује се угрожавање права оних који се судски гоне због политичких сукоба са законом; 4) критикује се Србија због дискриминаторских закона (сип!) донетих после 1989, 5) тражи се повратак албанских избеглица.

Резолуција се завршава акордом о нормализацији односа СРЈ са међународном заједницом, уколико „унапреди и заштити људска права на Косову”.

Приговори овако формулисаној резолуцији се могу ставити са становишта: 1) њене чињеничке веродостојности, 2) стављања одговорности искључиво на једну страну – српску,

3) подршка резолуцији од стране оних држава у којима се мањине чак и не признају.

Овај краћи аналитички осврт на реализацију вредности људских права у Републици Хрватској (Срби) и Републици Србији (Албанци) показује да само мишљење ових вредности није утемељено али и то да су политички интереси великих држава надређени начелима и повељама о људским правима. Проширивање вредности људских права са индивидуалног на колективно (мањински) нужно отвара простор за спољну арбитражу. По том односу снага, право српске заједнице у Хрватској је да се исели под војном принудом из својих кућа и простора а албанске мањинске заједнице на Косову да буде „једнакија” од Срба.

Хашки трибунал као инструмент кажњавања српских права

Хашки трибунал основале су владе држава НАТО-а, оне владе које су извеле агресију против српског народа у различитим формама. Циљ Хашког трибунала је да казни српску политику од 1990. до 1999. и све њене персоналне носиоце. Каква је била то политика? Била је то политика борбе за одбрану националних права, националних слобода и права на своју државу. У време када се СФРЈ разбијала и Срби су испоставили своја права као и сви други народи. Како су владе НАТО држава оцениле ту политику. То је била политика злочина и геноцида над Хрватима, муслиманима, Албанцима. НАТО није хтео да призна једнака права народима на простору бивше СФРЈ и зато је морао да прибегне употреби војне силе и да потом осуди српске злочине како би осудио и политику српских националних права и слобода. Стављање на листу водећих политичких и војних личности из Републике Српске Крајине (Милан Мартић, Миле Мрктић), Републике Српске (Радован Караџић, Ратко Младић) Републике Србије (Слободан Милошевић, Милан Милутиновић, генерал Драгољуб Ојданић, Влајко Стојиљковић, Никола Шаиновић) доказ је који говори сам за себе. Оне персонализују државу, јер држава делује посредством својих представника при чему су најважнији симболи шеф државе и шеф војске.

У Републици Српској Крајини, у Републици Српској, СР Југославији, написана је „оптужница” против политичких представника Срба који су, то треба подсетити, изабрани на демократски начин. Таква работа Хашког трибунала није случајна: њихов је циљ да на политички симболичан начин оптуже цео српски народ као злочиначки. Таква наказност у лику права није још никад и нигде примењена.

Настојањем да цео српски народ оптужи као злочиначки, Хашки трибунал жели да створи једну слику народа за будућност, народа о коме ће бити допуштено да се говори расистички, а с друге стране, овај суд хоће да каже свету како се током разбијања СФРЈ и током одбране СР Југославије, Срби нису борили за своја права и своје интересе, него само ради некаквог убијања других на овим просторима. Управо је то основни задатак Хашког трибунала, да затре и поништи смисао српске борбе за она права, слободе и интересе за које су се бориле све друге националне и верске заједнице на овом делу Балкана, а што им је „међународна заједница” великодушно признала. Из тог разлога, Хашки трибунал „оптужује” водеће политичке личности српске заједнице.

Шта Срби треба да раде данас?

Срби су суочени са вишеструком неправдом и питање је свих питања: како се одбранити или како се борити против неправде? Одговор мора да буде – само разумом и чињеницама. Српска памет мора јавно да указује на све неправде према Србима, а да ли ће то чути онај који треба да чује ни-

је од пресудне важности. Оно што у овој драми која се над-нела над Србима треба избећи, свакако је हुтање, резигна-ција и потиштеност.

Прва ствар на коју српски ум противан неправди треба да учини јесте борба за истинску интерпретацију ратних суко-ба на простору бивше и садашње државе. Питање је: зашто су се Срби борили? Није ваљда због тога што нису имали шта да раде. Објективна истина је у чињеници да се у тренутку неуставног и насилног окретања Словеније и Хрватске стварању својих држава на принципу самоопредељења и српски народ упутио истим путем. Ствар је у томе што Запад и Америка нису хтели да прихвате српско самоопредељење а хрватско, муслиманско, македонско (па и косметских Албанаца) су без околишења подржали. Форсирање српске кривице у функцији је забашуривања деловања страних владиних и невладиних организација, које су подупира-ле насиља над Србима.

Што се тиче речитог колективног оптуживања – „крими-налног заједничког подухвата“ српских државника, офици-ра и политичара, могли бисмо да то разумемо и као подухват против српских националних и државних интереса. Да ли бисмо погрешили са оваквом формулацијом: НАТО је у сарадњи са несрпским политичарима и војницима „принуд-но иселио Србе из Хрватске, Сарајева, Мостара, Косова и Метохије са њихових исконских територија“. Нико не поми-ње суђење овим злочинцима и нема наде да се таквој сили може изрећи правда. Али, то нас не сме спречити да упорно указујемо на чињенице и идеју правде. А при том, морају се прогнани Срби борити и за своје институције.

Дакле, српска памет мора упорно, мирно, достојанствено да излаже аргументацију и чињенице против нанесене не-правде. Присталице те неправде се налазе у иностранству, али има их и у земљи. У једној од прохашких изјава припад-ника досовског врха речено је и ово: Хрватска брани оптужене за ратне злочине у Хагу зато што сматра да су они задужили хрватску државу. Србија не треба да се солидарише са онима који су оптужени у Хагу јер „они нису задужили Србију ничим“. (Политика, 1. април 2002).

Оваква изјава је доказ одсуства сваке националне и др-жавне моралне идеје. Хрватска брани оне који су очистили Хрватску од Срба 1995, а Срби оптужени у Хагу су бранили државу од спољне агресије.

Да ли српска патња има смисао?

Историја ће записати да су се, у последњој деценији дру-гог миленија, европске владе са америчком администраци-јом на челу, надметале у избору и примени средстава муче-ња целог српског народа. Удружене владе просвећеног За-пада су употребиле све могуће облике кажњавања једне на-ције: економске, политичке, културне, спортске, дипломат-ске, војне. Будући читалац европске историје питаће се от-куда толика бруталност у времену „тријумфа демократије“, зашто се либерална Европа толико мешала у унутрашње ствари једне мале државе, и шта су то учинили Срби да би се гурнули у гето.

Историју не пишу само победници. Ни победе нису веч-не, нити су остварене часним средствима. Време је једини прави судија. Неки који су пожурили да напишу слику дога-ђаја на Балкану, већ су ухваћени у лажи или су остали не-примећени. А шта се заправо догодило са Србима у проце-су разарања бивше југословенске државе?

Када су, пре петнаест година, политички представници националних и етничких заједница одлучили да нагусте ју-гословенску државу, српска нација је, по ко зна који пут у историји, морала да прихвати жртву за одбрану својих циље-ва и права. Независно од појединачних и партијских опреде-љења, ми смо се као народ нашли и још увек се налазимо у ситуацији да прихватамо улогу жртве, коју су нам намениле оне државе у свету које имају батину у руци и кесу пуну новца.

У суочавању са таквом, дугогодишњом, колосалном не-правдом, Срби су морали да прихвате сопствену жртву – иначе би одустали од оних вредности које утемељују соци-јални и политички живот: правда, слобода, једнакост, исти-на. Неконтролисана сила и богатство не маре пуно за ове вредности. За њих су то само средства за увећавање силе и богатства, а за нас, како показује протекло време, смисао постојања. Управо због тога српски народ је прихватио жр-тву. Има ли неко друго објашњење за српски став у послед-њој деценији XX века?

Али, у нашем народу има и оних политичких снага који-ма слобода и правда за нацију нису врхунске вредности. Ла-ко се препознају. Уз обилату страну материјалну и политич-ку помоћ, а на грешкама некадашње власти, успели су да до-бију изборе септембра 2000. године. Поред више критичких оцена о тој власти, једна се не помиње: та власт је нипода-штавала и हुтала о жртвама које је наш народ поднео током десет година. Она се заправо ругала отпору који је пружен новом демократском колонијализму и који је подржан у јед-ном делу иностране јавности. Диван морални осећај – бити свој и слободан – у општем међународном униформисању идеја, понашања, ставова, вредности, за власт петоктоба-раца је безвредан чин јер се „не може супротстављати це-лом свету“. У томе је сагласна са оним делом иностранства који то исто говори. Као да су се Срби супротстављали свету!

Политички избор већег дела Срба и данас је исти као и пре петнаест година: слобода и правда изнад вазалства и прагматике долара. Нема ниједног разлога због којег би Ср-би одустали од борбе за своја права и интересе. Наш народ мора издржати у одбрани оних вредности због којих су се ге-нерације и генерације жртвовале. Усамљеност у коју смо били гурнути, поднета је храбро. Срби се морају борити за своја права и слободе – све док их непријатељско окружење не призна. Јер, не ради се о нашем освајању већ о одбрани од освајача. Он ће освојити онолико колико му народна воља и свест допусти.

А, одакле је потекла та морална и духовна снага српског народа? Она није тренутни производ, већ извире из историј-ског постојања Срба. Духовна и морална мрежа српства се плете од Светог Саве. Осам векова постоји та мрежа! Тако ће бити и следећих осам векова.

Староседеоци Крајине

Пише: Др Јован Деретић

У историјском смислу и праву, територија Републике Србске Крајине чини део античке Далмације. У србској традицији, Крајином се назива земља до неке границе, као крајња србска земља. У време првог века присуства Римске империје на нашим просторима, Далмација и Илирија су били синоними, два имена за исту територију. Ширећи своја освајања, Римљани су име Илирије проширили на цело Хелмско, (касније Балканско) полуострво. Римска Далмација чинила је територију у виду троугла од Истре до Бојане, с једним краком до Сирмиума на Сави.

Пре настанка имена Далмација, овај простор је био у саставу Илирије. Име Илирија за простор дуж источне обале Јадранског мора се помиње од времена Кадма Крићанина. Он је с Крита дошао у Беотију с намером да ту оснује своју кнежевину, али био је протеран од суседних Рашана, па је отишао на предео данашње Херцеговине. Основао је своју кнежевину 1381. године с.е. на пределу од реке Неретве до реке Аријане (данас Омбла).

То је први помен у историји дела територије касније Далмације.

У старосрбском језику, Илирија значи – рајска земља. У историји је остало записано да су на том простору живели Енхели, што на једном феничанском дијалекту значи – земљорадници. Кадмо је проширио свој посед на југ и саградио Будву, у којој је и умро.

Чувени јунак Одисеје, Одисеј са Итаке је био пореклом Илир, што би се могло разумети да је припадао илирском народу пре него држави или територији.

Почетком четвртог века н.е. појавио се велики ратник и државник Вардило, који је био из племена Анта са реке Таре. Вардило је створио моћну државу од Истре до Солунског залива и она се помиње као Илирија.

То је први помен у историји државе под именом Илирије.

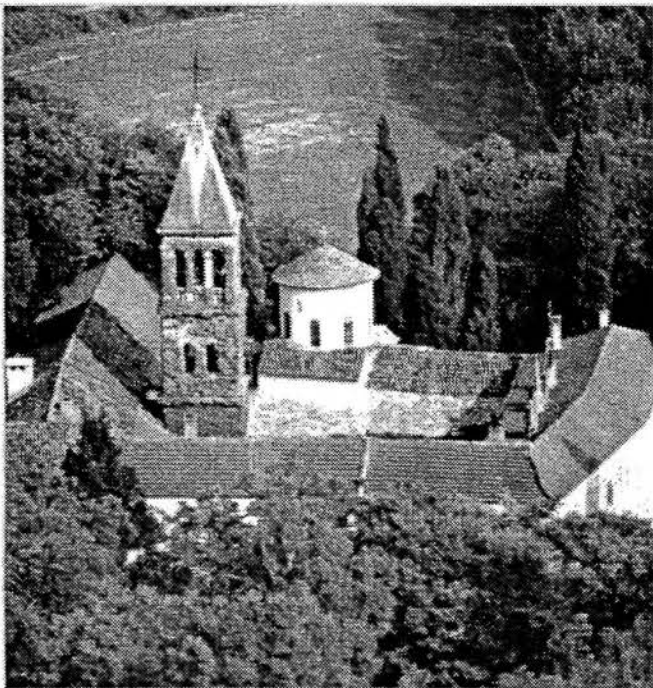
Престоница Вардилова је био град Сарба, савремени град Скадар. Вардило је саградио велику тврђаву изнад Бара, Вар, данас Стари Бар. Из овог времена, имамо имена која нам јасно говоре о присуству србског језика у Илирији, као што су: Вардило, Анти, Тара, Сарба и Вар.

Име народа који је живео у Илирији добићемо у вези са догађајима око 240. године н.е, када је у тој земљи владао Агрон. Јоаннис Зонара: „domino Agroni Sardonorum regi, genitis Illyricae irati.” “Sardonorum imperium administravit.” Агрон србски краљ, народ су илирски. Зонара је Ромеј, познати православни каноник који је умро на Светој Гори 1130. године. Тако смо добили јасну потврду да је Илирија србска држава и да су Илири – Срби.

Пре Зонаре, Херодот (1,196) је то питање решио посредно, када је утврдио да су Илири и Венети један исти народ. Све до сада, поједини народи, као што то чине Немци, Србе зову Венетима – Венден.

Агронова Србија обухватала је на западу Лику, Крбаву, Кварнер и Истру. Србска племена су насељавала територију западно од тадашње Србије све до Боденског језера – Винделикија. Име града Трста је такође србског порекла – Тергесте.

Римљани су почели да ратују у Илирији 229. године н.е. и коначно је освојили 168. године. Вође србских племена су се састале 160. године у тврђави Далми, на горњем току Нере-

тве, и склопиле савез за борбу против Римљана. По имену тврђаве у којој је склопљен савез, Римљани су ова србска племена назвали Далматима, па по њима – Далмација.

Римски војсковођа Фулвиус Флакус је ратовао са племенима Далмског савеза 135. године с.е. у долини реке Неретве. У римским документима стоји да је Флакус ратовао против Срба, које је хтео да потисне даље од римских поседа. Тиме смо добили народно име племена Далмског савеза, то јест Далмата. На простору римске Далмације имамо четири града чија имена су настала од србског имена, то су: Сербигум – Загреб, Сарба, Сорба, Скодра – Скадар, Сарбин – Скрадин и Сарба – Раб. Острво Раб је добило име по граду Сарби, који Италијани називају Арба, а Хрвати – Раб.

После велике побуне србских племена у Далмацији против Римљана у време Августа, његов посинак Тиберије је направио нагодбу са Србима 9. године н.е. Србским племенима је признато римско грађанско право, па поред више привилегија, морали су да служе у легијама као римски грађани. Направљени су регрутски спискови 12. године и један део тих спискова је сачуван код Плинија Старијег. Ту се помињу србска братства, као што су Диндари, Даорци, Деснијати, Дермасије, Деретићи, Глиндићи, Денде и Грабљани. Сви хроничари, на челу са Еузебијем, бележе да је Тиберије победио „Србе Далмате“.

После распада Римске империје у Далмацији је обновљена србска држава; Маркелин 461. године, са престоницом у Солину, а потом Оштроило 490. године, са престоницом у Скадру.

Седиште србске цркве је пренето из Сирмиума у Солин, где је на црквеном народном сабору 530. године епископ Онорије III проглашен за првог србског архиепископа. Епархије тадашње независне србске цркве су биле: Солинска, Задарска, Рабска, Сордиска, Епидаурска, Наронска, Далмска, Макарска, Имотска, Сасинска (Ловрач), Саритска (Сарајевска), Сарсинтарска (у Босни), Сисачка и Бродска.

У рату између Византије и Србије 535. године, принц Свевлад је поразио византинског војсковођу Мунда чији се гроб налази у селу Кожловац на путу од Бенковца за Книн.

Авари су упали у Србију 640. године и порушили град Солн. Са Аварима су дошли и Хрвати као једно аварско племе. Исте године војвода Звонимир је поразио и протерао Аваре, али у Србији је остало нешто мало њиховог неборачког живља. Ти Авари – Хрвати живели су заједно са Србима и примили србски језик и хришћанство. Све до половине десетог века, Хрвати нису имали својих политичких представника. Први бан Хрвата, а не Хрватске, био је Крешимир Оштривојевић 942. године, чија се власт простирала од Зрмање до Крке. Крешимир је био млађи син цара Тјецимира владара Србије. Тек са Држеславом Оштривојевићем 994. године Хрватска се издваја из Србије и постаје посебна држава. Пошто су њени владари били Срби, а на њеној територији је живело већинско србско становништво, та држава се с правом може сматрати једном србском државом – привремено одвојеном од Србије.

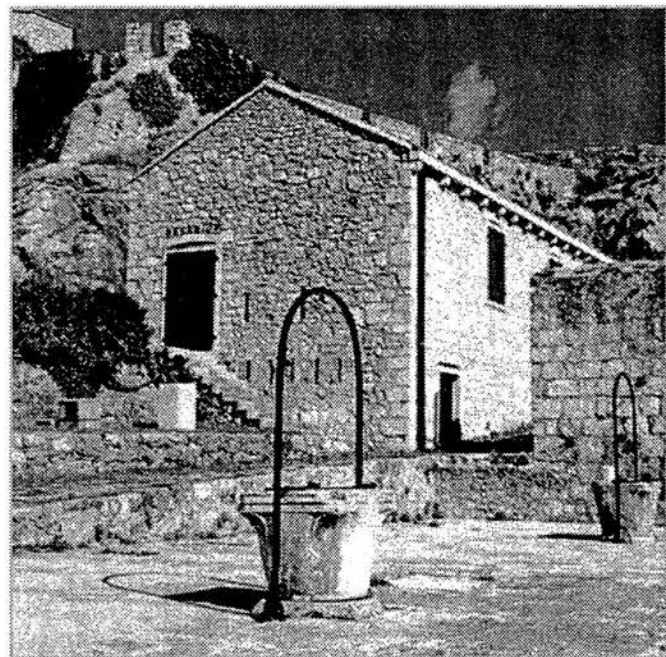
Када је краљ Твртко ослободио Книн 1390. године нашао је у њему чисто србско становништво и уписао га је као „Србски град“.

Пред најездом Турака, Хрвати су бежали у западне земље, остављајући иза себе потпуно празан простор. Млетачки чиновник Андреа Барбагало је известио Сенат у Венецији 16. 2. 1531. године да у Далматинском континенту нема више ни једног римокатолика, то јест Хрвата. Од исте те године, Срби врше одбрану наведене територије и заустављају даљи продор Турака. Поред своје територије, Срби су преузели одбрану Хрватске, која се на југу није простирала даље од околине Загреба.

Србска Војна Крајина је формирана 1578. године са центром у Карловцу, као аутономна област, са главним задатком да брани своју територију и спречава продор Турака. Крајина је као таква постојала све до 1880. године.

Срби, као староседеоци, и вишевековни браниоци, полажу историјско право на територије савремене Далмације и Републике Србске Крајине.

Сви савремени Далматинци су етнички Срби, како православци тако и католици. Сви католици су прекрштени православци у време окупације Далмације од стране Венеције и Аустрије.

Српска Крајина – како даље

Пише: Проф. др Душан Бањац

Проблем Крајине, с научне тачке гледишта је интердисциплинарни проблем. Основ свих проблема Републике Српске Крајине је историјски. Међутим, званична историја је непоуздан ослонац за објашњење протеклог рата у Југославији и будућности српског народа из РСК. Ту историју су писали странци, углавном из држава које су имале освајачке намере у односу на српске земље. Уз освајање територија, колонијалне силе су чиниле све да православно српски народ преведу у ислам и римокатолицизам. Тако је српско православно ткиво разорено, јер су се превели муслимани и римокатолици удаљавали од православних Срба, не сматрајући их више својим саплеменицима. Мада данас у РСК живи један српски народ, потомци исламизираних и покатоличених Срба више не признају да су Срби, мада и даље говоре српским језиком и у својим породицама и завичајима чувају и обележавају српске православне обичаје, носе православна имена, презимена, итд. Суштину ових међуверских односа у српском народу, објашњавају књижевна дела Срба муслимана и Срба католика: Иве Андрића, Меше Селимовића, Скенедра Куленовића, Лује Бакотића и других.

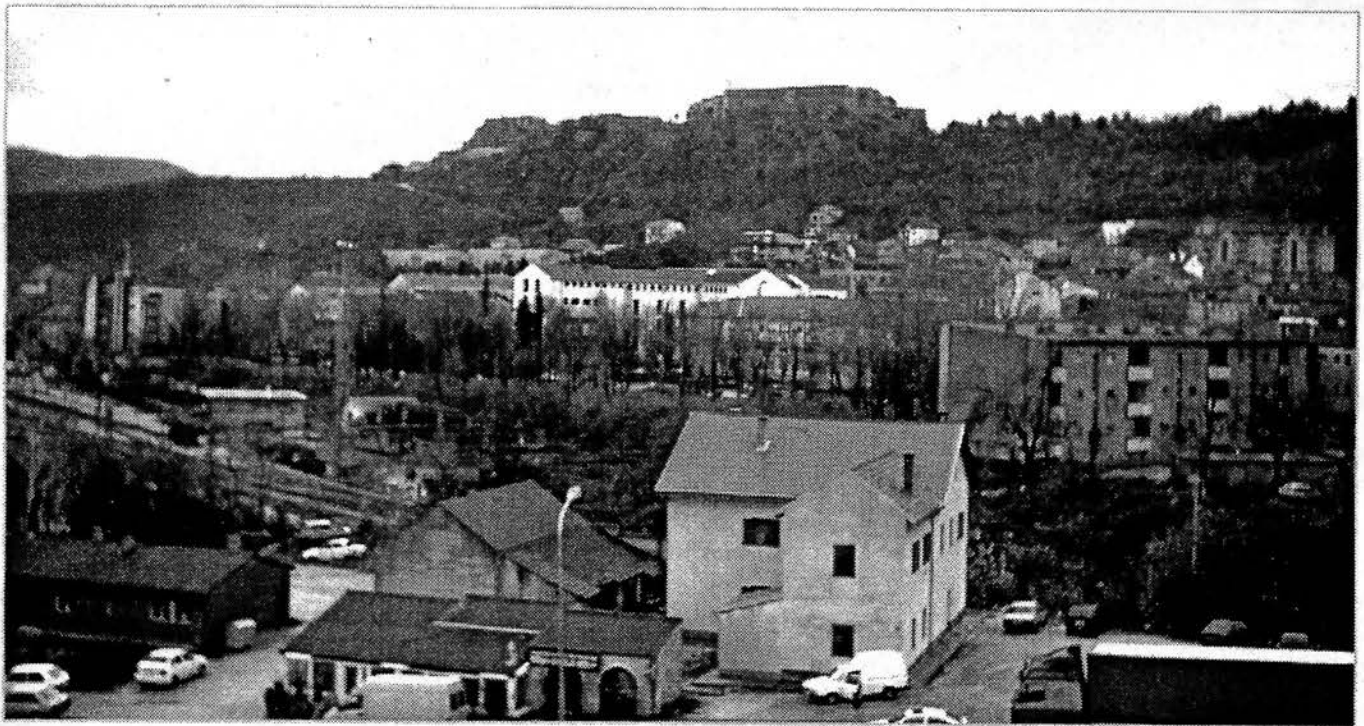
За оваква решења, требају се залагати све три етничке заједнице. У свему се мора наћи праведно решење, па, ако треба, затражити и међународну арбитражу. Што се тиче судских процеса, они мора да буду примењени на све три религиозне групе – под истим условима. Без тога, нема опоравка друштва и усклађивања трпеливијих међуверских односа у будућности.

Статус све три верске заједнице, поред цитиране Декларације о правима човека, требало би да буде заснован и на другим међународно-правним документима, преваходно

на Повељи ОУН, на Декларацији о деколонизацији из 1960, Пакту о грађанским и политичким правима и Пакту о економским, социјалним и културним правима из 1966, затим Париској повељи из 1970, као и Завршном акту из Хелсинкија из 1975. године – једном од најзначајнијих докумената, који у разбијању СФР Југославије злоупотребљен.

Из наведених међународних докумената о људским правима, изведимо нека основна права – која нису обезбеђена Србима повратницима у Хрватску и Федерацију БиХ: 1) није обезбеђено право на заштиту живота људи (пример за то су убиства Срба повратника, а починиоци остају неоткривени); 2) повратак имовине и делимично се реализује и то не по вољи власти, него услед притиска међународне заједни-

це; 3) на подручју Хрватске станарска права Срба нису у програму Владе Хрватске – ускраћена су, а Хрватима омогућена; 4) постоји дискриминација око запослења Срба повратника и у Хрватску и у БиХ.

Најновија истраживања у Хрватској 2005. године, показују да је стопа незапослености Срба повратника, млађих од 55 година, износи 69,2 одсто, а код Хрвата 47,6 одсто. Што се тиче избеглица Хрвата из БиХ, који се налазе у српским кућама у Хрватској, проценат је 46,7 одсто. (Подаци су ИАН Међународна мрежа помоћи „Живот у послератним заједницама“ стр. 58, Београд 2005).

Интерес избеглица да се врате својим кућама, то би учинило 80 одсто Срба, под условом да се уклоне постојеће дискриминаторске мере. Детаљније и научно темељитије анализе показују да повратак Срба на своја огњишта је и интерес државе Хрватске и хрватског народа. Паметни Хрвати су свесни ове чињенице, па се опредељују за помоћ Србима повратницима. Закључак свему овоме је да повратак Срба својим кућама и доласак у посед предратне имовине нема алтернативу. Да би се ово у пракси остварило, потребно је још једном поновити оно што је већ речено и урадити следеће:

1) Србима у Хрватској вратити државотворни статус, како је то вековима било;

2) Да се Србима тамо где су пре рата чинили већину да аутономија према европским и светским стандардима – онако како се то нуди за Косово и Метохију и какву данас има Војводина.

3) Будућност мирног и стабилног живљења на простори-ма Крајине је јасно разграничење онога што је већинско српско од онога што је већинско хрватско. Ово треба решити договорно и раздвојити народе онако како они то желе. Значи ако желимо да се праведно реше проблеми настали у току рата, мора се народу дати могућност самоопредељења, тамо где чини већину. Само тако може се доћи до праведног решења, уз поштовање воље народа, што је темељ правде. Свако наметање заједништва и неке непринципијелне коалиције једних у односу на друге и наметање централизације, каква се предвиђа у Босни, не води истинском и праведном решењу.

Како решити проблем српског народа који је војним операцијама „Бљесак“ и „Олуја“ протеран са својих огњишта и који се након 10 година није вратио?

Одговор на ово питање, представља Република Српска Крајина, као држава српског народа, настала као одговор на хрватску противуставну и насилну сецесију. Претходно наведена три става дају одговор на ово питање.

Оно на што треба обратити пажњу је чињеница да је Република Српска Крајина била под заштитом УН, те да су, упркос прогону готово целокупног народа и власти, Влада и Скупштина обновили рад и преузеле обавезе да у постојећим условима затраже враћање државности РСК.

Данас крајишки српски „подрепашци“, који су повезани са властима Хрватске и Србије, наносе огромне штете српском народу Крајине у избеглиштву. То су разни саветници и људи који гледају само своје интересе, супротстављени интересима српског народа. „Кроација“ кадрови у српским редовима морају се разоткрити и истерати на брисани простор.

Влада и парламент Крајине морају изићи из анонимности и више се ангажовати помажући народу и радити на интернационализацији решавања проблема Крајине.

Чињеница је да се власти у хрватској прибојавају организовања српског народа Крајине, а Влада Крајине им је три у оку. Нажалост, и неки људи у Влади Србије невољно говоре о проблемима Крајине притиснути антисрпском коалицијом и сорошевским следбеницима и плаћеницима у неким невладиним организацијама.

За решавање проблема Крајине, треба Влада Крајине да формира тим који ће израдити платформу за преговоре са Хрватском владом и прићи коначном решењу овог питања. То је дужност Владе и Скупштине Крајине. Овај научни скуп који је посвећен Крајини, треба јасно да се определи за такав приступ. Сада је права прилика да се на дневни ред Владе и Скупштине стави и питање Крајине. То исто важи и за Европску унију па и САД. На овом се мора истрајати. Мора се бити упоран, онако како то господин Чомски у својој књизи каже: „У свакој земљи постоји група људи која имају стварну власт“. Није велика тајна у чијим је рукама власт у Сједињеним Америчким Државама. Власт је у рукама људи који доносе инвестиционе одлуке – одлуке о томе шта ће се производити. Ти људи постављају владу, углавном бирају и стратегије и одређују услове за деловање доктринарног система.

Они, између осталог, желе неактивно и послушно становништво. Стога, једна од ствари коју можете урадити да им загорчавате живот је да не будете послушни и пасивни. То се ради на разне начине. Чак само постављање питања може имати значајног утицаја.

Демонстрације, писање писама и гласање, могу бити значајни, зависно од конкретне ситуације. Али најважнија ствар је да то буде организовано и истрајно. Ако одете на једне демонстрације и онда се вратите кући, то јесте нешто, али људи на власти то могу сварити. Од изузетног је значаја, дакле, организовати избеглички народ и будити га, јер је разним методама пасивизиран и доведен у позицију без већег утицаја на решавање своје властите судбине. Овде Влада и Скупштина Крајине у избеглиштву, избегличка и завичајна удружења, спортске и друге организације имају важну улогу. Овом питању треба најозбиљније и најодлучније приступити окуљајући истинске патриоте, школоване и храбре људе – у првом реду Крајишнике.

Влада Крајине под хитно треба формирати тим научних радника и стручњака који ће на овоме радити. За све наведено мора се добити потпуна подршка народа и зато рад са народом нема алтернативе. Ово због тога, јер се ради о цивилизованом и демократском приступу решавања проблема, где народ чини основу свега.

РСК у медијском мраку

Пише: Личина Ратко

Десет година послје највећег егзодуса у Европи у другој половини XX вијека положај крајинских Срба није у чему се није поправио, дапаче.

Тзв. Петооктобарске промјене, за овај најугроженији и заборављени дио српског национа, биле су мање-више козметичке. Видјело се да нас ни овај режим, као ни онај претходни, суштински не схвата.

Приступ проблему крајинских Срба је схваћен, прије свега, као проблем непоштовања људских и мањинских права, што нас у старту ставља у подређен положај према Хрватима, јер је тај проблем прије свега проблем укидања националних права.

Зашто је то важно?

Срби који су живјели на просторима Далмације, Војне Крајине и Славоније су, у великој већини, аутохтони, тако да не стоји теза да су дошли на туђу земљу, која се провлачи у, како данашњој, тако цјелокупној хрватској политичкој мисли, те на ту земљу полаже барем исто право, ако не и веће. Нажалост, под утицајем разних увезених идеја, данашњи мондијалистички, неокомунистички и квазининтелектуални Београд овакве хрватске идеје радо прихвата.

Овакве ставове актуелне власти свесрдно су преузели и медији код којих је овај вирус мондијализма још уочљивији.

26. фебруар 2005. године, датум кад је Скупштина РСК обновила свој рад и формирала Владу РСК у прогонству, медији како у Загребу, тако и у Београду, доживјели су као својеврстан шок. Међутим, недуго затим редови се „консолидују“ и почиње обострано координирана, дотад незабијежена акција, апсолутног медијског замрачења.

Влада РСК у прогонству, у протеклих десет мјесеци, упутила је преко 100 писама и нота на разне адресе у земљи и свијету и о томе редовно обавјештавала педесетак електронских и писаних медија и агенција. Објављено је и преко 50 саопштења за јавност, међутим од стране медија на ове активности одговорено је игноранцијом, тишином и мраком, уз неколико часних изнимака.

Српске медије није интересовала чињеница да је Влада РСК у прогонству у протеклом периоду отворила неколико представништава у свијету прије свих у Француској, Канади и Холандији, а да је у току процес отварања у Сједињеним Државама, Русији, Италији, Великој Британији, Белгији, Аустрији...

Медији су остали нијемии на податак да је Влада РСК у прогонству привела крају поступак приступања агенцији при Уједињеним Нацијама УНПО, као и о активностима у приступању Скупштини РСК – Интерпарламентарној алинеји православља.

Није показано занимање ни за сусрете које су представници Владе РСК у прогонству остварили са представницима Уједињених нација, Европске уније и ОЕБС-а, као и већег броја угледних интелектуалаца из земље и иностранства.

Медијским мраком и тишином, одговорено је на нацрт декларације о положају прогнаног српског народа из Републике Српске Крајине и Хрватске у Скупштини Србије, поводом десетогодишњице етничког чишћења у хрватским злочиначким операцијама „Бљесак“ и „Олуја“, као и на предлог Резолуције Парламентарне скупштине Савјета Европе, иако су за њега велико интересовање показали посланици Парламентарне Скупштине из неколико европских земаља прије свих из Велике Британије, Француске, Швајцарске, Чешке, Италије, Русије Јерменије... Нажалост, за историју и српску срамоту ће остати упамћено да овај предлог у Парламентарној скупштини Савјета Европе у делегацији Србије и Црне Горе не подржавају сви посланици.

Но упркос овом мраку и игноранцији Влада РСК у прогонству треба да настави ову својеврсну мисију апела, како на српску, тако и на међународну јавност, јер су непобитне чињенице слиједеће:

- федерална југославенска јединица Хрватска је била створена уједињењем хрватских и српских етничких територија;

- сходно томе, Хрватска је, дакле, била република подјеленог, двојног суверенитета;

- хрватски посланици су (једнострано) у парламенту 1990. године укинули Србима статус државотворног народа и до данас нису повукли ту расну одлуку – истовјетну одлуци хрватског фашистичког парламента 1941. године;

- тако су Срби сведени на статус националне мањине, што је била полуга за хрватски геноцид над Србима од 1990. до 1995. године;

- државним терором са подручја предратне Републике Хрватске (1991. године из тзв. урбаних средина и 1995. године,

из Републике Српске Крајине операцијама „Бљесак” и „Олуја”, протјерано је око милион Срба;

- у Хрватску се стварно није вратило више од 5% Срба;
- хрватска војска, полиција и паравојне формације убиле су преко 7.000 и раниле 15.000 Срба;
- у Хрватској и Републици Српској Крајини је порушено 1.100 српских села и заселака;
- срушено је 30.000 српских кућа и објеката;
- Србима из Републике Српске Крајине и Хрватске одузето је 50.000 станова, укидањем до тада важећег Закона о станарском праву, који су претходно конзумирали грађани хрватске националности;
- Србима из Републике Српске Крајине и Хрватске по основу предратне девизне штедње, Хрватска дугује неколико десетина милиона евра;
- у Хрватској је извршена приватизација друштвене и државне имовине великих, средњих и малих предузећа на на-

чин да је Србима протераним из Републике Српске Крајине и Хрватске одузето право учешћа у приватизацији на основу прописа којим су грађани хрватске националности учествовали у приватизацији;

– Србима протјераним из Републике Српске Крајине и Хрватске, у огромној већини случајева, није признат радни стаж, као једно од основних људских права;

– Србима пензионерима, Хрватска оспорава и дугује огромне суме по основи пензионих и инвалидских права;

– по основи личног права приватне својине, кроз најстроже тржишне процјене вредности српске имовине, Срби из Републике Српске Крајине и Хрватске оштећени су најмање за 30 милијарди евра, што уз предвиђену добит за 10 година износи 50 милијарди евра.

Сходно горе наведеном потребно је:

– повратак на стање прије хрватске агресије на Републику Српску Крајину, сходно Резолуцији Савјета безбједности Уједињених нација 743;

– враћање статуса државотворног народа;

– омогућавање слободног колективног повратка српског становништва;

– престанак праксе монтираних судских процеса против Срба повратника;

– правичну и адекватну надокнаду за уништenu и опљачкану имовину;

– откуп станова Србима који су били носници станарских права;

– обезбеђивање пропорционалног дијела акција по основу приватизације државне и друштвене својине, у којој Срби нису били заступљени;

– накнаду старе девизне штедње српском становништву;

– регулисање права из радног односа, те регулисање пензија и инвалиднина;

Хрватска, дакле, не смије постати саставни дио свјетских и европских интеграција, а да се при том не отклоне последице њеног етничког чишћења и злочина геноцида над Србима.

Република Српска Крајина у геополитичком кругу

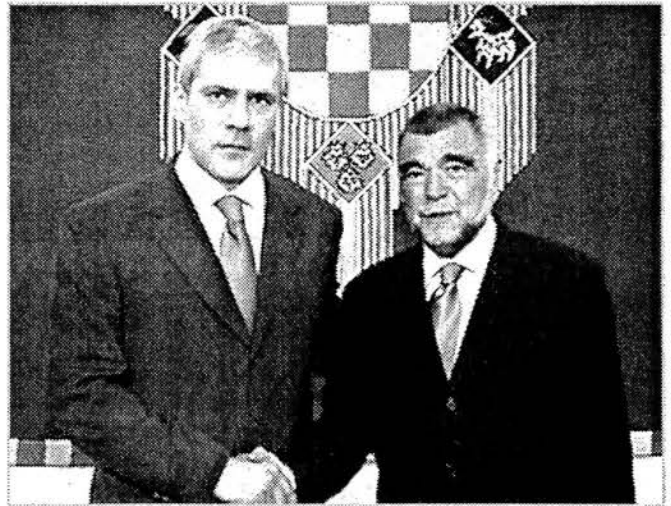
Пише: Др Момчило Суботић

Балкан је током целокупне своје историје представљао најзначајније европско геополитичко жариште. Његова „геополитичност“ је нарочито интензивирана у време дуготрајног турског повлачења из Европе (1683 – 1912), кад је отворено Источно питање и отпочела борба великих европских сила за турско наслеђе у овом делу Европе. Борба између Римланда и Хартланда, судар таласократије и телурукратије на Балкану и српском етничком простору биће доминантна кроз цео 20. век. На овом турском подручју, споју три велике вере, културе и цивилизације, укрштани су се интереси моћних империја; отуда синтагма да је Балкан „буре барута“, да на њему у непрестано доминира „геополитички кошмар“ и „геополитичка пометња“, те да се на Балкану, услед вековног деловања великих сила, обликовао својеврсни крст или „балкански геополитички чвор“.¹⁾

„Болесника са Босфора“ у српским покрајинама Босни и Херцеговини, након Берлинског конгреса 1878, заменила је Аустроугарска, под чијим суверенитетом је био и преостали део српских земаља изван Србије. Сама Србија и српски народ су се нашли, како је истицао Јован Цвијић, у положају „опколјене земље“ и „ухапшеног народа“.²⁾ Србија није успела да присаједини Босну и Херцеговину, нити да се уједини са Црном Гором; једна окупација замењена је другом, по српске националне интересе много гором. Извршена је, вајкао се Стојан Новаковић, „отимачина српског“.

Аустроугарски „пројекат Балкана“ у Босни и Херцеговини је имао за циљ да онемогући да ослобођена и независна Србија постане „Пијемонт“ свесрпског и јужнословенског ослобођења и уједињења, те да сузбије и неутралише утицај Русије. Већ преузимањем власти од Наполеона у Далмацији, Аустрија отпочиње процес снажне хрватизације, који ће наставити у Славонији и Хрватској средином 19. века. Јачању српске државности и развијању и снажењу српске националне свести, Аустрија ће парирати илрилизмом Људевита Гаја и југословенством Јосипа Јураја Штросмајера. Ова два покрета су представљали истоврсни аустро-хрватски културно-политички покрет или пројекат: први у циљу хрватизације Срба католика, њиховог простора и културне баштине – превасходно језика и књижевности, нарочито дубровачке – а други са циљем покатоличавања преосталих Срба. Срби су одолели илрилизму али не и југословенству. Своју политику у Босни, Двојна монархија је градила на Калајевом концепту „босанске нације“, који је, забрањујући све што је српско, настојао да Србе „три закона“ потпуно отуђи од српске идентификације. Исто то, покушавају и данашњи гаулајтери у Босни.

Већ тада су Србија и Срби у целини постали „реметилачки фактор“ у остваривању геостратешких циљева империјалних сила. Аустроугарска дипломатија је користила сва средства да одузме привлачну моћ Србије за српски народ у Угарској, Босни и Херцеговини и Турској, те настојала да и њу саму лиши самосталности. Уз помоћ Немачке и неких балканских вазалних државица, Аустроугарска ће војнички кренути на Србију 1914. године.

За све ово време, Срби у Војној Крајини до 1881, као и у Далмацији, Хрватској и Славонији, боре се за сопствени етнички и политички ентитет који им оспоравају скоро све хрватске политичке странке, на челу са екстремним великохрватским правашима, франковцима и франко-фуртимашима. С веома изграђеном националном свешћу Срби су се супротстављали идеји о „хрватском државном и историјском праву“ и нипошто нису пристајали да буду део тзв. хрватског „политичког народа“. Упорно и убедљиво су истрајавали на својој националној посебности и равноправности са Хрватима. У неколико наврата, у време аустро-угарске и хрватско-угарске нагодбе, Хрватски сабор је потврдио потпуну равноправност Срба и Хрвата. Овим је само признато историјско трајање Срба као политичког народа, што су признавали и потврђивали сви Хабсбуршки владари.

Хрвати су се током целокупне своје аустроугарске историје надали тзв. тријалистичком преуређењу Двојне монархије, с Великом Хрватском као трећом федералном јединицом, у чијем саставу би биле Босна и Херцеговина, Далмација, Славонија, Хрватска, Међумурје, Истра. У свом геополитичком заносу, не само да су потпуно заборављали на Србе и њихову равноправност, већ су у више наврата (1895, 1902, 1905, 1914) правили страховите антисрпске демонстрације, уништавајући српску имовину – с претњом голом опстанку српског народа. Како је истицао Адам Прибићевић, да је 1890-1900. постојала самостална Хрватска у саставу Аустроугарске, Хрвати би извршили потпуно истребљење Срба са простора Хабсбуршке монархије. Већ 1914. године, у Хрватској је створена таква клима, наводи Иван Рибар у својим политичким записима, да су франковци с војним круговима у Бечу договорили увођење Војног комесаријата и истребљење Срба. Да Срба није било преко 700.000 то би се и догодило.

За хрватске противсрпске демонстрације и изгреде знала је српска друштвена и политичка елита, као што је знала – морала је да зна – да је југословенска идеја, ако је уопште постојала (не она Штросмајерова, јер она то није), компроми-

тована и ишчезла. Па ипак се регент Александар и Српска влада, у Нишу, 7. децембра 1914, одлучују за југословенско решење и ослобођење и уједињење браће Срба, Хрвата и Словенаца, једног „троименог“ народа. Ако је овакво решење наметала геополитичка нужност – придобијање западних савезника за једну ширу јужнословенску варијанту, или само за проширену Србију – то сад није важно; али је оправдано питање зашто се од 1918. до 1939. инсистирало на етничком и политичком интегралizmu и државном централизму.

Југославија је геополитичка конструкција великих сила, као што је и њен распад њихов геополитички чин. Настала је и нестала као резултат померања и промена глобалних геополитичких констелација на европском простору. Због својих политичких и геостратешких интереса и циљева, једни су је стварали а други разарали. Стварали су је Западна Европа и Америка након Првог светског рата и Западна Европа, Америка и СССР након Другог светског рата, а разарала Средња Европа и Ватикан у Другом светском рату, снажно подржани Западном Европом и САД од 1991. до 1995. године. Образована под паском Француске, Енглеске и САД, прва Југославија је требало да постане запрека германском експанзионизму према Југу и Југоистоку, као и наступању Совјетског Савеза према Средоземљу.

Ако је југословенска држава била геополитичка неминовност, питање њеног унутрашњег уређења за западне силе није било пресудно и њихову пажњу је привукло тек половином тридесетих година, опет због ширих, глобалних разлога преуређења света. Имајући у виду да Југославија није била по „вољи народа“, тј. да је представљала државни провизоријум и транзитну станицу, али и сигурно уточиште за Хрвате и Словенце; могућност да пређу на страну победника у великом светском сукобу, те да ови народи нису имали другог избора – што је српско политичко вођство веома добро знало – државу је требало другачије уредити. Федеративно или конфедеративно уређење државе би омогућило да се у саставу српске јединице нађу све, или готово све, области са српском етничком већином; то је, отприлике, захтев Лондонског споразума из 1915. године. Да је српско политичко вођство пристало на федеративно/конфедеративно уређење државе, које су тражили Хрвати и Словенци, и извршило територијално разграничење по етничком критеријуму, избегли би се сви потоњи неспоразуми и трагични сукоби два народа – који су кулминирали геноцидом над српским народом у Хрватској и БиХ у Другом светском рату, те библијским егзодусом Срба из Републике Српске Крајине у последњој деценији 20. века. Овом концепту је у прилог ишла и чињеница да су прву југословенску државу,

Краљевину Срба, Хрвата и Словенаца, успоставиле међународно признате Краљевина Србија и Краљевина Црна Гора – која се претходно присајединила Србији (Подгоричка скупштина, 26. новембра 1918. године), а њима су се припојили Словенци, Хрвати и Срби – дакле, равноправни народи с простора бивше Двојне монархије, организовани у међународно непризнату Државу Словенаца, Хрвата и Срба. Ово је важно нагласити због тога што се, да су имали међународно признату државу, Словенци и Хрвати никад не би ујединили са Србијом.

Уместо да се удовољи хрватским захтевима за федерацијом–конфедерацијом или да се изврши ампутација Хрватске, краљ Александар је, октобра 1929. године, Краљевину СХС преименовао у Краљевину Југославију; напуштено је, притом, истицање троплеменског народа (тзв. компромисни унитаризам) и отпочео је период интегралног југословенског унитаризма. Био је то неуспешан и крајње наиван покушај да се с дневног реда скине тзв. хрватско питање, односно својеврсна алтернатива идеји о ампултацији и разграничењу с Хрватском. Да краљ Александар није тако распарчао српске територије и да је удовољио захтевима Срба из Крајине, којих је било више од шест стотина хиљада, да формирају засебну покрајину, свакако би се ствари друкчије одвијале.

Разједињене и распарчане српске политичке странке нису могле да се носе са хрватским националним покретом. Резултат таквог односа представља формирање Бановине Хрватске – хрватског плебисцита на путу коначног државног осамостаљења. Бановина је, већим делом, обухватала српски етнички простор са око милион Срба. Бановина Хрватска из 1939. године је геополитички идеал Франје Туђмана 1991. године. Тада се поново јављају Срби са подручја новоформиране Бановине декларацијом у којој се каже: „... Ми не прихватамо и никад нећемо прихватити такво државно уређење, по којем би Срби, у било ком крају државе, били од Срба у Србији одвојени, било каквим националним или државним границама. Ми за сва времена остајемо једно са Србијом и у националном и у државном погледу.“ Сличног садржаја је и декларација Срба Врбаске бановине. Револтирани Срби северне Далмације не мире се са политиком попуштања Хрватима и олаког препуштања српских простора; самоорганизују се током лета и јесени 1940. године и оснивају „Комисију спаса Срба сјеверне Далмације“, која је почела са прикушањем потписа – са захтевом да се срез кнински и бенковачки прикључе Врбаској бановини, односно Србији. Све ово није уродило плодом и Бановина је прерасла у НДХ, која је геноцидом над Србима направила свој „геополитички оптимум“. Хрватски геополитичари данас јавно износе да није трагично то што је постојала ова монструм-држава, већ је трагедија што се она није одржала.³⁾

Други светски рат је само на одређено време замрзнуо хладноратовске односе Запада и Совјетског Савеза и ујединио их против заједничког непријатеља, нацистичке Немачке. После заједничке победе, антихитлеровска коалиција је донела Повељу УН и друге међународне документе, на којима се заснивао међународни поредак до деведесетих година XX века. Наиме, велике силе настављају своје геополитичке пројекције у новим условима. Оснивају се два војнополитичка савеза: НАТО и Варшавски пакт и успоставља светски биполарни систем, који ће представљати основне координате и садржину међународних односа у наредних пола века. У оквиру тих координата и глобалних политичких константи – Јалтском формулом – створена је друга Југославија. У британско-совјетском (Черчил – Стаљин) сучељавању и договарању је створена федеративна држава, са шест федералних јединица – република, што је резултат Коминтерног концепта о решењу националног питања, али

и британског фаворизовања Хрвата и федерализације Југославије.

Како због „спољног фактора“ тако, још више, због чињенице да су се у политичком вођству комунистичке Југославије нашли углавном хрватски и словеначки партијски кадрови, на челу са Јосипом Брозом, подржани од српске комунистичке номенклатуре – Срби сад имају неупоредиво мање изгледа, него 1918, да утичу на унутрашње политичко и територијално преуређење новонастале државе. Комунистичко руководство наставља политику Коминтерне, али и Хрватске сељачке странке, и на српском етничком простору проглашава нове нације и државе. Јосип Броз, обузет србофобијом, промовише СФРЈ као државу „националне равнотеже“, с мотом „слаба Србија јака Југославија“. Од Југославије са три народа, Броз је моделовао антисрпску творевину са шест народа. Уосталом, комунистичка Југославија је само као таква могла да егзистира. Отуда, није никакво чудо да је овај, други по реду, политички експеримент и државно-правни провизоријум тек за деценију надживео свог пројектанта. Чак и страни аутори, који су активно учествовали на урушавању југословенске државе, кажу да је југословенску кризу иницирала и чињеница да је Југославија била држава, али не и нација.⁴

Премда су Срби у Хрватској дали непроцењив допринос ослобођењу и успостављању хрватске државе на антифашистичким основама, неупоредиво већи него Хрвати, који су се у већини били определили за НДХ, њима ипак није дозвољено да у Хрватској и Крајини образују сопствену аутономију у оквиру федералне Хрватске. Уместо тога, зајамчена им је уставна равноправност са Хрватима. Свој пристајак на потпуно равноправност у оквиру федералне хрватске јединице, Срби су условили на Првом конгресу Срба у Хрватској, одржаном у Загребу септембра 1945. године, захтевајући да „границе федералних јединица не цијепају и не раздвајају српски народ, већ су чврсте споне, које вежу све Србе у Југославију.“ Сви хрватски устави, од 1947. до 1990. Хрватску дефинишу као двонационалну државу Хрвата и Срба, попут неких европских држава као што су: Белгија, Швајцарска, Велика Британија, Босна и Херцеговина. Основу ових уставних одредби чини право народа на самоопредељење укључујући и отцепљење. Очигледно је да се оваквим формулацијама сугерише да је ово право конзумирано успостављањем Социјалистичке Федеративне Републике Југославије, али се у пракси, након Устава из 1974. године, у Хрватској и другим сецесионистичким круговима све више радило на демонтажи југословенске државе и успостављању републичких држава. Ово је нарочито дошло до изражаја у подршци коју су Хрватска и Словенија пружале сепаратистичким, антисрпским демонстрацијама косовских Албанаца 1981. године. Северозападне сецесионистичке југословенске републике би већ тада биле кренуле у отворено разбијање Југославије, као што је покушано у време Маспока, да се нису плашиле интервенције Совјетског Савеза.

Почетком осамдесетих година 20. века Америка је интензивирала борбу против „светске црвене опасности“. САД (Реган) успостављају дипломатске односе с Ватиканом за време понтификата папе Јована Павла Другог, Пољака, који уз помоћ Збигњева Бжежинског – водећег америчког геополитичара, оснивача и првог председника Трилатералне комисије, такође пореклом Пољака – преко Солидарности Леха Валенсе, извана подривају и руше источноевропски блок земаља реалног социјализма. Према плану Бжежинског, требало је онемогућити било какво приближавање Југославије, односно Србије Совјетском Савезу. Распадом Совјетског Савеза и уједињењем Немачке, наступиле су глобалне геополитичке промене, које су ишле на ру-

ке словеначким, хрватским и другим тежњама за разбијање Југославије. Југославији је истекао рок трајања; престала је важност њеног геополитичког положаја, тзв. тампон зоне и еквилибристичке у односу на два антагонизована војно-политичка савеза. Варшавски пакт се распао – НАТО тријумфује. Уједињена Немачка задобија позицију нове-старе геополитичке силе у Европи, у којој Хрватска поново добија моћног традиционалног савезника са комплементарним геополитичким интересима, савезника који је на Југославију гледао као на „историјски инцидент“, „ремитилачки чинилац“ на Балкану и сметњу немачком наступању ка Средоземљу и Блиском истоку. Немачка је, уз Ватикан, иницирала признавање независности Хрватске и Словеније; штавише, условила је прихватање одлука из Маастрихта о јединствену политичком и безбедносном европском ентитету признавањем њихове независности. Геншер и Кол су отворено подстицали Хрвате на рат против југословенске војске. Кол је ликовоао како је „распад Југославије велика победа за Немачку“, а Геншер храбрио Хрвате, истичући да их сваки дан борбе против ЈНА приближава државној независности.

Папа је, такође, подстицао сецесију Хрватске и Словеније, жигосујући „микронационализам“ – подразумевајући под тим Србе у Републици Српској Крајини – и потпуно игноришући њихова права. У политици и стратегији Ватикана, током постојања југословенске државе, била су присутна два начела: разбијање југословенске државе и прозелитска делатност међу Србима. Римска курија се определила за ово прво.⁵ Кардинал Содано, 26. новембра 1991, захтева од амбасадора САД, Велике Британије, Италије, Немачке, Белгије и Аустрије, акредитованих при Светој Столици, да њихове земље, у току истог месеца, признају Словенију и Хрватску. Својом политиком свршеног чина, Немачка и Ватикан су директно допринели расламсавању рата на простору Крајине.

Хрвати су, као и Словенци, основ своје независности зајимали на праву на самоопредељење, на које су се позивали и Срби у РСК. Међутим, да би Србе лишио овог права, Хрватски сабор је једнострано и насилно променио њихов уставни статус и конститутивност, државотворног народа статус – који су Срби имали у последњих скоро два века, колико и Хрвати, сводећи их на статус националне мањине, што је био главни разлог за отпочињање српско-хрватског сукоба. Наиме, хрватско (и словеначко) самоопредељење је било неуставно и насилно и није било израз сагласности свих југословенских република, што је налагао југословенски устав. Уосталом, они су и кренули у једнострану насилну сецесију, подржани од „ватиканско-германског блока“, како би предухитрили ма какву уставну процедуру. Срби у Крајини су се, такође, позивали на право на самоопредељење, уверени да право на сецесију (које југословенски устав није признавао) не може бити јаче од права на лојалност постојећој држави. За разлику од Хрвата, који су разбијали заједничку државу, Срби из Републике Српске Крајине испољавали су политичку лојалност и жељу за очувањем постојеће државе. Под утицајем великих и моћних сила, Немачке,

Ватикана и САД, Европска заједница не само да није заштитила југословенску државу од сепаратизма, него је њен распад одобравала и активно подржавала и на тај начин извршила злочин против мира, селективно примењујући право на самоопредељење – тако што је оно дато републикама уместо народима, сводећи Србе у Хрватској и БиХ на статус незаштитене мањине. Штавише, највиши званичници УН-а су се понели крајње нечасно према Србима и њиховим правима.

На Хашкој конференцији 1991. године, делегација Републике Србије је поставила Карингтону три питања: 1) да ли је сецесија Хрватске и Босне и Херцеговине дозвољена по повељи УН и по међународном праву; 2) ко је титулар права на самоопредељење: нација или федералне јединице и 3) да ли се демаркационе линије између конститутивних јединица федерације могу сматрати границама у смислу међународног права. Карингтон је злоупотребио положај председавајућег Мировне конференције и преформулисао питања, тако што је Арбитражну комисију питао: „Да ли српско становништво у Хрватској и БиХ, као конститутивни народ Југославије, ужива право на самоопредељење?“ и „Да ли се унутрашње границе разграничења између Хрватске и Србије, с једне стране, и Србије и БиХ, с друге стране, могу сматрати границама у смислу јавног међународног права?“ Овоме заиста није потребан коментар. Границе између република су биле административне линије, које нису имале ни историјско ни етничко утемељење, нити су икада биле потврђене неким правним актом.

Много је примера који доказују да ништа није случајно приликом разбијања и распада југословенске државе, баш као ни у процесу разбијања Русије. Све указује на то да је англосаксонска геополитика – у одсуству Русије – не само дала примат сопственим геостратешким начелима и интересима, него да је југословенска верзија самоопредељења и отворено гажене права српског народа само припрема за обрачун са Русијом. Америци је рат у бившој Југославији дошао као поручен да инструментализује НАТО и да, уз пуну подршку Ватикана и европских савезника, крене према кавкаској нафти и сибирским ресурсима. Америка се, по свему судећи, дословно држи Макиндерових геополитичких теза: „Ко влада Истоком Европе, влада пределом срца. Ко влада пределом срца, влада светским острвом (Евроазија). Ко влада светским острвом, влада светом“.⁶ Имајући ово у виду, Бжежински отворено и надрмено заговара распарчавање Русије на три дела: Московску Русију, Сибирску и Далекоисточну Републику.⁷ Срби су у овој геополитичкој слагалици не само покусни кунџи, него и опасна и нежељена „гери-

ла“, као продужена рука Русије и њена „стратешка земља“ које се треба решити пре похода на Исток. Али, доласком на власт Путина овај план је осујећен и спречен. Американци обигравају око руског „блиског иностранства“, туркофонских република бившег Совјетског Савеза, у циљу опкољавања Русије – која то не допушта, ослањајући се на јаче геополитичке играче, пре свих на Кину. Да би дочарао апсурдност западне русофобије, као и апсурдност постојања НАТО-а, Путин је понудио да и Русија приступи Северноатлантском пакту.

На Балкану су, за сад, карте подељене: Немачка држи Словенију и Хрватску, а Босну, Албанију и Македонију Америка, која Србији жели да отме Косово и Метохију и да изврши њену даљу фрагментацију. Међутим, идући даље на Исток, на простор руске евроазијске копнене масе, интереси ова два геополитичка партнера се сукобљавају и међусобно искључују. Управо у тој чињеници је садржана и нада да Европска унија и европски континент неће још дуго бити пуки амерички геополитички мостобран према Русији и политички и војни протекторат, те да се Европа неће зауставити на границама католичке Пољске, како предвиђа Хантингтон,⁸ већ да ће достићи свој пуни физичко-географски и политички идентитет. То подразумева ноторну чињеницу да нема Европе без Русије, а да при том, на пример, као европска држава фигурира Турска. Да би Европа могла да испуни европске вредности, а не само да их заговара, неопходно је успостављање „осовине Париз – Берлин – Москва“⁹ с потенцијалним продужетком до Пекинга и Токија. То би, између осталог, у складу са прокламованим европским стандардима, подразумевало демократско и праведно решење српског питања као геополитичког питања у целини.¹⁰

Напомене:

- 1) Видети: Славољуб Шушић, *Балкански геополитички кошмар*, Војна књига, Београд 1995; Милош Кнежевић, *Балканска пометња*, ДП „Буро Салај“, Београд 1996; Јован Илић, „Балкански геополитички чвор и српски етнички простор“, у: *Геополитичка стварност Срба*, ИГС, Београд 1997, као и (од истог аутора) „Географски и геополитички положај Републике Српске Крајине“, у: *Република Српска Крајина*, СКД „Саво Мркаљ“, Топуско и СКД „Зора“, Книн, 1996; Момчило Суботић, *Хрватии и Босна. Геополитичке замисли у Хрватској према Босни и Херцеговини*, „Бели анђео“, Шабац 2002, стр.16.
- 2) Видети шире: Момчило Суботић, *Геополитичка актуелност Цвијићевог срца „Анексија Босне и Херцеговине и српски проблем“*, реферат саопштен на научном скупу САНУ: Друштвено-политичка делатност Јована Цвијића, одржаном у Београду 21. и 22. новембра 2003. године. Објављено у зборнику радова *О Јовану Цвијићу*, НИЦ Војска, Београд 2005, стр.145-154
- 3) Петар Вучић, *Политичка судбина Хрватске. Геополитичке и геостратешке карактеристике Хрватске*, Младост, Загреб 1995, стр.423.

- 4) Ворен Зимерман, *Порекло једне катасстрофе. Југославија и њени рушители*, ДАН ГРАФ, Београд 2003. Када је, марта 1989, дошао на место амбасадора САД у Београду Зимерман је отворено изјавио да Југославија више није приоритет америчке спољне политике. Видети шире у: Момчило Суботић, „Три западна аутора о распаду Југославије и српском питању“, *Српска геополитичка мисао* бр.1-2, Београд 2005, стр.191-211.
- 5) Видети шире: Драгољуб Живоиновић, „Ватикан и Срби у 20. веку“, у: *Геополитичка стварност Срба*, ИГС, Београд 1995, стр.101.
- 6) Упореди: Андреја Милетић, „Искушења геополитичког земљотреса“, у зборнику *Тајна Балкана*, СКЦ, Београд 1995; Роберт Стојкерс, „Теоријска панорама геополитике“, у истом зборнику; Момчило Суботић, *Хрватии и Босна...* стр.13-14.
- 7) Збигњев Бжежински, *Велика шаховска табла*, Подгорица, ЦИД – Бања Лука, Романов, 2001.
- 8) Видети шире: Семјуел Хантингтон, „Сукоб цивилизација“, Подгорица, ЦИД – Бања Лука, Романов, 2000.
- 9) Упореди: Александар Дугин, *Основи геополитике I-II*, Експрес, Зрењанин 2004.
- 10) Упореди: Милован Степић, *Српско питање – геополитичко питање*, Јантар-група, Београд 2004.

Политички, људски и материјални губици Крајишника

Пише: Мр Миле Дакић

„Послије етничких рајдова, све је одвраћено, а нарочито побједа!“

(Цицерон)

Нема примјера у европској историји 20. вијека, да један историјски и европски народ доживи размјере: трагедије, злочина и злочина геноцида, етничког чишћења, пљачке и вишегодишњег лишавања елементарних људских права, као што је то доживио српски народ у Хрватској, од хрватских шовиниста, фашиста, комуниста и хрватске државе, коју је кроз историју стварао и бранио (Аутор).

1. Постизање пуне националне равноправности (политичка, национална и културна субјективизација)

Диплома Фердинанда 2. и Statuti Valahorum

Национална самобитност српског народа у Хабзбуршкој царевини и краљевини Хрватској, Славонији и Далмацији, почиње у првој половини 17. вијека, што је видљиво у Дипломи Фердинанда 2. из 1627. године и Статутима Валахорум 1630. године. У овим царским документима, Срби – Крајишници постају слободарска оаза у феудалној Европи. Они су власници земље, коју могу и продавати, што је непознаница у осталим дијеловима Хрватске, Славоније и Хабзбуршког царства.

Изјава Хрватског сабора

У XIX вијеку, српски народ у Хрватској је постигао статус равноправног народа, који је резултат неговог политичког, економског и културно-просвјетног организовања. Без представника српског народа у Хрватској се није рјешавао ни један битан политички и државноправни проблем. Суочен са значајем српске партипације у свим областима живота Хрватски сабор је 1867. године усвојио Изјаву у којој пише: „Сабор троједне краљевине изјављује свечано, да троједна краљевина признаје народ српски, који у њој станује, као народ с хрватским народом истоветан и равноправан“.¹⁾

Закон цара Фрање Јосипа I

Фрањо Јосип I. је 14. маја 1887. године прогласио „Закон о уређењу посалах цркве грчко – источне и упораби ћирилице у Краљевини Хрватској и Славонији“, у којем озакоњује право Срба, православних вјерника, у Хрватској, Славонији и Далмацији, на црквену аутономију и употребу ћирилице.²⁾

Хрватскосрпска коалиција

Политичка и национална равноправност с хрватским народом у Хрватској долази до пуног изражаја почетком 20. вијека, у периоду Хрватскосрпске коалиције, када удружене политичке снаге Хрвата и Срба усвајају и потврђују два бит-

на документа о међунационалним односима: Ријечку (3. октобар 1905) и Задарску резолуцију (17. октобра 1905). Потписом Ријечке резолуције, представници политичких странака српског народа су пристали да подрже хрватске интересе у Далмацији и Славонији, а за узврат „да се са стране Хрвата обавезно призна равноправност српског народа с хрватским“.³⁾

Српски посланици Бечког парламента и Далматинског провинцијалног сабора су, на састанку у Задру 17. октобра 1905. године, подржали Ријечку резолуцију и изгласали Задарску резолуцију, којом дају подршку Хрватима – у настојању да присаједине Далмацију Хрватској и Славонији, под условом пуне равноправности између Хрвата и Срба, те да се заједнички службени језик назива српски или хрватски, те да заједничка писма буду латиница и ћирилица, да се у школама уче хрватска и српска историја, да се у опћинама гдје има преко 1/3 српског народа, поред хрватске, истиче и српска застава.⁴⁾

Послије обостраног прихватања Ријечке и Задарске резолуције 12. децембра 1905. године, објављено је формирање Хрватскосрпске коалиције, која у мају 1906. године побјеђује на изборима Народну унионистичку странку и преузима власт у Хрватској.

Срби – предсједници хрватског Сабора

Представници српског народа су заузимали и највише функције у власти Хрватске. Они су били и предсједници Хрватског сабора: Никола Крестић, рођен у Загребу (од 1873. до 1884), Дане Станковић Данило, из Вргинмоста (1897. до смрти 1898), Васо Ђурђевић из Осиека, др Богдан Медаковић из Лике (од 1913. до 1918).

Срби у Југославенској академији знаности и умјетности

Истовремено, српска национална равноправност се наглашено манифестирала у областима науке, банкарства, културе и умјетности. Приликом формирања Југослаvensке академије знаности и умјетности у Загребу 1866. године, у њој су и представници српскога народа: др Јован Суботић (пјесник, драмски писац и политичар), Ђуро Даничић (угледни српски филолог) је први генерални секретар ЈА-ЗУ. Касније, у њу улазе и други Срби: математичар др Владимир Варићак (од 1904), историчар др Гавро Манојловић, сликар Павле Паја Јовановић (почасни члан од 1919. године), др Божидар Петрановић, Данило Медаковић и други.

У ширењу писмености, науке и културе, на подручју Хрватске, стасају бројне истакнуте личности: Доситеј Обрадовић, Захарије Орфелини, Сава Мркаљ, Лукијан Мушички, Божидар Петрановић, Никола Тесла и други, а да се и не спомињу бројни Срби католици у Дубровнику, од 16. до 20. вијека: Тројан Гундулић, Иван Гундулић, Јевта Љубибратић Јероним, Руђер Бошковић, Лујо Војновић, Иво Војновић, Медо Пуцић, Влахо Буковац, Матија Бан, Ђуро Војновић, Иво Стојановић, Антун Фабрис и други. Србин Христофор Станковић је финансирао изградњу првог казалишта у Загребу.

Срби у Хрватској – равноправан народ у стварању прве Југославије

У припремама стварања прве Југославије, 1918. године, с подручја АУМ наступају три субјекта, односно три равноправна народа: Хрвати, Словенци и Срби. „Глас Словенаца, Хрвата и Срба” 29. октобра 1918, на насловној страни, објављује оснивање слободне, суверене државе Словенаца, Хрвата и Срба, да би представници ове државе, настале на ру-

шевинама АУМ, 1. децембра, предали престолонаследнику Александру Карађорђевићу, Адресу Народног вијећа, у којој изражавају жељу уласка: Словенаца, Хрвата и Срба с подручја АУМ у заједничку државу с Краљевином Србијом и Црном Гором. Срби с подручја АУМ су и у овим временима и документима били потпуно равноправни с Хрватима и Словенцима.

Српски народ у фашистичкој Независној Држави Хрватској

У току распада Краљевине Југославије, односно седам дана прије званичне капитулације, у Загребу је проглашена Независна Држава Хрватска, која је, захваљујући Њемачкој, присвојила Срем, Босну и Херцеговину. Српски народ на подручју ове фашистичке државе се нашао ван закона. Државним насиљем српски народ је масовно убијан, протјериван и насилно превођен на католичку вјеру. Забрањена је употреба ћирилице и српског име. На подручју НДХ, хрватска војска и полиција је убила преко милион Срба⁵⁾. Комунистичка партија је сакривала у рату и послје њега истину о геноциду над српским народом. Због безизлаза у којем се нашао, српски народ се дигао на масовни оружани устанак, на чије чело су се врло брзо (и трагично за српски народ) поставили комунисти, па је, генерално узевши, српски оружани устанак све више попримао комунистички и антисрпски карактер.

Повратак статуса равноправног народа

Српски народ није признао фашистичку НДХ, па се 27. јула 1941. године дигао на масовни оружани устанак. У многим документима Земаљског антифашистичког вијећа народног ослобођења Хрватске (ЗАВНОХ) загарантирана је пуна национална једнакост и државотворност српског народа у Хрватској. У Резолуцији Првог засиједања ЗАВНОХ-а, одржаном на Плитвицама и Оточцу 1943. године пише: „ЗАВНОХ је састављен од представника хрватског и српског народа, те националних мањина у Хрватској, без обзира на њихову политичку и вјерску припадност”⁶⁾

У Резолуцији Другог засиједања ЗАВНОХ-а, одржаног у Плашком октобра 1943. године, пише: „Нема, не смије и неће бити Хрватске у којој Србима не би била зајамчена пуна равноправност и једнакост”⁷⁾

Уочи трећег засиједања ЗАВНОХ-а у Топуском, цијелу ноћ се виједало, да ли ће Срби у Хрватској имати статус равноправног народа или политичку аутономију. Моша Пијаде је заступао политичку аутономију, а Милован Ђилас и представници хрватског народа, да Срби добију статус равноправног народа. Био је то и став Јосипа Броза Тита, па је тај статус озакоњен у Декларацији о основним правима народа и грађана демократске Хрватске, у чијем првом члану пише: „Хрватски и српски народ у Хрватској потпуно су равноправни. Националним мањинама у Хрватској осигураће се сва права на национални живот”⁸⁾

У првом Уставу Народне Републике Хрватске из 1947. године, у члану 11 пише: „Срби у Народној Републици Хрватској равноправни су са Хрватима.” У Уставу СР Хрватске 1974, прикривено је избјегнуто спомињање изричите равноправности српског народа. У Основним начелима је формулација: „Хрватски народ, заједно са српским народом и народностима у Хрватској, у складу са својим повијесним и слободарским тежњама, извојевао је у заједничкој борби с другим народима и народностима Југославије у народноослободилачком рату и социјалистичкој револуцији националну слободу...”⁹⁾

Овдје се види само један уставни субјект – хрватски народ, а други, српски народ се спомиње само као полуга стварања Социјалистичке Републике Хрватске.

2. Политичко и војничко организовање међународна заштита и изгон српског народа

Паралелно с хрватском насилном сецесијом из састава СФРЈ, долази до политичког организовања и другог равноправног народа, српског народа у Хрватској. Српски народ, у већинским дијеловима Крајине је истакао своје политичке циљеве на Великом српском сабору у Србу 25. јула 1990. године. Усвојена је Декларација о суверености и аутономији српског народа. У чл. 1. је истакнуто: „У границама СР Хрватске, која је држава и српског народа који живи у СР Хрватској, српски народ је на основи својих географских, историјских, друштвених и културних особености, суверен народ са свим правима која садржава сувереност народа.

Српски народ у СР Хрватској има пуно право да се у заједништву са хрватским народом или самостално, при успостављању нових односа у Југославији опредјељује за федеративно или конфедеративно државно уређење“¹⁰

Српски народ је изводио своја права из статуса и права сваког равноправног и политичког народа. Колико је хрватски народ имао своје природно право да се издваја из састава СФРЈ, исто је право имао и српски народ, на територији гдје је апсолутно већински, да одлучује о својој будућности, јер су у Уставу СР Хрватске била призната два равноправна народа. Та мисао је управо и изражена у цитираној Декларацији. На овом Сабору је присуствовало око 200.000 Срба, гдје је формирано Српско национално вијеће, као политичко представништво српског народа у Хрватској. Почетно, српски народ није имао намеру да се издваја из састава Хрватске, али је удаљавање између два народа све више повећавало због отвореног поистовјећивања ХДЗ власти и фашистичке НДХ, која је остала у негативном колективном памћењу српског народа, по злу и масовним злочинима. Послијеведеног референдума, Српско национално вијеће је 30. септембра 1990. године прогласило, на засиједању у Србу, Српску аутономију у Хрватској. Из страха да се не понови злочин, српски народ се паралелно наоружавао као и хрватски. Уочи проглашења Хрватског устава, крајем 1990. године, у Книну је 21. децембра 1990. проглашена САО Крајина. Предсједник САО Крајине, др Милан Бабић, је форсирао одвајање САО Крајине из састава Републике Хрватске, па је 18. марта 1991. САО Книн, чији је предсједник био др Милан Бабић, донијела Одлуку о одвајању од Републике Хрватске. На сједници Српског националног вијећа, априла 1991. у Кореници, на инзистирање др Милана Бабића, донесен је фаталан закључак, да се распише референдум о прикључењу САО Крајине Србији. Услиједило је формирање Скупштине САО Крајине 30. априла, а 12. маја је организован референдум о прикључењу САО Крајине Србији. Крајем маја исте године основана је и Влада САО Крајине, чији је предсједник био др Милан Бабић. Врхунац крајишког самоорганизовања је било 19. децембра 1991, када је проглашена Република Српска Крајина. САО и РСК су дјеловале као засебна држава 4 године, 8 мјесеци и 15 дана.

Од прољећа 1992. била је под заштитом Уједињених нација. Резолуцијом Савјета безбједности бр. 743, од 21. фебруара 1992. године озваничен је Венсов план, којег су 23. новембра 1991. године у Женеви потписали: Сајрус Венс, Слободан Милошевић, Фрањо Туђман и Вељко Кадјевић. План је гарантирао мирно рјешење односа између Хрватске и РСК. Република Хрватска је извршила масовно етничко чишћење Западне Славоније, крајем новембра и почетком децембра 1991, а 22. јуна 1992. извршила је војнички напад на Миљевачки плато, 21. јануара 1993. на Равне Котаре, па 9. септембра на подручје јужне Лике (Медачки цеп). У овим агресивним војним акцијама, погинуло је више стотина српских цивила.

Послије неуспјеха потписивања Плана 3-4, јануара 1995., када је Милошевић забранио руководству Крајине да приме План и да о њему распраљају, Хрватска је почела с припремама војних операција „Бљеска“, на Западну Славонију и „Олује“ на подручја Баније, Кордуна, Лике и Далмације. Иако у овим операцијама отпора није било (тако је договорено у Београду и на Палама) хрватска војска је освајала већ напуштена подручја и масовно палила и разарала селска села и насеља. Српски народ се повукао у Босну и Србију, плашећи се поновљања злочина. Српска села и добра су горјела и мјесецима послје војне операције. Многи од оних који нису бјежали су побијени. У Доњем Лапцу од 43, убијено је 27 цивила.¹¹ Према поименичним списковима и до сада прикупљеним подацима Веритаса, у „Бљеску“ и „Олуји“ је убијено 2190 Срба, од којих су готово сви цивили, јер се војска повлачила без борбе.

Српски народ се у претрпаним колонама повлачио из Крајине. Успут је доживљавао авио бомбардовање избјегличких колона, засједе и масовна убиства, посебно на подручју Баније, од Глине до Двора на Уни. Према попису избјеглица у СРЈ 1996. године из Хрватске је протјерано 356.887 припадника српског народа, а у Републику Српску 48.000. или укупно 404.887 Срба из Хрватске. Према попису становништва 1991. године у Хрватској је било 581.663 Срба, што указује на податак да их је остало у Хрватској 176.776.

Попис избјеглица 1996. године није обухватио све избјеглице протјеране из Хрватске. Војни обвезници се нису пријављивали, јер су доласком у Србију масовно хапшени и пребацивани на босанско ратиште, а и Закон о избјеглицама Србије прописује да су избјеглице у Србији војни обвезници. Приближни подаци о броју протјераних из Хрватске се могу добити, када се у укупан број Срба у Хрватској додају и они који су се у пописима изјаснили као Југославени. Попис избјеглица и прогнаника из Хрватске показује да нису протјеривани Срби из „побуњених“ дијелова Крајине, него из читаве Хрватске, гдје није било ратних операција. Попис показује да се радило и ради о систематском етничком марке-

тингу, иза којег је стајала држава Хрватска – са свим својим потенцијалима принуде и насиља.

Из које општине је колико прогнано

Бели Манастир – 993; Бенковац – 17.015; Биоград на мору – 394; Бјеловар – 1.674; Барич – 45; Бује – 229; Бузет – 45; Црес-Лошињ – 147; Цриквеница – 215; Чабар – 15; Чаковец – 105; Чазма – 36; Дарувар – 4.633; Делнице – 98; Доња Стубица – 28; Доњи Лапац – 7.787; Доњи Михољац – 1.092; Дрниш – 3.822; Дубровник – 2.147; Дуга Реса – 976; Дуго Село – 379; Двор – 10.879; Баково – 602; Ђурђевац – 52; Гарешница – 190; Глина – 13.959; Госпић – 5.768; Грачац – 8.544; Грубишно Поље – 1.483; Хвар – 78; Имотски – 358; Иванец – 9; Иванић Град – 28; Јастребарско – 263; Плоче – 267; Карловац – 13.240; Каштела – 191; Клањец – 13; Книн – 40.824; Копривница – 523; Корчула – 63; Костајница – 8.860; Крапина – 26; Крижевци – 189; Крк – 127; Кутина – 341; Лабин – 71; Ластово – 69; Лудбрег – 15; Макарска – 163; Метковић – 225; Нашице – 1.296; Нова Градишка – 6.888; Нови Мароф – 10; Новска – 2.363; Обровац – 6.670; Огулин – 5.235; Омиси – 90; Опатија – 221; Ораховица – 847; Осиек – 11.739; Оточац – 4.531; Озаль – 62; Паг – 17; Пакрац – 8.346; Пазин – 51; Петриња – 14.972; Подравска Слатина – 5.601; Пореч – 5; Пула – 1.820; Раб – 27; Ријека – 5.127; Ровињ – 119; Сењ – 63; Сисак – 9.401; Славонска Пожега – 3.762; Славонски Брод – 2.508; Слуњ – 5.096; Солин – 167; Сплит – 5.100; Шибеник – 4.764; Кореница – 9.163; Трогир – 148; Валпово – 243; Вараждин – 420; Винковци – 3.914; Вировитица – 3.231; Вис – 104; Војнић – 7.596; Врбовец – 94; Врбовско – 125; Вргинмост – 9.873; Вргорац – 12; Вуковар – 4.939; Забок – 72; Задар – 9.036; Загреб центар – 173; Загреб Чрномерац – 248; Загреб Дубрава – 159; Загреб Максмир – 164; Загреб Медвешћак – 126; Загреб-Нови Загреб – 604; Загреб Пешћаница – 272; Загреб Сесвете – 41; Загреб Суседград – 174; Загреб Трешњевка – 389; Загреб Трње – 428; Загреб Велика Горица – 221; Загреб – 4.515; Запрешћин – 29; Зелена – 15; Златар Бистрица – 12; Жупања – 198; Непознато – 22.198; Укупно регистровано – 336.887.¹²⁾

Нужно је тражити мотиве, зашто је српски народ протјеран из Републике Хрватске и објавити истину. Анализом броја и мијеста од куда су Срби протјерани долази се до злоупотребе и оптужујуће истине, да су Срби прогоњени и убијани само зато што су Срби, а не зато што су се бунили против фашисоидног стања у Хрватској. Зашто је у хрватској „Олу-

ји” у Доњем Лапцу, од 43 припадника српског народа, који нису бјежали у Србију, убијено 27?

И послје ове истине, многи политичари у Хрватској говоре да су Срби добровољно напустили Хрватску и све своје оставили.

Српска побуна против насиља и фашизације у Хрватској је ишла на руку плановима прогона и истребљења. Предсједник Хрватске др Фрањо Туђман је изјавио на Тргу бана Јелачића у Загребу, да је Хрватској рат био потребан у стварању самосталне националне државе. Мотиви прогона и уништавања су сасвим исти као у току 2. свјетског рата, када је на просторима НДХ убијено око милион Срба. Поставља се питање, зашто су Срби протјерани у оволиком броју из дијелова Хрватске гдје није било ратних дејстава и Републике Српске Крајине? Анализом тих података, открива се пуна истина о судбини и голготи српског народа у Хрватској.

(Загреб 7560, Ријека 5127, Вараждин 420, Вировитица 3231, Задар 9036, Сисак 9401, Цриквеница 215, Дубровник 2147, Баково 602, Имотски 358, Карловац 13240, Макарска 163, Огулин 5325, Опатија 221, Пореч 210, Бује 229, Пула 1820, Црес-Лошињ 147, Јастребарско 263). Попис избјеглица и прогнаника у СРЈ 1996. године одговара на питање разлога прогонства српског народа. Из осталих дијелова Хрватске, ван РСК, ратних зона и дејстава протјерано је укупно 141.887 Срба. Ово је егзактан податак који се односи само на изгон Срба у Србију и Црну Гору. Не треба заборавити да је број изгона у СЦГ још већи, јер се војни обвезници због хапшења нису пријављивали као избјеглице у СРЈ.

Не постоје подаци колико је Срба протјерано из хрватских градова у друге земље свијета. Одговорити на ова питања, значи наћи прави разлог прогонства српског народа из Хрватске и сагледати дубину и суштину етничког чишћења, посебно зато што је хрватска држава, одмах по изгону народа из градова, одузела њихове станове, сву покретну и непокретну имовину, без права на повратак станова и имовине. Зато је етничко чишћење српског народа из хрватских градова најснажнији облик етнобандитизма, јер су прогнаници остали без права на повратак.

Тај вид етничког чишћења је у почетку садржавао и своју трајну завршницу. Ако се узме да је тадашња просјечна југославенска породица имала 2,8 чланова, онда су само евидентирани прогнаници из хрватских градова у СРЈ остали без 50.678 станова. Овај етномаркетинг је поразан за српски народ и зато што је из хрватских градова протјерана српска интелигенција. Тиме је српски народ у Хрватској остао без кормилара и националних осјетила неопходних за постојање и опстанак свакога народа. У овим разматрањима не треба заборавити ни 48.000 Срба из Хрватске који су нашли уточиште у Републици Српској, а сасвим је извјесно да је више десетина хиљада Срба нашло склониште у многим државама свијета.

Све се радило плански. Етничко чишћење из градова са држава кидане националне кичме и даје планерима најдјелотворније резултате. Српски станови с покретном имовином су по хитном поступку додијелени Хрватима, а затим продани. Овом антицивилизацијском завјером прогнани Срби су осуђени на трајно прогонство и нестајање. Остали су без станова које су изградиле својим личним издвајањем из личног дохотка, без покретне имовине и докумената о идентитету, без најдражих успомена, без радног стажа и радног мјеста, као основне претпоставке сваког живота у градовима. Невраћањем станова, покретне имовине и радних мјеста протјераним Србима, они су максимално душевно и материјално убијени, онеспособљени за живот и за би-

ло какав повратак. Хрватска је за рјешавање стамбених проблема Срба у хрватским градовима измислила чудесну категорију стамбеног збрињавања, као да се ради о стоци, а не о живим људима који знају своја права, имају свој понос и достојанство.

3. Остали губици српског народа у Хрватској крајем 20. и почетком 21. вијека (укидање статуса равноправног народа)

а) Политички и национални губици

У Уставу Републике Хрватске од 23. децембра 1990. године, српски народ је грубим државним насиљем избачен из Устава, што је довело до једног безумног и трагичног рата. Овим, такозваним Божићним уставом, грубо су погажени сви документи у којима је српски народ у Хрватској (кроз вијекове) био потпуно равноправан с хрватским народом у Хрватској. Српски народ се није могао помирити с овим политичким насиљем, које је подсећало на ванзаконску позицију српског народа, послје оснивања фашистичке Независне Државе Хрватске 1941. године, која је запамћена по масовним убиствима, прогонима и геноциду према српском народу.

У Уставу Републике Хрватске, Срби се спомињу само у преамбули, која има декларативни, а не обавезивајући значај. Овим једностраним актом укинута су све српске привилегије, добивене од Аустријског и Аустроугарског царства, посебно од Фердинанда II, Фердинанда III, Леополда I, Марије Терезије (Милитар Гренз Рецхте из 1754), Закон Фрање Јосипа I (1887). Поништена је Изјава Хрватског сабора о равноправности Хрвата и Срба (1867), Ријечка и Задарска резолуција (1905), заједничка владавина и историјски документи Хрватско-српске коалиције, пуна национална равноправност при стварању прве Југославије (1918), Резолуције Првог и Другог засиједања ЗАВНОХ-а, Декларација о основним правима народа и грађана Демократске Хрватске, која је донесена 9. маја 1944. године на Трећем засиједању ЗАВНОХ-а у Топуском. Укинута је ћирилица и одлуке Српских конгреса у Шибенику, јануара 1945. и септембра 1945. у Загребу, као и све уставне одредбе о пуној равноправности од 1947. до 1990. године. У Октроираном уставу су националистичке одредбе непознате у уставима демократских европских држава: „Хрватски сабор и народ непосредно, самостално, у складу са Уставом и законом одлучују: о уређењу господарских, правних и политичких односа у Републици Хрватској, о очувању природног и културног богатства и коришћења њиме, о удруживању и савезу с другим државама” (члан 2, став 4). Ово је поништавање сваког облика грађанске државе, у којој 25 одсто становника нису Хрвати и не могу учествовати у економском и политичком животу своје државе. Постоје бројне дискриминације у Закону о благданима. У Закону о Хрватској академији знаности и умјетности (Народне новине 34/91) стоји: „Хрватска академија знаности и умјетности је правни сљедник Хрватске академије знаности и умјетности од 1941 – 1945...”, дакле не и сљедник Југославенске академије знаности и умјетности, основане у Загребу 1866. године, па поново живуће од 1945. до 1990. под истим именом. Очита национална дискриминација је озваничена у републичком буџету (прорачуну), у односу на Србе у школовању и штампи. Међународна заједница је прихватила (надајмо се привремено) различите стандарде на бившим југославенским просторима, да стање националних права у БиХ буде као прије рата (три равноправна народа), а у Хрватској да од два равноправна (Хрвати и Срби) остане само један – хрватски народ. То је сасвим сигурно камен спотицања за срећнију и разборитију будућ-

ност, за хармонију живота, за мир на балканским просторима. Неправде ће само сачекати нека друга времена и намиривати своје дугове, на обострано зло, узорпатора и незадовољника.

„Трагично је што сви ови облици узурпација, октроираних озакоњења нити у струци, нити у матичним срединама дипломатским каналима, нити с наслова међународних конвенција немају нигдје заштите, осим начелних стајалишта и моралних надања”.¹³⁾

б) Губитак општих људских права

Стварањем нације – државе и изгоном стотина хиљада Срба, Хрватска је укинула њихова основна људска права: право на слободан живот, право на дом и завичај, право на катастар, право на досљедно и правично социјално и пензионско збрињавање, право на живот достојан човјека, право на политичку партиципацију која је кроз вијекове постојала.

Хрватска је оружаном акцијама протјерала своје држављане и у њихове куће и станове услелила држављане друге државе и дала држављанство на кућним бројевима својих држављана. Стране држављане из БиХ је свесрдно примила и помаже само зато што су хрватске националности. То је нешто што се може упоређивати само с најцрњим временима фашизма и стаљинизма. То је једина држава у свијету која тражи од својих грађана да пишу молбе за повратак у своју кућу – стан или завичај. О повратку одлучује хрватска полиција. Тиме је повређен Међународни пакт о грађанским и политичким правима, којег је Хрватска потписала 12. октобра 1995. године: „Нико не може бити произвољно лишен права да уђе у своју земљу” (чл. 4). Судбина српског народа се рјешава уредбама и одлукама, а путем закона се регулишу односи досељених Хрвата који су у српским кућама и који уживају српску имовину. Постоји мноштво капиларних метода усмјерених против људских права и на повратак. То се посебно манифестира код нижих органа власти: подизање личних докумената, радног стажа, образаца М-4 о раду, пријетња тајним списковима „злочинаца”, повремена убиства и хапшења, доласци полиције у дворишта повратника, одмјеравање висине пензије према националној припадности, зарачунавање камата за све ратне године за пријератне кредите, прогони из својих дворишта од оних којима је држава дала српску имовину, одбијање сваког права у процесима приватизације, немогућност партиципације у вриједностима самодоприносима изграђене инфраструктуре. Најтеже је схватити, да такав облик насиља и кршења елементарних људских права траје 12 година, а за највећи дио прогнаника пуних осам година. Ова чињеница додатно оптужује, али не само државу Хрватску. Да би политички сарказам

био у потпуности задовољен, хрватска политика и држава пласирају неистину, да су Срби сами напустили своје куће, станове и завичаје. Тиме се ова немоћна и измучена категорија држављана Хрватске додатно психички оптерећује и залућује.

Битно и недвосмислено је повређена Општа декларација о правима човјека, коју је усвојила Генерална скупштина УН 1948. године: „Свако има право да свагдје буде признат као правни субјект” (чл. 6). Прогонством својих држављана, отимањем станова и кућа, разбијањем породица, Хрватска је прогласила неважећом све одредбе ове Декларације, јер „нико не смије бити изложен произвољном мјешању у приватни живот, породицу, стан или преписку, нити нападима на част и углед. Свако има право на заштиту закона против овог мјешања или напада” (чл. 12). Српска права у Хрватској су у пракси нестварива, јер домаћи судови затежу годинама правне спорове, а оштећени се може жалити у Стразбур или Комитету за људска права УН послјије окончања спора у Хрватској – који се развлачи у недоглед.

Да се у Хрватској десио прогон и погром српскога народа, етноцид великих размјера и државно насиље, види се из упоредних података у пописима становништва:

– Хрвати, Срби и Југославени у Хрватској 1981. 1991. 2001.

– Хрвати 3,454.661 или 75,1 одсто; 3,736356 или 78,1 одсто; 3,977.171 или 89,63 одсто

– Срби 531.502 или 11,5 одсто; 581.663 или 12,2 одсто; 201.631 или 4,54 одсто;

– Југославени 379.057 или 8,2 одсто 106.041 или 2,2 одсто.¹⁴⁾

Познато је, да у структури Југославена има преко 80 одсто Срба и да је удио српског народа уочи рата био изнад 900.000, односно преко 20 одсто од укупног становништва Хрватске и да у Хрватској недостаје око 700.000 Срба. Бар послје последњег пописа, свијету мора бити јасно шта се десило. За етничко чишћење се не може оптуживати хрватски народ, чије је јавно мнијење о српском народу обликовала политика преко државних медија, попут онога у Њемачкој за вријеме Трећег Рајха. Тај однос према другим народима, а нарочито према Србима се неће знатније мијењати док су на власти изданици и потомци Комунистичке партије Хрватске. Сви услови за повратак српскога народа, за повратак имовине и других грађанских права су створени у окружењу, па Хрватска више нема право на изговор и одлагања. Рок за повратак српских кућа је прошао крајем прошле 2002. године, али „је 7000 стамбених јединица заузето”.¹⁵⁾ У таквим условима, нема повратка.

„Најважнија ствар везана за повратак избјеглица јесте осигурати повољну друштвену климу, осигурати да друштво буде отвореније и приступачније за идеје повратка избјеглица.

То би значило приближавање хрватског вриједносног састава суставу вриједности, какав данас влада у западној Европи.¹⁶⁾

ц) Губици имовине и имовинских права

Многи прогнаници говоре: „Тамо гдје је имовина, тамо је душа човјека”.

„Кажеш ли каквој ствари 'моја је', то је највише што казати можеш.¹⁷⁾

Међународни пакт о економским, социјалним и културним правима, потписан у Њујорку 16. 12. 1966, а супотписала Хрватска 12. октобра 1992, прописује: „Да би постигли своје циљеве, сви народи могу слободно да располажу својим богатствима и својим природним изворима... Један народ не може ни у ком случају да буде лишен својих властитих средстава за живот” (чл. 1). Поставља се питање, како је српски народ избачен из Устава Хрватске, а стотине хиљада протјерано је и претворено насиљем, ратом и етничким чишћењем у националну мањину? Како се десило да један историјски народ буде војнички протјеран из заштићених зона УН? То је срамна страница историје ОУН, која се никада и ничим неће моћи правдати пред демократским свијетом. То је заиста био злочиначки поход против живота у којем се све рушило:

„Они су рушили све постојеће: државу, привреду, политички систем, јавне установе, стамбене куће, предузећа, цркве и цамије, објекте материјалне културе. Они су личили на монголске и татарске хорде из раног средњег вијека”.¹⁸⁾ У томе походу, српски народ је изгубио и своју приватну имовину, непокретну и покретну, чије се враћање непрекидно одлаже у циљу стварања чисте националне државе. У овим поновљеним сулудим временима „држава нација замењује државу партију користећи њене обрасце. Национални идентитет ове 'нове државе' се доказује нетолеранцијом, дискриминацијом и супротстављањем другима. То је нови облик расизма-национализма, чији су исходи етничко чишћење, насилно исељавање, уколико се не ради о уништењу популација 'страних' нација.

То је повратак под новом легитимношћу архетиповима расизма”.¹⁹⁾

Међународна заједница би требала хитно зауставити текући антицивизацијски политички процес у Хрватској и вратити стотинама хиљада прогнаника основна људска права.

Исто тако, борбе за власт у Србији су угушиле сваки здрав осјећај и обавезе да национална матица помогне дијеловима свога народа у повратку основних људских права. Српски народ се нашао у Хрватској и Србији између двије бездушне администрације, које се међусобно потхрањују на штету народа у егзодусу и нестајању. За њих не вриједе молбе и вапаји. За њих су све раније патриотске и моралне вриједности жртвоване за рачун нових освајања власти. Србија и Црна Гора је једина држава у свијету у којој избјеглице плаћају: храну, станарину, струју, воду, таксе, а у најновије вријеме и школарину. Најновијим етничким колизијама, све је нападнуто, и дједовина и светост својине. Имовина је „посвуда узурпативним облицима, неријетко, октроираним законима отета од појединаца, или су отети цијели завичаји. Дакле, нападнут је живот власника, нападнута је надградња, институције, инфраструктура и својина као светост наслеђа. Све је незаштићено правно, социјално, економски и културно. У Хрватској се догодио случај без преседана. Да су сви српски простори октроираним актом конфисцирани, па кад је то међународним притисцима дерогирано, онда се новим облицима октроирања све заузело под привремену управу и, најзад започета незаснована колонизација, а да власници нису депосједирали... Људи су чупани из коријена,

убијани или прогоњени – и то још траје... Затим се затире катастар, матични листови, затиру се топоними, или се врши њихова преноминација, затире се ономастика, власништво се додјељује незаслужено анонимусима – од оних у градовима до оних прогнаних из других простора... У Хрватској је основана агенција за отимачину српских „блага и добара“, имовине и завичаја. Иначе свака друга расправа о Србима у Хрватској је за мене беспредметна, јер као свједок догађања, етнобандитизам оцјењујем највећим злочиним нашег доба... Ријеч је о злочиначкој стратегији изгона, или под земљу или ван земље”.²⁰⁾

Политички и државни представници Републике Хрватске упућују српском народу позиве за повратак, што је врхунац трагичне збиље, јер се повратници не могу вратити у своје куће и дворишта, у станове који су једино у Хрватској трајно одузети.

Проблем повратка људских права српском народу у Хрватској, посебно оног светог имовинског права, неће се ријешити без интердисциплиниране, мађународне арбитраже и реституције узурпираних добара, како земље тако и надградње. „Репатријација и реституција односно компензација мора се из матичних средина интернационализовати, како се стратегија рата за просторе против људи не би реализирала”.²¹⁾

д) Духовни губици

Од свих губитака, најтеже се доживљавају духовни, јер они садржавају укупност постојања једног народа. Некада Војна Крајина, а у новије вријеме статус равноправног народа, па период постојања САО и РСК, одликују се с богатим и специфичним културним животом. Крајина је дала бројне личности у области науке, од којих су најпознатији: Никола Тесла и Милутин Миланковић, десетине истакнутих писаца, умјетника, лексикографа, генерала, маршала, еписких личности попут: Петар Јагодић Курица из Жегара код Обровца, Илија Митровић Јанковић, вођа устанка у Далмацији у 17. вијеку, Стојан Јанковић, јунак из народних пјесама у 17. вијеку, родом из Жегара, Вук Мандушић, народни јунак из Далматинске Загоре, Илија Смиљанић, ускочки харамбаша из Лике, Илија Грегорић, командант устаника у буни Матије Гушца, Омер паша Латас, мушир – маршал из Личке Јасенице. Крајишки Срби су познати по богатој и специфичној народној књижевности, објављеној у многим књигама. У Крајини су и познати манастири: Крупа на ријеци Зрмањи, из 1317. године, Крка, на ријеци Крки из 1350. године, Драговић из 1397, Пака, Света Ана и Дејановац у Западној Славонији, Лепавина и Марча у Горњој Славонији, Рмањ, на Уни код Срба, Гомирје у Горском котару, Комоговина на Банији и Ораховица у Славонији. У току II свјетског рата многи манастири и цркве су уништени или оштећени, а у посљедњем рату од 1991. до 1998. године, уништено је 87 православних цркава, а 195 је оштећено, порушено је 45 парохијских домова СПЦ и 57 оштећено.²²⁾

Уништена је специфична древна дрвена архитектура, најинтимније личне и породичне успомене, фотографије, документи и знамење предака, свједоцбе, дипломе, документи из катастра, подаци о раду и пензионем стажу. Изгеном народа, све је бачено у дубок заборав и нестајање. Оштећене су душе, топоними и гробља. Уништене су школе и домови културе. Протјерана је интелигенција и све луцоноше културе живљења. Једна од богатих европских-крајишких култура је у изумирању, а укупан духовни живот копни и нестаје. Зашутјеле су гусле, двожице, четверожице и богата усмена предања. Нестаје један изразито чист српски језик са најчистијим ијекавским изговором, са најчистијом акцентуацијом у Хрватској.

е) Људски губици

Постоји заједничка платформа за убиства припадника српског народа у Хрватској у 2. свјетском и посљедњем рату. У оба рата, Срби су убијани само зато што су Срби. Злочини 1941. године су почели много прије оружаног устанка. Оружане снаге Независне Државе Хрватске су убиле 520 Срба у Хрватском Благају на Кордуну, од 6. до 9. маја, а оружани устанак је почео крајем јула. Тако је било и у осталим српским крајевима.

То исто правило је примјењено у Републици Хрватској, од 1991. до 1995. године. Припадници српског народа су убијани ван зона ратних дејстава, у хрватским градовима: Загребу, Сиску, Карловцу, Осијеку, Сплиту, Задру и другдје, а да се и не говори о прогону Срба из свих хрватских градова. Не ради се о кривњи, него о етничком чишћењу по сваку цијену и свим могућим средствима, с циљем стварања чисте националне државе. Проф. др Светозар Ливада из Загреба је за све ове погроме дао најадекватнији израз: етнобандитизам, о чему се, нажалост, упорно ћути. Нејасно је, у име којих циљева и које будућности се овом злочиначком етничком маркетингу и официјелно не даје право име. Не само да су убијани људи. На Крајину се ишло системом „спржене земље”. Француски генерал Жан Кот је писао о хрватској агресији на Медачки цеп, септембра 1993. године: „Нисам нашао знакове живота, ни људи ни животиња у неколико села кроз која смо прошли. Разарање је потпуно, систематско и намјерно”.²³⁾

Колико је убијено припадника српског народа, у име хрватског национа, још увијек нема егзактних података. Они се упорно крију, да би се смањила одговорност и да би се задржао темпо глорификације државне политике која је масовно убијала и прогонила своје грађане, друге вјере и нације. Посебно је тешко доћи до података убијених Срба у хрватским градовима, јер су ти подаци доступни само оној страни која их прикрива и не даје у јавност. Исто тако, нема истинитих података о броју прогнаних Срба из Хрватске, јер се више десетина хиљада мушкараца – војних обезвизника није пријављивало у Србији и Црној Гори. Они су 1995. и 1996. масовно хапшени, проглашавани издајницима и слани на источно славонско и босанско ратиште, сходно Закону о избјеглицама Србије у којем су и избјеглице војни обезвизници.

Према објављеним подацима „Веритаса”, који прикупља поименичне податке о жртвама, у РСК је убијено или нестало.²⁴⁾

Према најсвјежијим подацима „Веритаса”, у војној операцији „Олуја”, убијено је 1960 људи, од којих су 1205 били цивили, међу којима су 522 жене и 12 дјеце.²⁵⁾

Не треба заборавити на поратне губитке у избјеглиштву, који су далеко већи од ратних. Људи умиру због бола у души, због неимања визије живота, због неисхрањености и душевних обољења. Међу подацима, који су недоступни, претпоставља се да је од укупног броја умрлих 1/4 чине самоубиства.

4. Четрнаест година од прогона Срба из градова и Западне Славоније и десет година од масовног етничког чишћења у „Бљеску” и „Олуји”

У политици и тенденцији етничког чишћења и десет година послје рата, ништа се није промијенило. Хрватска се строго придржава политичког концензуса већине политичких странака, да српски народ није пожељан и да се само нужни дио врати у посјед своје имовине и у своје завичаје. Држава је својим законима заштитила држављане друге државе, само зато што су Хрвати и католици, да слободно станују у српским кућама и становима и да несметано уживају туђу имовину. Срби, ако се желе вратити, морају писати мол-

бе својој држави и чекати рјешење. Таква пракса је непозната у свијету, а посебно у Европи, али се олако прелази преко ове непримјерене пљачке и очигитог трајања етничког чишћења.

Протјерани Срби из Хрватске у Србији и Црној Гори нису наишли на пријем и укупну бригу државе, као у осталим земљама свијета. Нема државе у свијету која је прихватила избјеглице, а да им наплаћује станарину, исхрану, струју, воду, таксе, пријевозе и друге обавезе, као што је то већ 10 година у Србији и Црној Гори. На задовољавајућем нивоу су само, здравствена заштита и школовање. Исто тако, нема смишљене акције, да се помогне повратак у Хрватску. Србија се више залаже за интеграцију, за коју нису обезбјеђена средства, а жртве су они којима се стално обећава, а ништа не помаже.

Челни људи Хрватске позивају избјеглице и прогнанике на повратак, али не кажу када ће повратници ући у своје куће и станове и у посјед своје имовине. И то је једина земља у свијету гдје приватна имовина не припада стварним власницима, него онима који нису Срби и који слободно уживају туђе вриједности. Српском народу је одузето право у процесима претворбе капитала.

Хрватска проводи специјалне мјере да оспори повратак Срба:

- не обезбјеђује повратницима уживање личне имовине,
- проводи повремена хапшења у циљу застрашвања,
- пријети јавним и тајним списковима „злочинаца”,
- не кажњава оне који су извршили над Србима ратни злочин и оптужене не испоручује Хагу.
- годинама не исплаћује хиљадама људи пензије и заостатке пензија за ратни и поратни период, уништава податке о радном стажу и тиме присваја више милиона година радног стажа припадницима српског народа из Хрватске, (Онима који желе остварити пензију редовито се одговара да нема података о радном стажу и зарадама. Ово је специјални вид пљачке и дехуманизације).
- обрачунава високе камате за пријератне кредите којима су грађене куће, купована покретна имовина, сада недоступна власницима,
- у медијима још увијек сатанизира српски народ,
- слави војну операцију „Олуја”, којом је протјерала око 200.000 својих држављана и грађана, слави масовни прогон својих грађана, припадника донедавно равноправног народа у Хрватској, што је непознато у осталим државама демократског свијета, што је и порука тим прогнаницима да се не врате. То постаје трајна антицивизацијска, антисрпска и антиљудска пројекција државне политике. То је уједно и антитеза сваком повратку и опасан преседан на Балкану, ко-

јим се фаворизира рушилаштво, подржава прогонство народа, пљачке, етнички бандитизам, паљење и уништавање имовине својих држављана,

- фаворизира бројне капиларне методе ометања повратка, посебно у нижим органима власти, које се манифестирају у односу према странкама, посебно у хрватским судовима, гдје се обични спорови развлаче годинама - у циљу одвраћања од повратка. С представницима српског народа, најчешће се не управља путем закона, него путем интерних уредби и усмених упутстава.

- оснива државне и приватне агенције за откуп српске имовине по цијенама далеко испод стварне вриједности, с циљем вршења злоупотреба и малверзација, пљачкања и етничког чишћења. Државна Агенција АПН је продала-купила велики број кућа, а да власници нису о томе обавјештени. Унесрећени људи се послје тога упућују да судом траже правду. Јавност и државе о томе упорно ћуте.

Злоупотребе међународног положаја Србије и српског народа. Носиоци пљачке и етничког чишћења злоупотребљавају тренутни незавидни међународни положај Србије и Црне Горе у свијету, а сав терет иде на убоге прогнанике, па је до сада према објављеним евиденцијама у СЦГ око 1200 прогнаника извршило самоубиство.

У таквој атмосфери живљења и преживљавања, избјеглице и прогнаници остају ван свих нормалних токова живота, па је управо зато морталитет изнад свих других категорија становништва. Људи умиру због бола у души, због дезоријентације и без путоказа за живот. Та категорија злочинства није обухваћена пописима избјеглица 1996. и 2001. године. Зато су поратне жртве, настале у егзодусу стотина хиљада прогнаника, 6 пута веће од оних ратних.

Напомене:

- 1) Хрватске правце, стр. 146
- 2) Мр Миле Дакић: Крајина кроз вијекове, Београд 2002, Прилог број 5
- 3) Фердо Шишић: Повијест хрватског народа, Загреб 1962, стр. 465
- 4) Исто, стр. 455
- 5) Драгоје Лукић је прикупио и објавио у књизи „Они су били само деца”, списак 19.432 имена побијене српске дјеце у Јасеновцу
- 6) Вјесник ЈНОФ Хрватске, Загреб 1970, тачка 11, страна 496
- 7) Симпозиј о Петровој Гори, ЈАЗУ Загреб 1972, стр. 575
- 8) Мр Миле Дакић: Крајина кроз вијекове, Прилог 13
- 9) Као 8 Прилог 14
- 10) Као 9, Прилог 15
- 11) Као 10, стр. 61
- 12) Као 11, Прилог 49
- 13) Проф. др Светозар Ливада, Просвјета број 54, Загреб 2002, стр. 42
- 14) Симиша Таталовић: Десет година мањинске политике у Хрватској, Просвјета, број 54 Загреб 2002, стр. 17

- 15) Борис Рашета: Хрватска више нема право на избор, Загреб 2003, Идентитет број 62, стр.25.
- 16) Исто, као 15, стр. 26.
- 17) Валтазар Боггишић. Види чланак др Слободана Перовића у часопису „Правни живот”, број 11 и 12, Београд 1991, стр. 1119.
- 18) Проф. др Мићо Царевић, Бања Лука јуни 2003. Завичај, стр.20
- 19) Проф. др Душан Сићански: Федералистичка будућност Европе, Београд 1996, Просвета, стр. 405
- 20) Проф. др Светозар Ливада: Напад на животе и вјечно добро, Загреб 2002, Просвјета број 54, стр. 42 и 43.
- 21) Исто, стр. 41.
- 22) Мр Слободан Милеуснић, Духовни геноцид 1991. 1995. - 1998. Издање Музеја СПЦ, Београд 1997, стр. 235 и 236.
- 23) Саво Штрбац: Злочини над Србима на простору Хрватске у периоду од 1990 - 1999. Рукопис у Центру за стратешке студије, Универзитета у Београду, стр. 13.
- 24) Мр Миле Дакић, цит. дјело: Крајина кроз вијекове, Прилог 47
- 25) „Глас”, од 5. августа 2003, стр. 4.

Српски народ није желео рат

Пише: Др Момчило Диклић

Српски народ је жртва рата на територији бивше СФРЈ од 1991 до 1995. године, јер је доживео чишћење са преко 30 општина. Озбиљни статистичари тврде да су имали и највише жртава. Разум свакако подразумева осуду свих злочина, па и оних који су учинили појединци из власти нације. Бранити било чије злочине, спада у домен политике болесног ума.

Одређени моћници светске политике, сада, када се снажно труде да нас окриве и окарактеришу највећим злочинцима, постижу и контраефекте. Све више се и у свету износе необориви докази почињених великих злочина над српским народом. Зато би требало објективније приступити у вредновању ратних догађаја од 1991 до 1995. године у авнојској Хрватској, па и на простору читаве Југославије. Неки досадашњи политички ставови мађународних светских и европских организација о овим догађајима не могу издржати временски, а још мање ће моћи научни суд. Појављују се аргументи или мерљиве чињенице које их обарају.

То је њихове конструкторе узнемирило јер нису довршили планирани посао па врше појачани притисак – не бирајући средства да би доказали да су у праву. На овај начин долази до невиђеног апсурда – безобзирно оггужују жртву, а готово амнестирају целате. Слушамо и невероватне неистине као што је ова: српски народ са територије авнојске Хрватске је изведен да би ојачао посавску и подунавску регију. Ово није ништа друго до једна хрватска верзија, којом се покушава замаглити злочин над српским народом невиђен у Европи у другој половини 20. века. Упркос свему, ја сам присталица теорије Жоржа Брака: „Истина постоји, измишљо-

тина је само лаж”. Како и зашто код нас до сада није одржана адекватна вишедневна научна расправа са педесет до стотинак учесника различитих научних провенијенција, где би дошло до суочавања аргумената? Тако би смо пришли знатно ближе истини. Научна аргументација би увелико спречавала разна вршљања (у научном смислу у потпуности некомпетентних људи) по медијском простору, који има велики утицај. Медији нуде различите „истине”, иза којих се крију различити политички интереси. Тако је медијски простор увелико преплављен политичким фалсификатима, па зато трпимо озбиљну штету. Због медијског замешетаљства често не знамо како се треба одредити у садашњости, а за веровати је да ће тако бити и у будућности. Овако политиканство је финансирано из различитих домаћих, али и светских центара а понекад је то једно те исто. Њихова доминација је толико моћна, да адекватна научна расправа од стране меродавних научних институција још није ни у плану. Истовремено се пишу неки интернационални уџбеници историје које ћемо вероватно морати да унесемо у школски систем, а да пред европским научним круговима нисмо и ми подастрли нашу озбиљну научну аргументацију. Те ми се чини да са тог аспекта нећемо бити озбиљно узети у обзир. То не може бити препуштено неким појединцима који то одрађују самоничијативно, за одређени интерес. У научном смислу, без јасно искристалисаних ставова. Због тога данас неким светским или европским институцијама, или пак политичким организацијама су, понекад, барометри у научном смислу неки наши у потпуности некомпетентни људи. Не треба оспоравати чињеницу да су неке организације управо такве (наручене) и тражиле.

Што се научне расправе тиче, то нису одрадиле компетентне научне куће; пре свега историјски институти, али и друге организације и удружења. Делом је то из објективних, али има и субјективних разлога. Објективни су недостатак материјалних средстава али и субјективни редовно нагињање према дневнополитичким догађајима и послушивања политичког пулса, што би се допало или не би одређеним

политичким владајућим гарнитурима које се мењају. Осим тога, у тим кућама се по корупционашком систему, или чак партијској линији, скупио приличан број жалових научника, од којих неки годинама, или чак деценијама, заузимају одређена места (ухлебмили се!), а да су науци дали мало или готово ништа. Невероватна је и чињеница да до сада није створен адекватан научни центар који би се бавио страдањима и миграцијама српског народа. Моја теза је да је и због неспроведене адекватне научне расправе, највеће „проклетство“ бачено на српски народ. У 2005. години, скоро су сва удружења Срба са територије авнојске Хрватске, и не само она, обележила своје трагичне датуме познате под називом „Бљесак“ и „Олуја“. Јавно се проговорило о једном масовном злочину над српским народом, што је добро после потискивања ове истине. Оно што, међутим, није добро је то што пред светом ипак испадамо неозбиљни. Наиме, још се не зна стварни број српских жртава као ни број исељених Срба у Србију и остатак света. И то од 1990. године до данас. Када ово износим, свакако имам велико поштовање према онима који су на том плану нешто учинили, или чине. Изношени су разнолики подаци о жртвама и исељенима, а то су чинили појединци, разне организације, новинске и телевизијске куће и сл. Свет ово, ипак, доживљава неозбиљно или, још горе по нас, као манипулацију. Због тога озбиљни страни аналитичари неретко мисле да је број страдалих и исељених Срба мањи него што је стварно. Изгледа готово невероватно да ми за ових десет година немамо тачне податке. Овим се користе недобронамерни. Неоспорава се могућност манипулације бројкама из политичких разлога. Чињеница је да ове податке није прикупила ни средила ниједна политичка гарнитура која је била на власти у последњих десет година. Концепт антисрпске политике је постојао у оквиру КП и у међуратном периоду. Србима унутар руководства КП се такође није веровало ни од 1941. до 1945. године и зато су били потискивани. На савезном нивоу, током Другог светског рата, од седам партијских, државних и војних функција, шест обављају Хрвати а само једну Срби. Тако је функцију:¹⁾

1. секретар КП обављао Хрват
2. Врховни војни командант био је Хрват
3. Председник (ратног парламента) АВНОЈА био је Хрват

ват

4. Председник ратне владе (Национални комитет) био је Хрват

5. Ратни министар спољних послова био је Хрват

6. Секретар СКОЈ-а је био Хрват

7. Једина функција коју је обављала особа српске националности је била председница Антифашистичког фронта жена.

Првих шест функција су обављали следећи Хрвати:

- Јосип Броз Тито
- Др Иван Рибар
- Др Јосип Смодлака
- Иво Лола Рибар
- Рато Дугоњић

Седму функцију је обављала Српкиња сељанка из Лике Ката Пејиновић.

Уз сво поштовање према овој сељанци, којој су хрватске усташе убиле два сина и мужа, њена функција је била минорна. На нивоу завноховске Хрватске у ратном периоду, однос према Србима је био још неповољнији, премда су чинили окосницу војске током читавог рата, негде готово сто процентно. Тако да између II и III заседања ЗАВНОХ (септембар 1943 – мај 1944. године) или ратне скупштине – од 22 најзначајније функције *нишпи* једну није обављала особа српске националности а што је видљиво из следећег приказа:²⁾

1. секретар КПХ, хрватске националности – Андрија Хебранг
2. командант Главног штаба НОП-а Хрватске, хрватске националности – Иван Рукавина, Иван Гошњак
3. политички комесар Главног штаба НОП-а Хрватске, хрватске националности – др Владимир Бакарић
4. секретар омладине за Хрватску, хрватске националности – Јосип Комар
5. председница Антифашистичког фронта жена, хрватске националности – Маца Гржетих
6. Председник ратне скупштине или ЗАВНОХ-а, хрватске националности – Владимир Назор
7. Секретар ратне скупштине, хрватске националности – др Павле Греговић

У наведеном периоду у ЗАВНОХ-у је постојало 6 одељења.

8. На челу Економског одељења је била особа хрватске националности – Бранко Златић
9. На челу Одељења за судство и управу, особа хрватске националности – Јаков Блажевић
10. На челу Одсека за судство, особа хрватске националности – др Фердо Чулиновић
11. На челу Одсека за управу, особа хрватске националности – др Леон Грешковић
12. На челу Пропагандног одељења, особа хрватске националности – др Младен Ивековић
13. На челу Пропагандно-политичког одсека, особа хрватске националности – др Младен Ивековић
14. На челу Културно-уметничког одсека, особа словеначке националности – Милан Апић
15. На челу Просветног одељења, особа хрватске националности – Мартин Пушек
16. На челу Одсека за основне школе, особа хрватске националности – Иво Тошић
17. На челу Одсека за средње школе, особа хрватске националности – Аница Ракав Магашкић
18. На челу Социјалног одељења, особа хрватске националности – Стјепан Шаламон
19. На челу Здравственог одељења, особа украјинске националности – др Нико Ченозубов
20. Председник законодавне комисије, особа хрватске националности – инг. Никола Брзина

21. Председник Земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, хрватске националности³⁾ – др Анте Мандић

22. Секретар Земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача, хрватске националности – др Фердо Чулиновић

Кад овим наведеним чињеницама додамо и следећи податак: Да су секретар и председник НФ Хрватске такође биле особе хрватске националности – може се слободно констатovati да Срби унутар НОП-а Хрватске нису ни о чему одлучивали.

Од ослобођења, 1^о 45. године, настављено је систематско уништавање српског националног идентитета, што је трајало до распада СФРЈ.

Упркос великим страдањима, српски народ је успео да опстане, додуше јако проређено, на скоро свим историјским територијама Хрватске, Славоније и Далмације.

Прво велико планско миграцијско кретање са ових простора је била Колонизација, којом се, између осталог, решавао смештајни проблем српског народа. Колонизација је ослабила српски етнички простор, док је истовремено, географски, ојачана хрватска етничка позиција.

Нове социјалистичке власти су оставиле расељенике НДХ из 1942. и 1943. године који су тад доведени из Загорја и Далматинске Загоре и углавном размештени по српским регијама, пре свега Славоније.⁴⁾

У послератном периоду, укинуте су политичке институције Срба у авнојској Хрватској, израсле током НОП-а, а осмишљене и усвојене на Конгресу Срба одржаном 29. и 30. септембра 1945. у Загребу. Главни одбор Срба из Хрватске није постао парламентарна фракција као што је било предвиђено. Током 1950. године, смењени су српски министри, иначе најугледнији партизани, оснивачи и функционери посебних српских институција.⁵⁾

Борили су се против запостављања српских крајева и потирања српске националне компоненте. У послератном социјалистичком периоду укинуте су и све културне институције српског народа. Оне су требале да воде бригу о културним посебностима свог народа. На овај начин је потиснута употреба ћириличног писма, а њено потискивање је значило одвајање Срба од свог наслеђа, иако га се сам народ никада није одрекао нити кога овластио да то учини у његово име. Укинута су сви листови и часописи на ћирилици осим верских. (Као што је познато, још у рату су међана имена јединицама које су носиле српске називе). Одмах по ослобођењу су укинута они са придевом „српски” или са неким српским именом – као лист „Српска ријеч” или Српско пјевачко друштво „Обилић”. Било је запуштено сво културно-историјско наслеђе српског народа. Познат је вандалски чин рушења црквених објеката који су спроводили режимски моћници и иако то није била формална партијска политика. То није истовремено рађено са католичким верским објектима.

Српски народ је највећим делом остао верски неупућен. Биле су покидане везе са Српском православном црквом – институцијом која је наследила најзначајније културно-историјске споменике и имала највише заслуга у очувању националног идентитета. Спорна је била и употреба српске националне заставе, дошло је до њеног запостављања, па и негирања.

Српски крајеви су остали привредно запуштени. Готово све општине с већинским српским становништвом, без обзира на географски положај, су остале наразвијене.

Заправо, економски развој српских крајева се решавао исељавањем Срба, што је обелоданио 1964. године др Владимир Бакарић.⁶⁾

Последице таквог приступа је исељавање око 200 000 Срба из Хрватске у Србију и исто толико, ако не и више, у градске центре Хрватске, што је све скупа био велики егзодус са српских етничких територија.

Срби су, све време трајања социјалистичког периода, били изложени хрватском шовинизму чија је кулминација била 1971. године. Уставом СР Хрватске из 1974. године избачена је српска компонента из језика а Србима је наметнуто хрватско језичко име, што је био снажан инструмент асимилације.

Читава образовна промоција коју је у том периоду доживео српски народ, одвијала се без српске компоненте. Заједничке институције нису водиле бриге о културним потребама Срба у Хрватској, упркос вишеструким и континуираним упозорењима. Поред тога, плански су и масовно укидане српске општине и припајање градским центрима са већинским хрватским становништвом.

Челне државне и политичке функције нису биле доступне Србима као што су: председник Владе, председник Сабора, секретар КПХ-СКХ, секретар Министарства унутрашњих послова, итд. Код функција се у Хрватској није поштовао национални кључ, нити је нешто значила српска конститутивност. Претпоследњи удар на српски народ, у том периоду, био је 1989. године – то је био покушај укидања српске конститутивности преко парламента.

Кад се све претходно сумира, произилази чињеница да је према Србима у авнојској Хрватској примењивана пракса теорије о једном политичком народу.

Међународна заједница је због одређених интереса, као што је рушење комунистичких држава али и других, под формом демократије – прихватила расистички режим ХДЗ-а у Хрватској 1990. године. На почетку политичке промоције, ХДЗ је познати хрватски политичар Ивица Рачан назвао странком опасних намјера. О томе се годинама није смјело говорити. Но ипак прије више година тадашња новинарка „Национала” Јасна Бабић је назвала злочиначком организацијом. У септембру 2005. године у Сабору је члан ХНС-е Антун Капраљевић, такођер, рекао да је ХДЗ-а злочиначка организација.⁷⁾

Фрањо Туђман је ушао јавно на политичку позорницу расистичком изјавом: „да је сретан што му жена није ни Жи-

довка ни Српкиња⁸⁾ Његова књига „Беспућа повјесне збиљности“, пуна је антисемитизма, што је касније избацивано због међународне заједнице. То најбоље легитимише његов однос према Србима и ша су могли очекивати под влашћу таквог владар. Хрватска је напросто врела од расистичких изјава, које су давали нови политички представници – Туђманови саборци. Илустрације ради, наведимо само неке примере:

Владимир Шекс је изјавио „ту ће опстати Хрвати или Срби“ или „Срби ће бити под хрватском земљом, или изван хрватске земље“. Владимир Шекс директно најављује елиминацију Срба.

Један од најзначајнијих „гласноговорника“ Хрватске демократске заједнице др Шиме Ђодан, на отварању сибске алкарске свечаности 1991. године, између осталог, за Србе изјављује: „да Срби имају мању главу од Хрвата, па према томе и мање памети“. То је расистички приступ.

На Хрватској телевизији 27. септембра 1991, Антон Ирек нуди решење за Србе, те их позива „Сад је моменат да се запише да су Хрвати православне вјере“.

Међународни моћници су прихватили „демократску Хрватску“, која је тако 1991. године ушла у демократски свет с песмом Danke Dojčland, која је тад у њој била хит. Туђман је у предизборној кампањи обећао да ће Хрватској припојити Босну и Херцеговину. По доласку на власт чак су уграђивани елементи у грб и заставе Босне и Словеније. Хадзеовци су се жестоко окомили на српски народ. Прво им је укинута конститутивност у Хрватској. У школама и библиотекама је масовно уништена литература писна ћирилицом. Оптужили су Србе да су привилеговани. То им је послужило као повод да их терају са посла. Забрањују Србима предавање хрватског језика. Укидају све називе места са придевом

„српски“, тако мењају називе Српским Моравицама у Моравице; Српском Пољу у Лици (Оточац) у Хрватско Поље. Масовно се руше антифашистички споменици; не дозвољавају полагање цвећа у Јасеновац. Кад Срби почињу са протестима на те одлуке, масовно их проглашавају четницима. То им је био повод да их отерају из хрватских градова а то су радили подметањем експлозива под куће и станове.

Почињу рат, а за то оптужују Србе и то конкретно да су снајперисти, према су прве жртве били Срби.

У тој оптужби, снажну улогу има ХТВ – тако су покривали своје поступке док новинарка Јасминка Кузмановић није 24.9.1991. објавила податак „према службеним подацима још нико није погинуо од снајпера.“⁹⁾

Хрватска телевизија је забранила филмове у којима се Немачка приказује као агресор у Другом светском рату.¹⁰⁾

Да би се спасили или заштитили своју децу од насиља и шиканирања, Срби се покатоличавају, мењају имена, а често и презимена ако је препознатљиво. Нема изворних података колико их је покатоличено, јер га Католичка црква не да. Илустрације ради, наводим један податак објављен за Загреб за 1992. године, где се између осталог наводи: „подручним уредима града Згреба, поднијето је 3500 захтјева за промијену имена“.¹¹⁾

Какав је систем Хрватска демократска заједница имала према Србима сведочи изјава Мирјане Секе Пшеничник, кћерке Анте Павелића, која је по доласку у Хрватску изјавила: „Уосталом, у НДХ није владало такво антисрпство као данас“.¹²⁾

Навешћу једну констатацију Едварда Парса, који је између осталог рекао: „Говорећи отворено, Хрватску најбоље можете разумети овако – ако постоји и једно мјесто на свету коме би се споменик Адолфу Хитлеру одржао, онда би то било у Загребу!“¹³⁾ Овакву политику је прихватио и део Јевреја који су били у служби светских моћника. Овакав режим није могао прихватити српски народ.

Не треба оспоравати чињеницу да су Срби били за Хрватску, али у саставу Југославије, за коју су се они, преко партизанске антифашистичке борбе, изборили уз помоћ мањег дела и других националности.

У Југославији, Хрвати нису били грађани другог реда него су деценијама имали одлучујућу улогу и комплетан развој политичког система је био подређен хрватском интересу. У осталом, авнојска Југославија је и устројена сходно њиховом итересу.

Илустративан је пример који се у историји није десио ни једном другом народу него Србима: захваљујући неповољном уставном решењу из 1974, Срби су морали прихватити Стипу Месића за председника Преседништва СФРЈ, за кога су знали да је 20 година пре тога почео рушити Југославију. То је било његово програмско опредељење и за његовог председниковања је и срушена СФРЈ.

Чињеница је да су Срби, поред свих тешкоћа, преживели столетну власт Турака, Млечана, Аустријанаца, Мађара и поред свих недаћа, опстајали. Али су за само осам година под хрватском влашћу, односно у веома кратком временском року, нестали са својих исконским станишта. А то значи, под режимом Анте Павелића 1941 – 1945. и Франје Туђмана 1991 – 1995. године. Срби нису ни данас извађени из Јасеновца, те Јадовног и осталих јама. Ту се налази на стотине хиљада костура од побијених Срба, али и других антифашиста.

Тако се десила невероватна нелогичност, да су Срби „извршили агресију“ на своја насеља, која су им уништена и одузета. Објективно су били угрођени а то је мерљиво. У режиму Хрватске демократске заједнице, највише је певано Анти Павелићу. У Хрватску се вратио и с поштовањем до-

чекан командант концентрационог логора смрти Јасеновац Динко Шакић. Интересантно је и то да ни тада нису реагирале земље западне демократије.

Од првог дана појаве Хрватске демократске заједнице, рехабилитован је заговорник елиминације Срба из 19. века др Анте Старчевић. Затим је рехабилитован главни усташки идеолог, књижевник др. Миле Будак. Његова теза је била да трећину Срба треба ликвидирати, трећину иселити а трећину покатоличити. Подигнут је споменик команданту Црне легије – Јури Францетићу, једном од највећих усташких зликоваца. Такву власт Срби нису могли прихватити, а и време је потврдило оправдану бојазан. Очишћени су и они Срби који су прихватили Туђманову власт, као и они који су се побунили. Какав је био однос према Србима, најзначајније сведочи чињеница да су срушили споменик и родну кућу једном од најугледнијих научника света – Николи Тесли. Иронично је да после десет година по завршетку рата у Хрватској поново својатају Теслу и у националном смислу. Политиком двоструког морала, планирају 2006. прогласити за годину Николе Тесле у Хрватској. Ово се ради због политичких потреба, што је још једна лажна слика пред свјетском јавношћу. Но, вјеровати је да ће и та истина изаћи на видјело. У Смиљану где сада поново обнављају Теслину родну кућу, више нема његових рођака и комшија, односно Срба. Само их је у једном дану убијено преко 600. Истовремено је срушено преко 3000 антифашистичких споменика јер они сведоче о злочинима великог броја Хрвата који су били на страни фашизма. Све ово је одрађено уз прећутну сагласност земаља западне демократије а све су изразито подржавале одређене структуре Ватикана.

Никаква агресија није извршена на Хрватску 1991. године то је била самоодбрана односно борба за опстанак против система који је планирао њихову ликвидацију. Српско питање на територији авнојевске Хрватске на крају 20. века је решено приближно по теорији Миле Будака.

Није ли то случајност или след историјских догађаја?

Ипак ћу подесити да се познати хрватски комуниста Ђуро Цвијић, почетком тридесетих година, супротстављао плановима у Комунистичкој партији да се Срби преселе из Хрватске – методом пресељавања Грка из Мале Азије. Из овог произилази чињеница да су идеје о исељавању Срба постојале и међу комунистима, а добро је знано шта је хтео др Анте Старчевић и његови наследници франковци и усташе. Фрањо Туђман планове за исељавање Срба „умива“, те их назива „хумана размјена становништва“¹⁴.

Многи за рат окривљују Слободана Милошевића. Упитно је шта је ту истина. Крајем 80-их година XX века, долази до преокрета и револта српских маса које су на чело издриле Слободана Милошевића. Овај покрет српских маса је избио као бунт против шиканирања, тјерања и убијања Срба на Косову и Метохији, што Савезни органи „нису могли“ спречити.

Због такве ситуације, незадовољство су изазвала тадашња уставна решења (Устав из 1974) у односу покрајине – Република Србија. Треба рећи да су уставне промене тражене 1982. године и пре избијања Слободана Милошевића на политичку позорницу Србије. Незадовољство српског народа у Хрватској је, такође, избијало на површину и пре његовог доласка на политичку позорницу и то односом према српским посебностима.

Сходно томе, у Хрватској су одржане две тајне седнице ЦК СКХ – 1980. и 1985. године. Данас се објашњава, или се жели по сваку цену наметнути као вид „оправдања“ то да је покрет српских маса изазвао политички протест хрватских странака, које су тражиле разбијање Југославије. Није спорно да је овај покрет имао политички утицај, нити да је доласак Слободана Милошевића на власт могао било шта на-

метнути Хрватској и Словенији. Није и због уставног решења односно неопходног концесуса за било какво одлучивања скоро на свим нивоима. Његов доласак и политика коју је водио довела је до уставних промена у Србији, на шта су и остале републике дале сагласност. Треба подсетити на чињеницу да је др Фрањо Туђман развијао Југославију и онда када су њоме владали Јосип Броз и др Владимир Бакарић – а то значи деценијама пре доласка Слободана Милошевића на власт у Србији. Као што је познато, др Фрањо Туђман се развијао са врхом ЈНА, да би му таквом „неподобном“ Броз и Бакарић дали да оснује и води историјски институт. Ово је заправо био политички центар који је створио програм за оцепљење Хрватске од Југославије и то пет година после смене у власти челног српског комунисте Александра Ранковића, такозване „Великосрпске“, што је био апсурд.

Програм Фрање Туђмана је кулминирао у тзв. МА-СПОК 1971. године, што је изазвало политичку кризу у држави. Броз је због одређених притисака сменио руководство у Загребу али поново су повучени потези који су обманули српски народ и још једном га довели у заблуду. Жртвовани су појединци и неки предводници а сви њихови захтеви су стављени у Устав 1974. Тиме је легализована платформа за отцепљење. Др Фрањо Туђман је ослобођен затворске казне после координације Мирослава Крлеже и Јосипа Броза. Политички континуитет из 1971. није прекидан, то је одрађивано у различитим варијанама!

Јануара 1992, на Хрватској телевизији, заповеднику снага постављају питање (које су биле смештене и припремане у просторијама Политичке школе СКЈ „Јосип Броз Тито“ у Кумровцу) када је оформљена хрватска војска; он договара „Данашња хрватска војска је створена у иноземству 1985. године“.

Може се видети да је то знатно раније од појаве Слободана Милошевића.

Ево шта је о појави др Фрање Туђмана својевремено рекао изузетно велики познавалац југословенске политичке позорнице, а некад најпознатији комунистички дисидент на западу – Милован Ђилас:

„На пример, говори се да је Милошевић произвео Туђмана. А то није тачно. Туђман овакав какав је, постојао је већ 60-их година. Када сам га први пут срео, изгледао ми је као један конзервативни национални либерал. Он је аутентични идеолог хрватског национализма, који се креће у затвореном систему стварања независне државе – то је изнад свега и њено постепено ширење ка њеним источним границама, које су можда неком јасне. Мени нису а видим да нису ни озбиљним историчарима чим се толико споре око њих.“¹⁵

Operativni stožer za oluju

Franjo Tuđman
vrhovnik

Gojko Šušak
ministar obrane

Zvonimir Červenko
načelnik Glavnog stožera

Pavao Mijerac
pomoćnik načelnika

Vinko Vrbanac
pomoćnik načelnika

Davor Domazet-Letao
načelnik Obavještajne uprave

Imra Agočić
zapovjednik Hrvatskog ratnog zrakoplovstva

Ivan Toj
načelnik Političke uprave

Неспорно је да се може третирати као „грех“ то што су Срби са територије авнојске Хрватске били за Југославију а што је последица и антифашистичке борбе. „Историчар др Фрањо Туђман између осталог пише „у Другом свјетском рату најмасовнији антифашистички покрет у Европи је био у Хрватској“. Он не наводи да су окосницу антифашизма чинили Срби из Хрватске, Далмације и Славеније. Антифашистичку борбу су почели против усташке НДХ, која их је одлучила уништити. Јединице Независне Државе Хрватске (1941 - 1945) су биле последњи и најоданији Хитлерових савезник. Оне су то биле једно време и после капитулације Немачке. На страни нацизма, Хрвати су имали (документи ЗАВНОХ-а) 1945. године око 150.000 војника што усташа, што домобрана. Туђман и остали могу манипулисати антифашистичком борбом, зато што су Срби били непажљиви у II свјетском рату као и после њега јер су дозволили да се све антифашистичке јединице називају хрватским именима, па и оне гдје су војску 10 одсто чинили Срби. Неки хрватски теоретичари наводе да су Срби конфликтан народ што не стоји и заправо је то удаљавање од стварности. Чињеница је да Србија у I свјетском рату није била на страни агресора, док су Хрвати, Словенци, Мађари, муслимани, Бугари и то били. Такођер је мјерљива чињеница из II свјетског рата, да је српски народ једино имао развијен антифашистички покрет и то у двије опције, комунистичку с ослонцем на СССР и грађанску с ослонцем на земље западне демократије. Свакако мислим на већински део нације, док су остали сусједни народи: Хрвати, Мађари, муслимани, Албанци итд, великом већином били на страни фашизма и нацизма. Срби су, свакако „криви“ што су им пружили руку да у задњи час пређу на

страну побједника са фашистичко-нацистичког брода који је тону. Весели чињеница да су садашњи челни политичари владајуће Хрватске демократске заједнице Иво Санадар и Владимир Шекс отишли у Јасеновац, поклонили се жртвима а реторички осудили усташлук. Јосип Броз никада није посетио Јасеновац, а дошао је на власт преко српске антифашистичке борбе. Није га посетио ни Ивица Рачан, који је својевремено био изузетно подржан од стране Срба. Све ово није случајно, под тим владавинама, нису извађене невинне жртве из јама. Ко данас верује да ондашња моћна СФРЈ није имала материјалних средстава да одкопа јасеновачке жртве, што је више пута прекидано и никад није довршено.

Вађењем костура би смо увелико приближили броју српских жртава убијених у Јасеновцу и другим стратиштима НДХ и тако знатно смањили манипулацију бројака. Али одлучујућим челним комунистичким лидерима, то није био циљ; форсиране су „флоскуле“ о једнакој кривици и приближно истом броју жртава. Ипак, ако је Санадеров и Шексов потез истински а не само због међународних политичких потреба, то би могао бити почетак процеса деушташизације у хрватском друштву. Овај процес није извршен у довољној мери од 1945. до 1990. год. А то значи развити свест код већине Хрвата, да је погрешно прихватити програм монструм државе каква је била НДХ од 1941. до 1945. јер је усташлук далеко најмрачнија варијанта фашизма.

Све наведене чињенице су мерљиве а овде су више таксативно побројане, свакако траже додатну и озбиљну научну расправу, да би се боље разумело шта се и зашто дешавало на овим просторима, а крајње је време да се то одради што је у име памети.

Напомене:

- 1) Документи Другог заседања АВНОЈ-а, Момчило Диклић, Српско питање у Хрватској од 1941-1950, Београд, 2004.
- 2) Документи Другог и Трећег заседања ЗАВНОХ-а, Момчило Диклић, н.д. стр.180-182
- 3) ИХРПХ, ЗГБ, ЗАВНОХ-1944. Одлука Председништва ЗАВНОХ-а о оснивању Земаљске комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача.
- 4) Момчило Диклић, н.д. стр.245-258
- 5) Владимир Бакарић, Записник Седнице Сабора, Загреб, рујна.1950.
- 6) Владимир Бакарић, Могућности и перспективе личке привреде (из разговора са представницима Лике, 18.10.1964, Лички Осик),

 Zborna područje Bjeleovar zapovjednik Luka Džanko правач Hrvatska Dubica, Hrvatska Kostajnica, Dvor na Uni	 Operativni правач Ogulin-zapadna Bosna заповједник Marijan Mareković
 Zborna područje Zagreb заповједник Ivan Basarac	 Zborna područje Gospić заповједник Mirko Nerac правач Velebit
 Peter Štipešić (od drugog dana Oluje) правач Banovina	 Specijalna policija заповједник Mladen Markač правач Velebit
 Zborna područje Karlovac заповједник Mijenko Crajac правач Kordun	 Zborna područje Split заповједник Ante Golovina правач Knin

- Социјалистички самоуправни систем и друштвена репродукција, 2.књига, Информатор, Загреб, 1983, стр.54.
- 7) Зоран Петровић, је ли ХДЗ „злочиначка организација“!?, идентитет, број 91-година 10. октобар 2005.
- 8) Душан Момчиловић, Нови геноцид над Србима и ХДЗ Хрватској, Београд, 1993., стр. 115.
- 9) Душан Момчиловић, н.д. стр. 132-133.
- 10) „ДАНАС“, Загреб, 31.12.1991.
- 11) „Слободна Далмација“, Сплит, 28.9.1992.
- 12) Мирјана Сека Пшеничник, „Нови лист“, Ријека, 13. липња, 1992.
- 13) Едвард Парс, „Дирвинг Стандард“, аугуст 1995.
- 14) Исто што и 7)
- 15) Милован Билас, „ДУГА“, Београд, број 457.

Истиновјесници пробуђене слободе

Проф Петар Н. Штиковац

*„Вајај живој не чују шито шугује!
С убицама жртва сад дружује”*

(Ј. Дучић)

Као некада Косово, тако је и злогласни Хаг потврдио, а можда и продубио бразду међусрпског раздора. Они који су на том пољу - жртвенику Слободе примијели своје главе, надживјели су оне који су их отуд „дијеле” изнијели. Преживјеле смо давно заборавили, уз пале се привили и ожалили – њима Небо населили, у струне их углели и до данас од Њих и с Њима преживјели. Издају смо у зацјељеној кости понијели да дубље и дубље боли, њоме језик дјецки опекли, да је и у мраку препознају. Живјели смо с миром у себи, додуше увијек мучно и тешко, нијесмо се жалили, јер смо се надом запатили и њоме се тјешили. Патња се на мuku настављала, па се и њоме Небеске свијетлости дотакли, и када нам је она измицала, а брлози земаљских понижења сустизали, одсјаје њених трагова у стопу смо пратили.

Живот препознаје храбре људе који схватају да под морањем не морају ништа (до ли умријети, па се и с тим неминним изазовом срести усправне главе – очуочи).

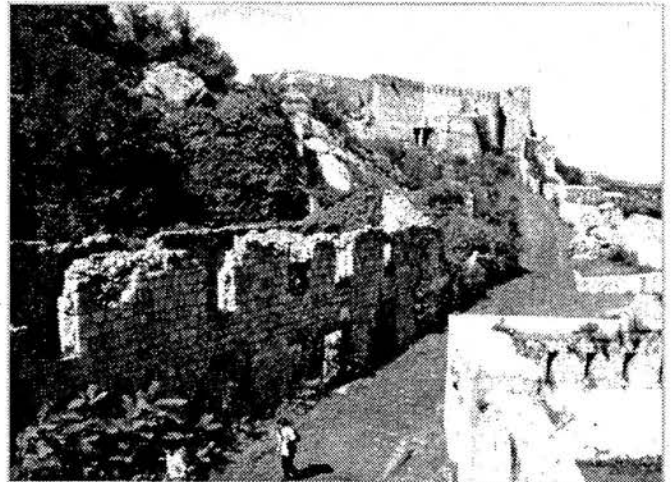
Знајући да се дивља ћуд дивљега суда не доводи у ред мотком (па ни онда када су дресирани за потребе хашке циркуске шатре), Ви сте, поштовани Војиславе, с језика врхунских поетских домета, који у себи нема псовке вриједне злбом згужвана лица заступника инквизиторске оптуге, потегли стрижелом и према „свцу” одредили тропар.

Суд ванматеричког зачећа може бити само правни побачај – пометина, чија трулежност не може пресуђивати животу, као ни ропски поданик слободну човјеку. Гдје нема Божије Правде, ту преко мртве душе права „пресуђује” моћ пролазне силе, израсле из рамена безочног насиља. Па ни онда када би такав суд скинуо анатему с тјемена српског народа, за Србе, то не би био суд Правде. Таква пресуда била би увреда за народ који својим етничким назорима живи изнад сваког „права” силе и њене овоземаљске моћи.

„Ако праведност ишчезне, безвриједно је да људи живе на земљи”, опомињали су стари Латини, а ми живимо вријеме паклених духова у којем би и Гебелс био обичан грађанин – без посебних обиљежја, која би га издвајала од осталих. Овдје је ђаво давно послао свој шегрџија – да жртва казни вољом злочинца, и зато, кога они анашемишу, иу осуда сисава, јер невини жртви свијета којем „трагови смрде нечовјештвом”, отвара врата изгледне будућности.

„Боље је остати вјеран у поразу, него сужањ неправде у побједи” (Д. Калајић) – па су нам и данас вјесници и вјерници Правде бомбашка претходница Истине пред капијама хашке тврђаве неправде.

Одавно, а и још дуго, неће бити досијојансџивенијег и завиднијег мјесџија – равна пољима, која су нам дуђорочно од-

ређивала историјску судбину – од ошшуженичке клује у Хагу, за коју је прикована судбина цијела српског народа, а и многих других, који се већ чешу иза ува. Кома је ослонац Истина, томе је храброст сигуран штит, колико националних толико и универзалних цивилизацијских вриједности. Само храбри имају своје опоненте у онима који су душу изнајмили ђаволу. И док ви тамо „на страшном мјесту постојите”, овдашњи „пјатоактјабриски асвабодитељи” постају огољени сужњи – „миш у тикви” – сопствених похота и „слободни” заточеници туђе воље.

(И као што то увијек бива, издаји претходне подјеле. „Краљ тргова” израстао је у цара подјела, а онда је главу раздора поднио под заграничну шапу, која га је „крнисала” камилавком патријарха свих наших ововјековних издаја. У почетку нас је дијелио јуродивим манитовшттинама пакленог месијанства ископаног из раније повучених међа Вука Манитога, а данас поново „излази” на Косово, гордијевски увезаном „правном” формулацијом, која представља новоископану кост раздора, на којој се сасипљу српски зуби, и коју ниједан правни желудац није у стању да пробави).

У међувремену, круг издаје затвара се увијек с онима који су, претежно из личних побуда, и започели њезин колоплет, у којем чине све да вјетрове народне енергије сведу и подведу под једра својих спољних ментора. Били су ио они чији је еђо увијек био изнад судбине „ближњих”, а лична користи изнад ошшџанка народа. Редовно су ио људи који су, или „дослјени Срби у својим породицама”, или (морално) задњи људи у свом роду. Овог пошџа, лозу Бранковића продужили су Драшковићи – лажно брадати „националисти” с Цимерманова припона. Испод високоподигнутог националног барјака обмане (један од њих, као шређејозивац „служи” је краћи рок, и као увијек, и овог пута, лажно, код генерала Драже), под идеолошком попутовином претрчали су брисани простор „престројавања”, из комунистичких ро-

вова, на мондијалистичке барикаде – с којих се извјесније видјела добра и стара „свијетла будућност”, у одори новоинтернационализма.

И данас су, из тог смрдљивог лога, пружене руке, које се не зноје, што су израсле из рамена родитељског гријеха издаје, да – сјекиром искованој у германско-америчкој ковачници, подоштреној на ватиканском тоцилу латинске преваре („више од аутономије, мање од независности”) – пресијеку и посљедње уже којим је косовски чамац везан за српски брод – прекину аорту којом је срце везано за груди српског тијела.

Како са РС Крајином, тако и с Косовом

Живимо у свијету који испод маске лажне среће и отписане наде, носи стрепњу као једино преостало осјећање, којим све чешће додирује, и у свом суноврату веже живот за само дно апсурда. Српски народ не прихвата живот као дар – не прихвата га по сваку цијену, поготово не од оних који су и сами изгубили душу, јер тамо гдје је живот у бесцијење, ту смрт има највишу вриједност. Вјерујем да нико не трпи и не носи тако голему несрећу као национални одроди и трговци народном муком, који прије изазивају сажалење и презир, него мржњу, али, исто тако, та „нечиста сила – чојства не заслужује” (Марко Миљанов).

На другом, недодирљивом, удаљеном полу, оријентисаном и загладаном у слободно Небо, као једини смисао живота, усправили су се такви људи, гдје ће човек „себе... сваку штету чинџет”, колико бидне могуће, тек *српски душман да од мене нема користици*” (Марко Миљанов).

Кад се људи подијеле на заједничким народним несрећама, онда их ни најављена нада, па ни могуће добро, неће лако измирити. У том погледу, оно што зовемо неопходним условом друштвеног живота, није спона јачег, а камоли трајнијег карактера. Човјек је рошен или је побачен – једног искушења потврђује, онај други с пометином око врата, и у доbru, морално трули.

„Вријеме је мајсторско рџето”, које је већ одвојило пљеву клеветника од чиста зрна – *кољива истиине*. „Адам је (у америчком) Рају изгубио Вјеру, Јов, на (хашком) ђубришту, утврдио вјеру” (Свети Владика Николај). Али ни Ви, поштовани Војиславе, заједно са Слободаном вриједним најдостојнијег поштовања, нијесте без „гријехова”. *Слободан је ђојунуо социјалну, ви националну сџрану српског ђолицичког живојиа и заједно изаили и ђврдо, муики сџали на бедеме српског ђајриојизма*. Тако је тај *џроножац* темељних и традиционалних српских вриједности попунио поднебесје Светосавског духовног кровишта. Ту су „кумо-

ви”, а потоњи раскуми разума, чије су амбиције претичале властите могућности, уз осакаћене моралне дарове, своју безличност и нациоалне сурогате, „једино” могли превести и „овјековјечити” у рељефно наглашене „личности” издаје. Обично људи с те стране „живота” немају ни среће, као шт немају ни храбрости, да се за времена сретну с Богом, већ се уз легенде о подвижницима Слободе повлаче као туђе подрепине, као опомена тешког гријеха од трајног неопроста и гађења. Нема издаје док матер не роди, док не изда онај који „уз кољено сједи”. *Од издаје само је горе њено сџоро џрејознавање*, а још теже када ту кужну лешину у моралном распаду преспоро и на рате сахрањујемо.

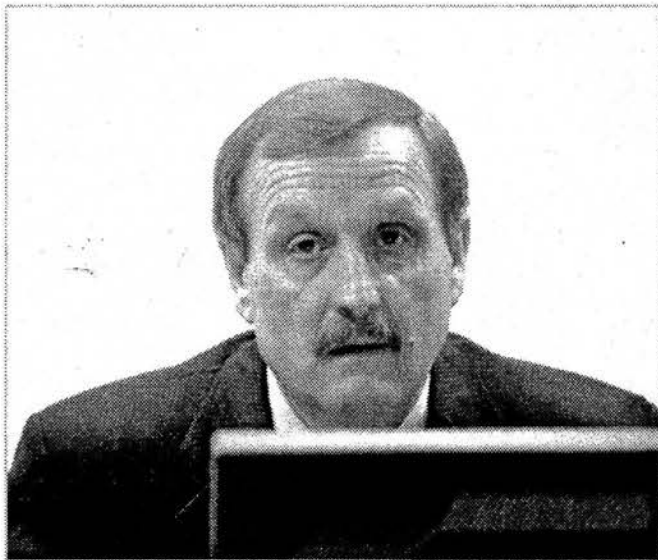
Околности које је диктирао дух времена, определијиле су и вас двојицу, и у датом трену извеле на линију историјског достојанства народа, као једино могући избор наметнут нуждом преломног тренутка, којим су се штитила права и не само српског народа. Тај исти могући избор завео је ГАПУ за Голеш планину издаје. Вјерност идеји нема цијену, али је њена издаја мјерљива шаком сребрењака, преко којих се људи хватају у коло чији је коловођа *Сајана, и овој џуџа џрејознај и „ухићен” џод обличјем римског џаје*.

Ваши целати су *зајадни инквизиџиори*, али су „прави” ваши тужиоци овдашњи „самоникли” морални и национални отпад.

„У овом живојиу нишиџа није искључено и свако је чудо мођуће”

(И. Андрић)

То су они који су међу првима излетјели и на освијешћену народну крчевину, по националним забранама обрстили цвијеће, а иза себе оставили занеређен издајнички лог. То су они што су *унуку оџели ђеда*; Православљу светињу могућег Васкрса духовног српског препорода; равнорцима избили његов темељни – *џајриојски ослонац*; Србима растачу државу – држави отимају Косово, наћве српске државности, њен олтар духовности и зјеницу историјског вида; низ мутну воду, пустили су све српске *Крајине*; Цркви су отели Вјеру, а Вјери Крст; свештенству молитву, па им између зуба, а преко језика ставили каме, на леђа натоварили митраље, преко мантије реденике, па туђину под омчу гурнули. Ако из „непостојања” изађу земни остаци вође трећег српског устанка, да би му кости биле преведене у мошти, узорци за ДНК провјеру биће узети, не од унука, већ од лажног цара, од наречног *звјероименог* – Његовог истинског тужиоца и лажног браниоца.

Хроника Републике Српске Крајине

Приредио: Ратко Личина

1989. година

08. 07. У Кистањама одржана Оснивачка скупштина СКД „Зора“.

09. 07. На Далматинском Косову, код цркве Лазарице, обиљежена 600 – годишњица Косовске битке. По налогу хрватских власти прекинут је културно-умјетнички програм. Ухапшено је 20 Срба и спроведено у шибенски затвор.

11. 07. Ухапшен Јован Опачић, председник СКД – а „Зора“, што је био сигнал упозорења српском народу шта му се спрема.

25. 11. Одржана Друга оснивачка скупштина СКД-а „Зора“ у Плавну. Тек после ове скупштине власти су дозволиле регистрацију.

1990. година

27. 01. Помен на необиљеженој јами у коју су бацани Срби за време 2. свјетског рата – Кук код Доњег Лапца. Након помена у Доњем Лапцу (мотел Каменско), одржан је политички скуп на којем се разговарало о политичком организовању српског народа. Скупом је руководио академик Јован Рашковић. Присутни Марко Добријевић и Бранко Поповић из Шибеника, Јово Опачић, Драгутин Кнежевић Круница и Душан Зелембаба из Книна, Ратко Личина из Грачаца, Давид Раствојић, Петар Штиковић, Андрија Петровић и Милорад Торбица из Срба и Срећко Смиљанић са Удбине. Овај скуп се сматра иницијативним одбором Српске демократске странке. Иако се Јован Рашковић залагао да странка буде дио Демократске странке из Београда, велика већина присутних сматрала је да странка треба да буде аутохтона, аутентична и национална. Рашковић је рекао: „Ево, нека вам буде, нека буде – српска“.

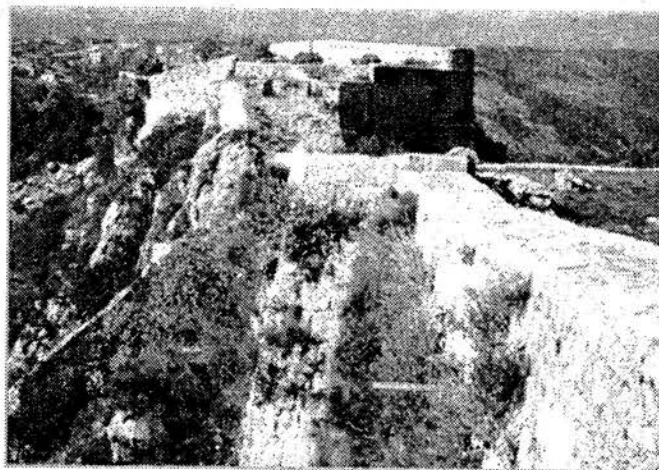
17. 02. У Книну формирана Српска демократска странка. За председника изабран Јован Рашковић.

24. 02. У Загребу на првој конвенцији ХДЗ-а у дворани „Ватрослав Лисински“ др Фрањо Туђман изјавио: „Независна Држава Хрватска није само пука квислиншка творба и фашистички злочин, већ и израз повијесних тежњи хрватског народа“. Туђман аklamацијом изабран за председника странке. Председник Извршног одбора постаје Јосип Манолић, а главни тајник Стипе Месић.

17. 03. У Топуском формирано СКУД „Сава Мркаљ“. За председника изабран Миле Боснић.

22. 04. Одржан први круг вишестраначких избора у Хрватској. Највећи број гласова добива ХДЗ. У Книну СДС осваја 83 одсто гласова за одборничка мјеста и 3 посланичка мјеста у Сабору Републике Хрватске (Јован Опачић, Душан Зелембаба и Радослав Тања). СДС апсолутну већину осваја и у општинама Грачац и Доњи Лапац. Из ових општина као посланици у Сабору Републике Хрватске изабрани су Ратко Личина и Душан Ергарац.

06. 05. Одржан други круг вишестраначких избора у Хрватској. Побједила је антисрпски опредељена ХДЗ, на челу са Фрањом Туђманом, које је освојила 41,5 одсто гла-

сова. Од 356 посланичких мјеста ХДЗ освојио 205, СКХ-СДП (у коалицији са СС) 107, Коалиција народног споразума 21, СДС 5, независни кандидати 15.

30. 05. Конститутивна сједница Сабора Хрватске. Фрањо Туђман изабран је за председника Републике, Жарко Домљан за председника Сабора, а Стипе Месић за председника Владе. Формирани су и сви саборски одбори осим Комисије за равноправност народа и народности. Ова Комисија биће изабрана тек у децембру 1990. са представницима Срба који то свакако нису били.

31. 05. Формирана СО Грачац прва општина са српском некомунистичком већином у локалном парламенту после 2. свјетског рата.

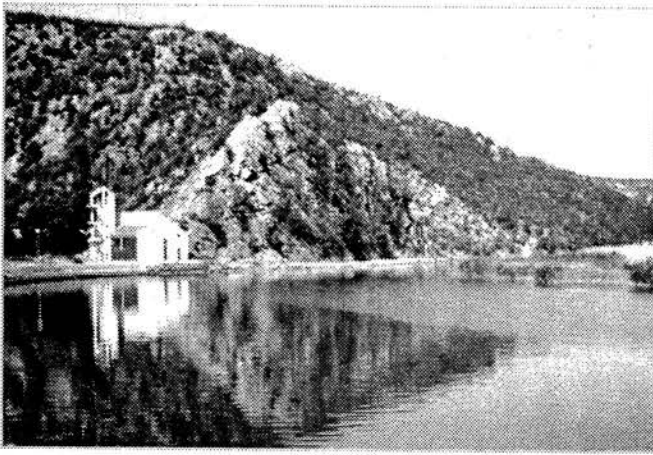
06. 06. СО Книн донијела одлуку о покретању иницијативе за формирање Заједнице општина Сјеверне Далмације и Лике.

27. 06. СО Книн донијела одлуку о формирању Заједнице општина Сјеверне Далмације и Лике. СО Грачац и Доњи Лапац донијеле одлуку о приступању Заједници општина чиме је Заједница и званично почела да постоји.

01. 07. На Далматинском Косову, код цркве Лазарице, проглашена Заједница општина Сјеверне Далмације и Лике.

03. 07. Радници СУП-а Книн са Миланом Мартићем на челу, послали протестно писмо Савезном и Републичком СУП-у, да не прихватају „шаховницу“ за свој симбол. Привремено председништво ЗО Сјеверне Далмације и Лике упутило позив свим општинама у којима је већинско српско становништво да се прикључе.

25. 07. У Србу одржан Велики српски сабор. Усвојена је декларација о суверености и аутономији српског народа и Одлука о формирању Српског националног вијећа. За чланове СНВ (највишег извршног тијела српског народа у Хрватској) изабрани су председници странака Јован Рашковић и Миле Дакић, председници општина Книн – Милан Бабић, Д. Лапац – Давид Раствојић, Грачац – Војислав Лукић, Обровац – Сергеј Веселиновић, Бенковац – Здравко Зечевић и Глина – Велибор Матијашевић, посланици у Сабору Јован Опачић, Душан Зелембаба, Радослав Тања,

Ратко Личина и Душан Ергарац, те представник СПЦ парох Вељко Босанац. За председника СНВ изабран др Милан Бабић. Сабор Хрватске донио Одлуку да „шаховница“ постаје државни симбол Републике Хрватске. Ово је изазвало незадовољство српског народа, јер су под тим симболом у вријеме НДХ клана српска дјеца и српско цивилно становништво.

30. 07. СНВ на првој сједници у Книну расписало референдум (касније преименован у плебисцит) о српској аутономији на подручју Хрватске заказан за 19. 08. 1990. године.

17. 08. МУП Хрватске послао полицијце у више српских општина Сјеверне Далмације и Лике са циљем да одузму оружје резервног састава милиције и онемогуће припреме и спровођење првог српског плебисцита Срби су одговорили подизањем барикада. Истовремено у хрватским селима формиране нове полицијске станице: у Кијеву у општини Книн, у Ловинцу у општини Грачац, у Крушеву у општини Обровац, у Шкабрњи у општини Бенковац, у Подлапачи у општини Кореница и у Видушевцу у општини Глина, (ове нове станице биће главни генератори каснијих криза). Председник СО Книн Милан Бабић прогласио ратно стање, због учесталих хрватских напада на српски народ и завођење терора.

19. 08. Почео српски плебисцит. Преко 98 одсто Срба изјаснило се на српску аутономију и тиме подржало закључке Сабора у Србу.

24. 08. Ванредна сједница Сабора Хрватске. За члана Председништва СФРЈ из Хрватске изабран, умјесто Стипе Шувара, Стјепан Месић. На Месићево мјесто председника Владе долази Јосип Манолић. Посланик СДС-а Ратко Личина на истој сједници обавјештава Сабор о резултатима српског плебисцита, те о одлуци СДС-а да због покушаја спречавања српског изјашњавања и државног терора СДС замрзава свој рад у Сабору Хрватске. Личина је позвао и остале посланике српске националности да напусте Сабор Хрватске.

30. 09. СНВ, на основу резултата плебисцита, прогласило српску аутономију.

19. 12. СНВ и Привремено председништво ЗО Сјеверне Далмације и Лике усвојили Статут САО Крајине и прогласили Српску Аутономну Област Крајину. Формирано извршно вијеће САО Крајине, на челу са Миланом Бабићем.

22 – 25. 12. Хрватски Сабор у Загребу усвојио Устав којим је српски народ стављен у позицију националне мањине.

1991. година

04. 01. Извршно вијеће САО Крајине формирало СУП Крајине. За секретара је именован Милан Мартић.

07. 01. У Шидским Бановцима формирано СНВ за Славонију, Барању и Западни Срем.

09. 01. Председништво СФРЈ донијело одлуку којом се наређује расформирање свих паравојних формација у Југославији. Хрватска и Словенија одбиле спровођење ове одлуке.

15. 01. Председништво СФРЈ издало саопштење о обавезној демобилизацији резервног састава милиције у Хрватској. Истог дана емитован филм о илегалном увозу оружја у Хрватску под водством Мартина Шпегеља, министра одбране Републике Хрватске.

15. 02. Редарственици Хрватске окупирали Плитвице. Секретар СУП-а Милан Мартић затражио да одмах напусте подручје Коренице. То је затражило и председништво СФРЈ, па су се редарственици повукли.

21. 02. Сабор донио Одлуку да савезни закони не важе у Хрватској. У Загребу почело засједање Сабора на којем су суспендовани сви савезни закони који нису у складу са хрватским уставом.

28. 02. У Книну, СНВ и ИВ САО Крајине усвојили Резолуцију о раздруживању Републике Хрватске и САО Крајине, која остаје у држави Југославији.

02. 03. Сукоб хрватске полиције и српског народа у Паkraцу.

08. 03. СО Книн, На основу Резолуције о раздруживању Републике Хрватске и САО Крајине, донијела одлуку о примјени закона и других прописа на подручју САО Крајине. Одлуком је прецизирано да се у САО Крајини примјењују закони и прописи савезне државе и САО Крајине.

09. 03. Све општине САО Крајине потврђују Резолуцију.

31. 03. Специјалци МУП-а Хрватске напали српске положаје на Плитвицама, што се може сматрати почетком српско – хрватског рата. У сукобима погинули Рајко Вукадиновић са српске и Јосип Јовић са хрватске стране. У Борову селу донесена одлука о присаједињењу САО Славоније, Барање и Западног Срема Републици Србији.

02. 04. Извршно вијеће САО Крајине донијело Одлуку о присаједињењу САО Крајине Републици Србији и о расписивању референдума.

06. 04. Специјалци МУП-а Хрватске поновили напад на српски Паkraц.

12. 04. ИВ САО Крајине расписало референдум српског народа за 12. мај за присаједињење Србији.

30. 04. У Книну одржана конститутивна сједница Скупштине САО Крајине. Свака општина делегирала по седам посланика у Скупштину САО Крајине. За председника Скупштине је изабран посланик из Глине Велибор Матијашевић.

05. 05. Фрањо Туђман у Трогиру позвао хрватски народ на побуну против ЈНА.

06. 05. ХДЗ организовао демонстрације против ЈНА у Сплиту. Убијен војник Саша Гешовски, а слика давлена војника Светланча Нацева обишла свијет.

09. 05. Председништво СФРЈ донијело Одлуку о постављању ЈНА између територије с већинским српским становништвом и осталих дјелова Хрватске.

12. 05. Спроведен референдум на подручју САО Крајине о присаједињењу Србији.

15. 05. Стјепан Месић није изабран за председника СФРЈ

19. 05. У Хрватској одржан референдум о отцјељењу Хрватске од Југославије.

28. 05. На стадиону НК „Загреб“ извршена смотра тзв. Збора Народне Гарде. Савезна држава није реаговала.

29.05. Скупштина САО Крајине изабрала прву Владу САО Крајине са Миланом Бабићем на челу и прогласила Статут САО Крајине.

21. 06. Државни секретар САД Џејмс Бејкер на крају посјете СФРЈ изјавио да САД подржавају cjеловиту и демократску Југославију.

24. 06. У Бања Луци потписан Договор о привредној, политичкој и културној сарадњи САО Крајине и ЗО Босанске Крајине.

25. 06. Хрватска и Словенија прогласиле потпуно државну независност.

26. 06. Упад специјалаца МУП-а Хрватске у Глину. Српске снаге извршиле напад на полицијску станицу. СИБ издао Наредбу о забрани успостављања републичких граничних прелаза унутар територија СФРЈ. Савезни СУП и ЈНА се задужени за provedбу Наредбе.

27. 06. Јединице ТО Словеније нападе јединице и касарне ЈНА. Почео краткотрајан рат којег је ЈНА изгубила уз знатне жртве. У Босанском Грахову одржана заједничка сједница скупштина САО Крајине и Босанске Крајине. Усвојена је декларација о уједињењу.

01. 07. Под притиском ЕЗ Председништво СФРЈ изабрало Стјепана Месића за председника СФРЈ кој ће на овој дужности бити до 5. децембра.

18. 07. Председништво СФРЈ донијело одлуку о повлачењу ЈНА из Словеније.

01. 08. Фрањо Туђман позвао Хрвате да буду спремни за општи рат.

20. 08. Влада САО Крајине донијела Одлуку да се успостави јединствен систем ТО Крајине као дијела оружаних снага СФРЈ.

01. 09. Ратно ваздухопловство ЈНА заплјенило авион угандске компаније са товаром наоружања за Хрватску. Ухапшен је организатор тог посла Антон Кикаш.

03. 09. Представници 12 земаља ЕЗ у Хагу договорили да бивши министар Велике Британије лорд Карингтон буде координатор мировне конференције о Југославији. Водиле се борбе око Масленичког моста.

04. 09. Хрватске оружане снаге починиле стравичан злочин над Србима у Госпићу. Многи су убијени и спаљени или објешени за бандере.

07. 09. Почела Међународна конференција о Југославији у Хагу.

21. 09. Хрватска полиција извршила масакр над 13 ненаоружаних резервиста ЈНА на Коранском мосту код Карловца.

25. 09. СБ УН изгласао Резолуцију 713. о увођењу ембарга на испоруке оружја за подручје Југославије.

03. 10. Крње Председништво прогласило непосредну ратну опасност.

08. 10. Сабор Хрватске донио Одлуку о раскиду државне везе с Југославијом и прогласио државну самосталност Хрватске. Проглашена потпуна самосталност Републике Словеније. Дат је рок да се ЈНА повуче до 18. 10. 1991.

18. 10. У Хагу предложена Декларација о Југославији, према којој се републике СФРЈ сматрају сувереним и међународно признатим државама.

29. 10. Министри иностраних послова ЕЗ у Бриселу одлучили да се уведу економске санкције Србији ако до 4. 11. 1991. не прихвати предлоге лорда Карингтона.

08. 11. Министри ЕЗ на сједници у Риму донијели Одлуку да се уведу санкције према Југославији.

09. 11. Председништво СФРЈ упутило захтјев СБ УН о хитном упућивању мировних снага у Југославију.

18. 11. Влада САО Крајине донијела одлуку по којој се снаге међународне заједнице могу размјестити само на линије разграничења. Послије вишемјесечних борби јединице ЈНА ослободиле Вуковар.

21. 11. У Книну Скупштина САО Крајине смјенила председника Велибора Матијашевића и за новог председника изабрала Милу Паспаља из Глине.

23. 11. У Женеви Слободан Милошевић, Фрањо Туђман и Вељко Кадјевић договорили прекид рата и дали сагласност на Венсов план.

27. 11. СБ УН изгласао Резолуцију 727 на основу захтјева Владе СФРЈ о слању мировних снага у Југославију.

05. 12. Хрватски Сабор опозвао Стјепана Месића из Председништва СФРЈ. Месић том приликом изјавио: „Мислим, да сам обавио задатак. Југославије више нема!”

19. 12. Уставотворна скупштина САО Крајине у Книну усвојила Устав и прогласила Републику Српску Крајину. За првог председника изабран је др Милан Бабић. За првог министра именован Ристо Матковић. Премијер СФРЈ Анте Марковић поднио оставку.

23. 12. Савезна Република Њемачка признала Хрватску и Словенију.

1992. година

03. 01. У Сарајеву потписан споразум о ангажовању снага УН на подручју Југославије.

08. 01. СБ УН усвојио Резолуцију 737 о слању претходнице међународних снага у Југославију. Председник Србије Слободан Милошевић упутио отворено писмо председнику РСК Милану Бабићу, на које је Бабић јавно одговорио 12. јануара.

13. 01. Ватикан признао Хрватску и Словенију.

15. 01. Европска заједница признала Словенију и Хрватску.

17. 01. Свети архијерејски сабор СПЦ издао Саопштење о праву српског народа на самоопредељење.

27. 01. Преговори између представника РСК и Марака Гулдинга у Книну завршили безуспјешно.

30. 01. У Београду почела тродневна сједница Председништва СФРЈ, представника Србије и РСК. Бабић и његова Влада нису дали сагласност на Венсов план. Умјесто Бабића сагласност је дао председник Скупштине РСК Миле Паспаљ 2. фебруара.

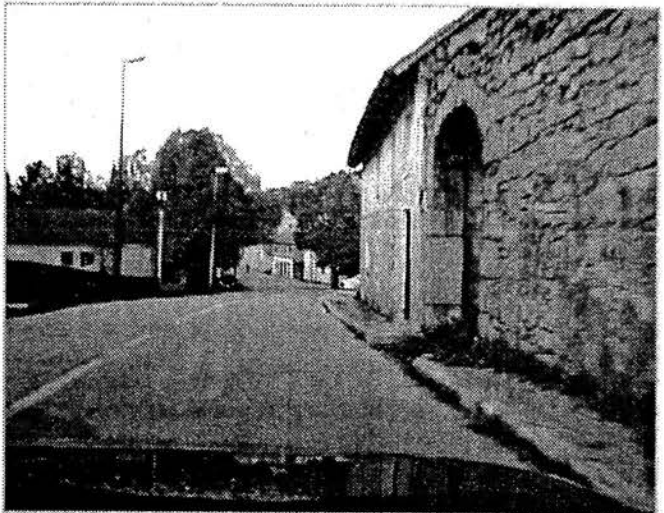
04. 02. Бутрос Гали изјавио да на територији под заштитом УН неће важити хрватски закони.

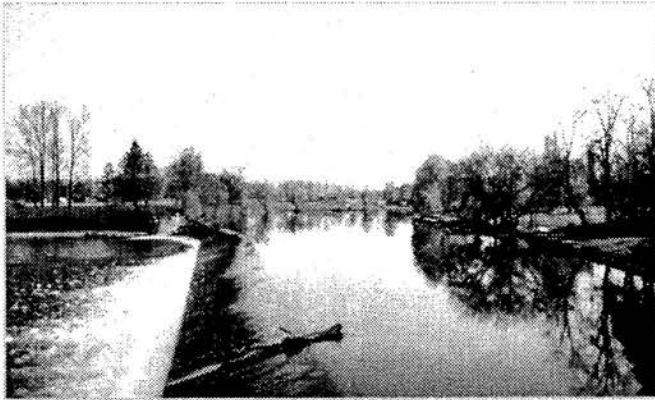
05. 02. Бутрос Гали дао изјаву, да се трупе УН неће повући из заштићених зона Крајине, док се не нађе политичко рјешење, да распоред снага УН неће прејудиицирати политичко рјешење, да подручја под заштитом УН неће бити под законима Хрватске, да ће снаге УН штитити локално становништво за вријеме и послје демилитаризације.

09. 02. Скупштина РСК у Глини, под предједањем Миле Паспаља, прихватила безусловно Венсов план. Наговјештено је смјенивање председника Милана Бабића.

17. 02. У Београду, на конференцији за штампу Милан Бабић изјавио да је глинска скупштина неуставна и нелегална.

21. 02. СБ УН усвојио Резолуцију 743 којом се одобрава почетак мировне мисије у Југославији и формирање УН-ПРОФОР-а.

26. 02. Скупштина РСК у Борову Селу смјенила председника Републике Милана Бабића и Владу Ристе Матковића. За председника Републике изабран је Горан Хаџић, а за мандатара Владе мр. Здравко Зечевић.

21. 03. Скупштина РСК, под председавањем Миле Паспаља засиједала у Книну.

28. 04. Проглашена Савезна Република Југославија.

06. 05. У Брислу почела Конференција о Југославији. Генерал Благоје Аџић поднио оставку.

18. 05. СБ УН изгласао Резолуције 753 и 754 којом се даје препорука за пријем Хрватске и Словеније у УН. У Книну засиједала Скупштина РСК на којој су присуствовали академик Јован Рашковић и др. Милан Бабић. Усвојена је Декларација о политичким циљевима РСК.

19. 05. ЈНА напустила РСК.

23. 05. У Њујорку на засједању Генералне Скупштине ОУН Словенија, Хрватска и Босна и Херцеговина примљене у чланство ОУН.

21. 06. Хрватске снаге извршиле агресију на Миљевачки плато, иако је то подручје под заштитом УН. Заробљено је, па убијено 50 српских војника.

30. 06. СБ УН усвојио Резолуцију 762 о ружичастим зонама у Хрватској. Затражено је од Хрватске повлачење њене војске на пложаје прије 21. 06. 1992. Хрватска ову нардбу није испоштовала.

28. 07. У Београду умро академик Јован Рашковић, оснивач и први председник СДС-а.

18. 08. Влада РСК именovala државну комисију за ратне злочине и злочине геноцида.

25. 08. Делегација РСК отпутовала у Лондон на конференцију о Југославији.

26. 08. У Лондону почела конференција о Југославији уз учешће 40 делегација.

22. 09. ГС ОУН искључила СРЈ из својих редова.

16. 10. Формирана Војска РСК.

1993. година

22. 01. Агресија хрватске војске на заштићену зону Равних котара и хидроцентрале Перуча. Између Грачаца и Малог Алана хрватске снаге, на превару из засједе убиле 22 припадника полиције РСК.

29. 01. Објављен податак да је у хрватској јануарској агресији погинуло 360, а рањено 142 српска војника.

19. 02. СБ УН усвојио Резолуцију 807 о привременом продужетку мандата УНПРОФОР-а у Хрватској и БиХ.

22. 02. СБ УН усвојио Резолуцију 808 о формирању Међународног суда за кривично гоњење лица одговорних за кршење међународног хуманитарног права.

01. 03. Горан Хаџић, Миле Паспаљ и Слободан Јарчевић преговарали у Женеви.

18. 03. Председник РСК Горан Хаџић смјенио Здравка Зечевића, а за новог мандатара одредио Ђорђа Бјеговића.

31. 03. СБ УН усвојио Резолуцију 815 којом прејудира политичко рјешење Крајине, супротно смислу Венсовог плана и Резолуције 743. Продужен је мандат УНПРОФОР-а. Хрватска артиљерија гранатирала Обровац. Пооштрене су санкције против Србије и Црне Горе.

14. 05. У Београду сазвана заједничка сједница скупштина: Србије, Црне Горе, РС и РСК. За тему расправе одређен је Венс Овенов план. Посланици РС и РСК се нису одазвали због могућности прегласавања.

25. 05. СБ УН усвојио Резолуцију о оснивању Међународног суда за бившу Југославију.

20. 06. На подручју РСК завршен Референдум о припајању РСК Републици Српској.

23. 06. Скупштина РСК верифицирала резултате референдума.

30. 06. СБ УН усвојио Резолуцију 847 о продужењу мандата УНПРОФОР-а у Хрватској.

09. 09. Хрватске снаге извршиле агресију на Медачки цеп. Убијено и нестало 100 Срба.

30. 09. СБ УН усвојио Резолуцију 869 о продужењу мандата УНПРОФОР-а у Хрватској и Б и Х.

04. 10. СБ УН усвојио Резолуцију 871 која обједињава све предходне.

10. 10. Скупштина РСК донијела Декларацију о одбацавању Резолуције 871.

16. 10. Скупштина РСК усвојила Платформу за преговоре са Хрватском.

21. 10. СБ УН усвојио Резолуцију 877 о именовану тужиоца Међународног трибунала.

22. 10. На Плитвицама засиједала Скупштина РСК. На захтјев посланика из Лике Давида Раствојића, Ратка Личине и Раде Чубрила, расправљало се о одговорности за губитак Медачког цепа. Резултат свега било је расписивање избора.

12. 12. На подручју РСК одржани први вишестраначки избори, по већинском једнокружном систему за 84 посланика Скупштине РСК и локалне СО. Највише посланичких мандата освојили СДС Крајине, СРС и СДС српских земаља. У скупштину ушли и СПС, СДП, СДС и независни посланици.

14. 12. Изборни штаб Милана Мартића објавио непризнавање изборних резултата за председника Републике.

25. 12. РИК најавила 2. круг председничких избора за 23. јануар у којем ће учествовати кандидати Милан Бабић и Милан Мартић.

1994. година

23. 01. Други круг избора за председника Републике. РИК је прогласила побједу Милана Мартића.

01. 02. Др. Војислав Шешел, председник СРС и Милан Бабић председник СДС-а Крајине потписали протокол о коалицији двију странака.

12. 02. У Книну засиједала конститутивна Скупштина РСК. За председника изабран Бранко Војнић из СРС, за потпредседнике Марко Атлагић и Милан Ерњаковић.

17. 02. Председник Републике Милан Мартић предложио је за мандатара Владе РСК Борислава Микелића.

22. 03. У Загребу у Руској амбасадри почели хрватско – крајишки преговори.

31. 03. СБ УН усвојио Резолуцију 908 о повећању припадника УНПРОФОР-а и поштовању интегритета Републике Хрватске и Б и Х.

14. 06. У Книну боравио Питер Галбрајт. Понудио је Србима РСК ограничену аутономију, што руководство РСК није прихватило.

25. 10. Скупштина РСК изгласала је неповјерење председнику Бранку Војнићу. Потпредседници Марко Атлагић и Милан Ерњаковић поднијели оставке. За новог пред-

сједника је изабран Рајко Лежаић, за потпредседнике Боро Богуновић и Ђорђе Дамјановић.

27. 10. Председник Владе РСК Борислав Микелић са сарадницима разговарао с представницима Републике Хрватске на Загребачком аеродрому.

03. 11. У Книну преговори делегација Републике Хрватске (шеф Хрвоје Шаринић) и РСК (Милан Мартић, Милан Бабић, Борислав Микелић и генерал Миле Новаковић).

19. 11. СБ УН изгласао Резолуцију 958 којом се одобрава НАТО пакту да на захтјев УНПРОФОР-а може тући положаје у РСК.

1995. година

12. 01. Хрватска отказала гостопримство УНПРОФОР-у са 31 мартом 1995. Борислав Микелић у Загребу преговарао са Хрвојем Шаринићем.

30. 01. У Книну вођени преговори око плана 3 – 4. Српску страну заступали: Милан Мартић, Борислав Микелић, Милан Бабић, Лазар Мацура и Рајко Лежаић, који су одбили да приме план од америчког амбасадора Питера Галбрајта, док не добију гаранције да се УНПРОФОР неће повући из Хрватске.

08. 02. У Книну ванредна сједница Скупштине РСК на којој је предвиђена распарава о Плану 3 – 4. На приједлог председника Милана Мартића и уз подршку Милана Бабића, Скупштина је акламацијом прихватила став да се План 3 – 4 не узме у разматрање.

02. 03. У Книну завршено засједање Скупштине РСК на којој је затражено смјењивање председника Владе Борислава Микелића.

03. 03. Председник Милан Мартић затражио смјењивање премијера Борислава Микелића оптужујући га за шверц, корупцију и лично богаћење.

07. 03. У Книну одржана сједница Скупштине РСК. Најављена смјена Борислава Микелића није успједила.

01. 05. У 5 и 30 сати хрватска војска почела агресију на Западну Славонију под називом „Бљесак“.

12. 06. Милан Бабић одређен за мандатара Владе РСК.

28. 06. На Видовдан, на војном полигону код Слунја, формиран Корпус специјалних намјена Војске РСК. Најснажније наоружање из осталих јединица издвојено је за ову војну формацију. Корпус је извршио војну параду, пред челним личностима и пред више хиљада присутних.

03. 07. Председник Милан Мартић примио у Книну Карла Билта и Торвалда Столтенберга.

25. 07. Међународни суд за ратне злочине у Хагу подигао оптужницу против Радована Караџића, Ратка Младића и Милана Мартића.

27. 07. Скупштина РСК у Топуском изабрала Владу РСК, коју је саставио Милан Бабић.

30. 07. Патријарх Павле допутовао у Книн. Јасуши Акаши преговарао са руководством РСК. Генерал Ратко Младић организовао конференцију за штампу у Книну.

03. 08. ХТВ анкетирала хрватску јавност за напад на РСК. За напад се изјаснило 73 одсто анкетираних. За 10 сати заказани хрватско – српски преговори у Женеви, уз посредовање Торвалда Столтенберга.

04. 08. У 5 сати Хрватска напала РСК, под шифром „Олуја“. Фрањо Туђман упутио позив Србима да се предају. Председник Владе РСК Милан Бабић у Београду. Више пута је називао председника Републике Милана Мартића да не смије ракетирати Загреб.

05. 08. У 12 и 30 хрватске снаге без борбе ушле у Книн. Хрватске снаге заузеле и Грачац.

06. 08. Кроз Републику Српску колоне у којима је око 250.000 избјеглих Крајишника. Послије прелаза у Србију ко-

лоне су посредством полиције усмјераване у правцу Косова и Метохије.

12. 11. У Ердуту потписан Основни споразум о Области Источне Славоније, Барање и Западног Срема. Потписници су Хрвоје Шаринић и Милан Милановић. Овај документ су потписали и свједоци Питер Галбрајт, амбасадор САД у Хрватској и Торвалд Столтенберг, посредник УН.

21. 11. У Дејтону постигнут Општи оквирни споразум за мир у Б и Х, који је потписан у Паризу 12.12. У њему се не говори о судбини РСК и протјераном српском народу. Хрватска окупација је подржана од међународне заједнице, па и етничко чишћење српског народа из Хрватске.

2005. година

26. 02. Скупштина РСК у прогонству у Београду у Дому Синдиката обновила је свој рад. Обновитељској скупштини било је присутно 49 посланика од живих 70. Скупштина је изабрала Владу РСК у прогонству од 7 чланова са премијером Милорадом Бухом на челу. Министри су изабрани по регионалном принципу (проф. др. Марко Атлагић – Далмација, Ратко Личина – Лика, Миле Боснић – Кордун, мр. Светозар Винчић – Банија, др. Момчило Суботић – Западна Славонија, Боро Богуновић – Срем и Милорад Буха – Барања). Влада РСК наишла је на медијску блокаду од актуелне власти у Србији, а једину подршку пружила јој је Српска радикална странка.

04. 08. Поводом годишњице Олује одржана ванредна сједница Скупштине РСК. Посланици обавјештени о отварању представништва Владе РСК у Француској, Холандији и Канади.

13. 12. Пред Међународним Трибуналом у Хагу почело суђење председнику РСК Милану Мартићу.

2006. година

26. 01. 28 Посланика Парламентарне Скупштине Савјета Европе усвојило Декларацију о ситуацији прогнаних Срба из Хрватске и РСК. Хрватска позвана да Србима врати статус конститутивног народа и сва остала права. Република Српска Крајина након више од 10 година ћутње, поново се спомиње у европским институцијама.

14. 02. У организацији Владе РСК у Земуну одржан Научни скуп „Крајина Јуче, Данас, Сутра“. Учесће узело 30 – так еминентних научних радника.

05. 03. У притворској јединици Хашког трибунала пронађен објешен Милан Бабић, неладашњи председник и премијер РСК. Налазио се у Трибуналу као притвореник – покајник и свједок у процесу против Милана Мартића.

11. 03. У Хашком трибуналу преминуо некадашњи председник Србије и Југославије Слободан Милошевић.

17. 03. На Светој Јелени отворен Народни трезор Републике Српске Крајине.

04. 08. Ванредном комеморативном сједницом Скупштине обиљежено 11 година од егзодуса Крајишника у Хрватској злочиначкој операцији „Олуја“.

01.11. Словенски парламентарни савез (организација која окупља парламенте свих словенских земаља) примио у својству посматрача Скупштину РСК

18. 12. На свечаности поводом 15-те годишњице РСК, Влада РСК одликовала орденом Св. Саве председника РСК Милана Мартића и председника СРС др. Војислава Шешеља.

2007. година

12. 06. Хашки трибунал неправомоћно осудио на 35 година затвора председника РСК Милана Мартића.

Ко је ко у Републици Српској Крајини

Државни органи Републике Српске Крајине

Приредио: Ратко Личина

1. Предсједник Републике Српске Крајине

1. Др Милан Бабић (19. 12. 1991 – 26. 02. 1992);
2. Горан Хаџић (26. 02. 1992 – 12. 02. 1994);
3. Милан Мартић (12. 02. 1994 -);

2. Привремено предсједништво заједнице општина сјеверне Далмације и Лике (26. 06. 1990 – 25. 07. 1990):

1. Милан Бабић СО Книн, предсједник;
2. Давид Раствовић СО Доњи Лапац, потпредсједник;
3. Војислав Лукић СО Грачац;
4. Сергеј Веселиновић СО Обровац;
5. Здравко Зечевић СО Бенковац;

3. Српско национално вијеће (25. 07. 1990 – 19. 12. 1990)

1. Др Милан Бабић, предсједник СО Книн, предсједник;
2. Давид Раствовић, предсједник СО Доњи Лапац, потпредсједник;
3. Др Јован Рашковић, предсједник СДС;
4. Мр Миле Дакић, предсједник ЈСДС;
5. Јован Опачић, посланик у Сабору из Книна;
6. Др Душан Зелембаба, посланик у Сабору из Книна;
7. Радослав Тања, посланик у Сабору из Книну;
8. Ратко Личина, посланик у Сабору из Грачаца;
9. Душан Ергарац, посланик из Доњег Лапца;
10. Војислав Лукић, предсједник СО Грачац;
11. Сергеј Веселиновић, предсједник СО Обровац;
12. Здравко Зечевић, предсједник СО Бенковац;
13. Велибор Матијашевић, предсједник СО Глина;
14. Вељко Босанац, парох, представник СПЦ;
15. Душан Вјештица, секретар СНВ;

4. Влада САО Крајине (19. 12. 1990 – 19. 12. 1991)

1. Др Милан Бабић, предсједник;
2. Јован Катић, потпредсједник;
3. Ристо Матковић, потпредсједник;
4. Душан Старевић, потпредсједник;
5. Вукашин Бабић, министар електропривреде и
6. Душан Баца, министар просвјете;
7. Милан Баук, министар за финансије;
8. Др Васо Лежаић, министар здравства и социјалне политике;
9. Лазар Мацура, министар информисања;
10. Милан Мартић, министар унутрашњих послова;
11. Јован Радуловић, министар спољних послова;
12. Вељко Стојисављевић, министар трговине, туризма, шумарства и пољопривреде;

13. Милан Тарбук, министар одбране;
14. Петар Штиковац, министар вјера;
15. Душан Вјештица, министар за урбанизам и грађевинарство;

5. Влада Републике Српске Крајине (19. 12. 1991 – 26. 02. 1992)

1. Ристо Матковић, први министар и министар правосуђа;
2. Вукашин Бабић, министар енергетике;
3. Душан Баца, министар просвјете;
4. Драго Јарамаз, министар финансија;
5. Саван Грабунџија, министар за саборањај и везе;
6. Мићо Јелић Грновић, министар за културу;
7. Лазар Мацура, министар информисања;
8. Милан Мартић, министар унутрашњих послова;
9. Вељко Поповић, министар за урбанизам и грађевинарство;
10. Боро Рашуо, министар иностраних послова;
11. Петар Штиковац, министар вјера;
12. Др. Васо Лежаић, министар за рад, здравље и социјалну политику;

6. Влада Републике Српске Крајине (26. 02. 1992 – 28. 03. 1993)

1. Мр Здравко Зечевић, предсједник;
2. Др Бошко Божанић, потпредсједник;
3. Јово Каблар, потпредсједник;
4. Стево Божић, потпредсједник;
5. Вељко Џакула, потпредсједник;
6. Душан Стеревић, потпредсједник;
7. Небојша Арбутина, министар за економске односе, индустрију и развој;

8. Ђорђе Бјеговић, министар енергетике и рударства;

9. Митар Брновић, министар пољопривреде, водопривреде и шумарства;

10. Душан Ећимовић, министар информисања;

11. Здравко Јанковић, министар информисања (послије Ећимовића);

12. Саван Грабунџија, министар саобраћаја и веза;

13. Раде Гаћеша, министар грађевинарства и урбанизма;

14. Др. Младен Хаџић, министар рада и социјалне заштите;

15. Милан Мартић, министар унутрашњих послова;

16. Милан Кнежевић, министар просвјете;

17. Војин Пеурача, министар финансија;

18. Давид Раствојић, министар спорта;

19. Доброслав Вејзовић, министар иностраних послова;

20. Слободан Јарчевић, министар иностраних послова (послије Вејзовића);

21. Сергеј Веселиновић, министар за културу и верска питања;

22. Светозар Винчић, министар трговине и туризма;

23. Др. Душан Јовић, министар здравља;

24. Др. Спирос Костић, министар здравља (послије Јовића);

25. Стојан Шпановић, министар одбране;

7. Влада Републике Српске Крајине (28. 03. 1993 – 21. 04. 1994)

1. Ђорђе Бјеговић, предсједник;

2. Бранко Лубовац, потпредсједник;

3. Стојан Шпановић, потпредсједник;

4. Небојша Арбутина, министар за економске односе, индустрију и развој;

5. Др. Драгица Бакић, министар за рад и борачко инвалидску заштиту;

6. Миомир Црногорац, министар за саобраћај и везе;

7. Митар Брновић, министар пољопривреде, водопривреде и шумарства;

8. Слободан Јарчевић, министар иностраних послова;

9. Миливој Крчичка, министар енергетике и рударства;

10. Др. Спирос Костић, министар здравства;

11. Милан Кнежевић, министар просвјете;

12. Радомир Кужет, министар правосуђа и управе;

13. Ђорђе Лазић, министар трговине и туризма;

14. Милан Мартић, министар унутрашњих послова;

15. Војин Пеурача, министар финансија;

16. Милена Тањга, министар информисања;

17. Душан Ракић, министар одбране;

18. Љубиша Будић, министар грађевинарства и урбанизма;

8. Влада Републике Српске Крајине (21. 04. 1994 – 27. 07. 1995)

1. Борислав Микелић, предсједник;

2. Др. Милан Бабић, министар иностраних послова;

3. Урош Фундук, министар правосуђа и управе;

4. Проф. др. Раде Тањга, министар одбране;

5. Мр. Илија Пријић, министар унутрашњих послова;

6. Миливој Крчичка, министар енергетике;

7. Ратко Веселиновић, министар финансија;

8. Др. Бранко Петровић, министар привреде;

9. Симо Шијан, министар пољопривреде;

10. Миливој Војновић, министар спорта;

11. Милан Паћен, министар саобраћаја и везе;

12. Стево Ратковић, министар просвјете;

13. Љубиша Будић, министар урбанизма и грађевинарства;

14. Др. Стеван Ђурић, министар здравља;

15. Слободан Перић, министар за рад и социјалну заштиту;

16. Миле Боснић, министар трговине;

17. Мр. Боривој Рашуо, министар информисања;

18. Драгутин Болић, министар културе;

9. Влада Републике Српске Крајине (27. 07. 1995 – 05. 08. 1995)

1. Др. Милан Бабић, предсједник;

2. Миливој Војновић, министар иностраних послова;

3. Миле Боснић, министар трговине;

4. Светозар Винчић, министар финансија;

5. Слободан Перић, министар за рад, социјална и борачка питања;

6. Урош Фундук, министар за правосуђе и управу;

7. Тошо Пајић, министар унутрашњих послова;

8. Драго Ковачевић, министар за информисање;

9. Вукашин Егић, министар за енергетiku;

10. Ранко Бакић, министар за индустрију и развој;

11. Васкрсије Вуксановић, министар за пољопривреду;

12. Ђуро Подунавац, министар за просвјету;

13. Др. Стеван Ђурић, министар за здравље;

14. Милан Паћен, министар за саобраћај и везе;

15. Милан Богуновић, министар за грађевинарство и урбанизам;

16. Марко Атлагић, министар без портфеља;

17. Милан Радмановић, министар без портфеља;

18. Никола Добријевић, министар без портфеља;

19. Ратко Гонди, министар без портфеља;

20. Војислав Станимировић, министар без портфеља;

10. Влада Републике Српске Крајине у прогонству (26. 02. 2005 – ...)

1. Милорад Буха, предсједник (Барања);

2. Проф. др. Марко Атлагић, потпредсједник (Далмација);

3. Ратко Личина, министар (Лика);

4. Миле Боснић, министар (Кордун);

5. Мр. Светозар Винчић, министар (Банија);

6. Др. Момчило Суботић, министар (Западна Славонија);

7. Боро Богуновић, министар (Срем);

11. Скупштина САО Крајине (19. 12. 1990 – 26. 02. 1992)

Велибор Матијашевић, предсједник Скупштине

Миле Паспаљ, предсједник Скупштине

Ојшћина Бенковац: Здравко Зечевић, Богдан Мимић, Ратомир Иваниш, Милан Штрбац, Миле Шуша, Гојко Ивањежа, Новица Рњак;

Ојшћина Обровац: Сергеј Веселиновић, Душан Зелић, Мирослав Симић, Драган Миланко, Ђуро Лакић, Рајко Комазец, Маринко Дупор;

Ојшћина Книн: Гојко Торбица, Тихомир Медић, Небојша Мандинић, Лазар Маџура, Милан Бабић, Слободанка Вујатовић, Ђуро Колунџија;

Ојшћина Дрниш: Недељко Вукашин, Јово Чакић, Вељко Субота, Мирко Обрадовић, Срђан Субота, Бошко Беадер;

Општина Задар: Никола Матијевић, Бранко Марјановић, Раде Чепрња;

Општина Грачац: Ратко Личина, Ђорђе Кокот, Раде Чубрило, Никола Дукић, Миленко Суша, Драган Дробац, Милан Будимлија;

Општина Доњи Лапац: Давид Растовић, Никола Рашиќа, Стево Тишма, Илија Ђукић, Миле Мајсторовић, Драган Дубајић;

Општина Кореница: Бошко Божанић, Младен Петровић, Милан Узелац, Миленко Камбер, Милан Гајић, Мирко Узелац, Лука Јелић;

Општина Плашки: Петар Трбојевић, Никола Медаковић, Никола Докмановић, Милош Вучетић, Милан Радмановић, Милорад Медаковић;

Општина Слун: Никола Крмар, Мирко Крајачић, Перо Мирчић, Тодор Дерета, Жељко Крмар, Миле Млађен, Миле Боснић;

Општина Крњак: Светозар Мраовић, Ђорђе Шимулија, Милорад Живковић, Ђуро Ругинић, Ђуро Новаковић, Богдан Миловановић, Милош Ђулум;

Општина Војнић: Милош Вучковић, Бранко Кривокућа, Драган Ђеливук, Драган Поповић, Ђуро Гушић, Илија Мусулин, Бошко Вишњић;

Општина Врћимоси: Дмитар Обрадовић, Љубан Добрић, Гојко Мириловић, Милош Чича, Павао Мишчевић, Јован Мраовић, Марко Војновић;

Општина Глина: Милан Вукшић, Милан Бранковић, Милан Мартиновић, Светозар Богданић, Миле Паспаљ, Душан Јовић, Љубомир Маџарац;

Општина Пејрива: Спирос Костић, Јово, Ранчић, Ђуро, Дедић, Драган Санадер, Милан Штековић, Ранко Дош, Драган Војновић, Милан Абрамовић;

Општина Двор на Уни: Јован Прерадовић, Миле Грабунџија, Миле Стамболија, Раде Мрђеновић, Петар Цветановић, Душан Беић, Милан Жунјић;

Општина Косијајница: Милан Инђић, Бранко Петрић, Бранко Ребић, Никола Плављенић, Перо Трбојевић, Бранко Дмитровић, Љубомир Марјановић;

Општина Сисак – Цайраг: Вељко Самарџија, Никола Добријевић, Лазар Драгичевић, Вања Здјеларац, Мићо Јелић Грновић, Милан Хинић, Милан Иванић, Милан Живковић;

12. Скупштина САО Западне Славоније (07. 01. 1991 – 26. 02. 1992)

Вељко Вукелић, председник Скупштине,

Општина Окучани: Васо Остролучанин, Стеван Станичић, Ђорђе Дамјановић, Јоцо Марић, Душан Витез, Бориво-

је Срђеновић, Божо Кукавица, Мишо Бајић, Миле Рађеновић, Велимир Ожеговић, Илија Лончар, Миленко Маринковић;

Општина Дарувар: Крета Жарковић, Рајко Црнобрња, Милош Босанац, Бранко Милиновић, Љубан Целалија, Стево Ратковић, Здравко Рајек, Милвој Максић, Милан Шоврљуга, Владо Гатарић, Слободан Плавшић, Раде Косановић;

Општина Пакрац: Мирослав Грозданић, Лазо Вучетић, Милан Мраић, Зоран Малетић, Никола Вукотић, Милорад Продановић, Бранко Торбица Обрад Петковић, Бранко Павловић, Миодраг Продановић Цапа, Симо Мандић, Љубинка Ђукановић;

Општина Подравска Славина: Саво Радошевић, Вељко Вукелић, Боро Добрић, Милан Мутавџић, Зоран Мишчевић, Драган Добројевић, Слободан Радошевић, Недељко Станковић, Миодраг Лукић, Рајко Карановић, Рајко Цвјетичанин, Драган Келеува;

Општина Грубишно Поље: Ненад Вурдеља, Бранко Поповић, Милан Басташић, Милан Вуковић, Бранислав Јоловац, Жељко Милановић, Душан Сабљић, Боро Вурдеља, Лазо Саватовић, Ненад Мачак, Душан Безбрадица;

13. Скупштина САО Славонија, Барања и Западни Срем (07. 01. 1991–07. 02. 1992)

Илија Кончаревић, председник Скупштине,

Општина Даљ: Часлав Никшић, Бошко Вукмировић, Ђорђе Чалошевић, Стеван Којчић, Борислав Михајловић, Божидар Бурковић, Витомир Ковачевић, Гојко Поповић, Милан Илић, Боривој Милинковић, Часлав Оџић;

Општина Тења: Шпиро Борјан, Ђорђе Суботић, Вељко Башчанин, Миленко Живковић, Симо Утвић, Јово Ребрача, Јован Капетанчић, Милан Трбојевић, Саво Грановић, Милан Милановић;

Општина Мирковци: Вукашин Егић, Дане Матијевић, Жељко Травица, Бранко Миљевић, Слободан Теофиловић, Михајло Тања, Слободан Бекић, Милован Тешић, Станко Мартиновић, Лазар Црнобрња, Ђорђе Бабић, Драган Петковић, Ђуро Бајић, Небојша Граховац, Каменко Глукаковић, Бранко Скелеџија, Слободан Медић, Радивоје Теофиловић, Зоран Белдар;

Општина Бели Манастир: Латас Ђорђе, Боривоје Живановић, Милан Вујић, Милош Купрешанин, Драгиша Дашић, Радомир Симић, Никола Живковић, Ернест Брњеварац, Милан Дозет, Соња Веселиновић, Миле Бекић, Илија Стојановић, Илија Плавшић, Светозар Окановић, Јакша Убавић, Стојан Павловић, Раденко Дворнић, Бошко Страјнић, Раде Врачарић, Драгиша Радић, Михајло Зорић, Симо Митрић, Јефто Кнежевић, Михајло Маријанац, Јаков Маливук, Милан Кнежевић, Мирко Ђурић, Радослав Прокић, Благоје Кусић, Алекса Павловић, Мирко Тривуновић, Миле Торбица, Милан Јануз, Радован Стојановић, Рајко Мрђа;

Општина Вуковар: Слободан Бибић, Недељко Бобер, Раде, Благојевић, Томо Чубрановић, Мирко Чепрња, Саво Давидовић, Мирко Ерић, Дарко Фот, Мирко Јагетић, Раде Кресовевић, Јовица Кресовић, Никола Лазић, Раде Лесковац, Миодраг Недељковић, Перо Пејић, Жарко Пуповац, Лазо Пуповац, Јовица Палић, Илија Поповић, Мирко Ружић, Здравко Симић, Саво Сандић, Војислав Станимировић, Драган Тодоровић, Ђорђе Вулетић, Милорад Вишић, Раденко Вранешевевић, Душан Воркапић, Живојин Вечеревић, Мирољуб Вујовић, Илија Кончаревић, Милош Јошић, Стево Богић, Здравко Врачарић, Лазо Босић, Боро Богуновић, Жељко Перенчић, Лазар Јаковљевић, Љубан Деветак, Војин Шуша, Гојко Ковачевић;

**14. Скупштина Републике Српске Крајине
(26. 02. 1992 – 12. 02. 1994)**

Миле Паспаљ, председник,
Вељко Вукелић, потпредседник,
Илија Кончаревић, потпредседник,

Општина Бенковац: Здравко Зечевић, Богдан Мимић,
Ратомир Иванић, Милан Штрбац, Миле Шуша, Гојко Ива-
нежа, Новица Рњак;

Општина Обровац: Сергеј Веселиновић, Душан Зелић,
Мирослав Симић, Драган Миланко, Ђуро Лакић, Рајко Ко-
мазец, Маринко Дупор;

Општина Книг: Гојко Торбица, Тихомир Медић, Небој-
ша Мандинић, Лазар Мацура, Милан Бабић, Слободанка
Вујаговић, Ђуро Колунџија;

Општина Дрњи: Недељко Вукашин, Јово Чакић, Вељ-
ко Субота, Мирко Обрадовић, Срђан Субота, Бошко Беадер;

Општина Задар: Никола Матијевић, Бранко Марјано-
вић, Раде Чепрња;

Општина Грачац: Ратко Личина, Ђорђе Кокот, Раде
Чубрило, Никола Дукић, Миленко Суша, Драган Дробац,
Милан Будимлија;

Општина Доњи Лапац: Давид Растовић, Никола Раше-
та, Стево Тишма, Илија Ђукић, Миле Мајсторовић, Драган
Дубајић;

Општина Кореница: Бошко Божанић, Младен Петро-
вић, Милан Узелац, Миленко Камбер, Милан Гајић, Мирко
Узелац, Лука Јелић;

Општина Плашки: Петар Трбојевић, Никола Медако-
вић, Никола Докмановић, Милош Вучетић, Милан Радма-
новић, Милорад Медаковић;

Општина Служ: Никола Крмар, Мирко Крајачић, Пе-
ро Мирчић, Тодор Дерета, Жељко Крмар, Миле Млађен,
Миле Боснић;

Општина Крњак: Светозар Мраовић, Ђорђе Шимули-
ја, Милорад Живковић, Ђуро Ругинић, Ђуро Новаковић,
Богдан Миловановић, Милош Ђулум;

Општина Војнић: Милош Вучковић, Бранко Кривоку-
ћа, Драган Бјеливук, Драган Поповић, Ђуро Гусић, Илија
Мусулин, Бошко Вишњић;

Општина Вршмоси: Дмитар Обрадовић, Љубан До-
брић, Гојко Мириловић, Милош Чича, Павао Мишчевић,
Јован Мраовић, Марко Војновић;

Општина Глина: Милан Вукшић, Милан Бранковић,
Милан Мартиновић, Светозар Богданић, Миле Паспаљ, Ду-
шан Јовић, Љубомир Маџарац;

Општина Пејриња: Спирос Костић, Јово, Ранчић, Ђу-
ро, Дедић, Драган Санадер, Милан Штековић, Ранко До-
дош, Драган Војновић, Милан Абрамовић;

Општина Двор на Уни: Јован Прерадовић, Миле Гра-
бунџија, Миле Стамболија, Раде Мрђеновић, Петар Цвета-
новић, Душан Беић, Милан Жунџић;

Општина Косијајница: Милан Инђић, Бранко Пе-
трињац, Бранко Ребић, Никола Плављенић, Перо Тр-
бојевић, Бранко Дмитровић, Љубомир Марјановић;

Општина Сисак – Цапрац: Вељко Самарџија, Никола
Добријевић, Лазар Драгичевић, Вања Здјеларац, Мићо Је-
лић Грновић, Милан Хинић, Милан Иванић, Милан Живко-
вић;

Општина Окучани: Васо Остролучанин, Стеван Стани-
чић, Ђорђе Дамјановић, Јоцо Марић, Душан Витез, Бориво-
је Срђеновић, Божо Кукавица, Мишо Бајић, Миле Рађено-
вић, Велимир Ожеговић, Илија Лончар, Миленко Марин-
ковић;

Општина Дарувар: Крста Жарковић, Рајко Црнобрња,
Милош Босанац, Бранко Милиновић, Љубан Целалија,

Стево Ратковић, Здравко Рајек, Миливој Максић, Милан
Шоврљуга, Владо Гатарих, Слободан Плавшић, Раде Коса-
новић;

Општина Пакрац: Мирослав Грозданић, Лазо Ву-
четић, Милан Мраић, Зоран Малетић, Никола Вуко-
тић, Милорад Продановић, Бранко Торбица Обрад
Петковић, Бранко Павловић, Миодраг Продановић
Цапа, Симо Мандић, Љубинка Ђукановић;

Општина Подравска Слајина: Саво Радошевић, Вељ-
ко Вукелић, Боро Добрић, Милан Мутавић, Зоран Ми-
шчевић, Драган Добројевић, Слободан Радошевић, Недељ-
ко Станковић, Миодраг Лукић, Рајко Карановић, Рајко
Цвјетичанин, Драган Келеуза;

Општина Грубишно Поље: Ненад Вурдеља, Бранко
Поповић, Милан Басташић, Милан Вуковић, Бранислав Јо-
ловац, Жељко Милановић, Душан Сабљић, Боро Вурдеља,
Лазо Саваговић, Ненад Мачак, Душан Безбрадица;

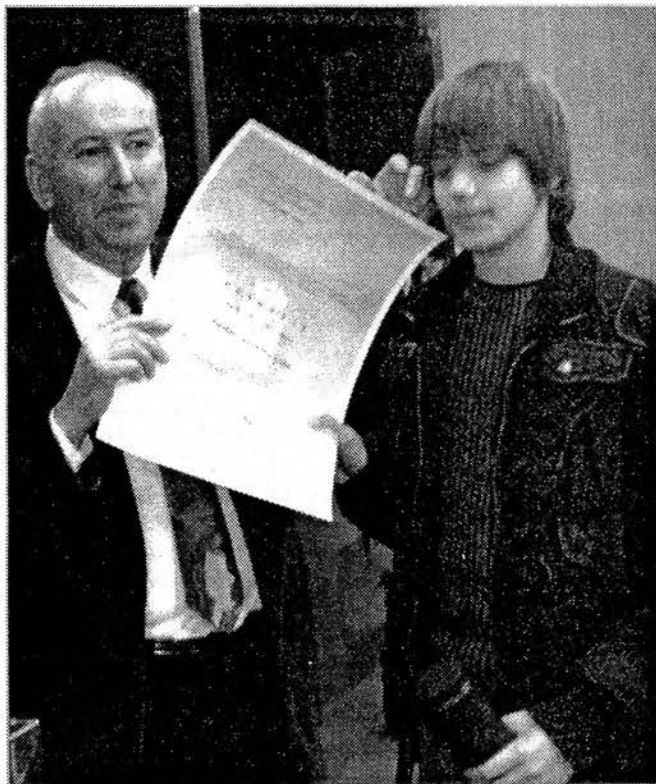
Општина Даљ: Часлав Никшић, Бошко Вукмировић,
Ђорђе Чалошевић, Стеван Којичић, Борислав Михајловић,
Божидар Бурковић, Витомир Ковачевић, Гојко Поповић,
Милан Илић, Боривој Милинковић, Часлав Оџић;

Општина Тења: Шпиро Борјан, Ђорђе Суботић, Вељко
Башчанин, Миленко Живковић, Симо Утвић, Јово Ребрача,
Јован Капетанчић, Милан Трбојевић, Саво Грановић, Ми-
лан Милановић;

Општина Мирковци: Вукашин Егић, Дане Мати-
јевић, Жељко Травица, Бранко Миљевић, Слободан
Теофиловић, Михајло Тања, Слободан Бекић, Мило-
ван Тешић, Станко Мартиновић, Лазар Црнобрња,
Ђорђе Бабић, Драган Петковић, Ђуро Бајић, Небој-
ша Граховац, Каменко Глуаковић, Бранко Скелеџија,
Слободан Медић, Радивоје Теофиловић, Зоран Бел-
дар;

Општина Бели Манасиур: Латас Ђорђе, Боривоје
Живановић, Милан Вујић, Милош Купрешанин, Драгиша
Дашић, Радомир Симић, Никола Живковић, Ернест Брње-
варац, Милан Дозет, Соња Веселиновић, Миле Бекић, Или-
ја Стојановић, Илија Плавшић, Светозар Окановић, Јакша
Убавић, Стојан Павловић, Раденко Дворнић, Бошко Страј-
нић, Раде Врачарић, Драгиша Радић, Михајло Зорић, Симо
Митрић, Јефто Кнежевић, Михајло Маријанац, Јаков Ма-
ливуц, Милан Кнежевић, Мирко Бурић, Радослав Прокић,
Благоје Кусић, Алекса Павловић, Мирко Тривуновић, Ми-
ле Торбица, Милан Јануз, Радован Стојановић, Рајко Мрђа;

Ойшћина Вуковар: Слободан Бибић, Недељко Бобер, Раде, Благојевић, Томо Чубранић, Мирко Чепрња, Саво Давидовић, Мирко Ерић, Дарко Фот, Мирко Јагетић, Раде Кресојевић, Јовица Кресовић, Никола Лазић, Раде Лесковац, Миодраг Недељковић, Перо Пејић, Жарко Пуповац, Лазо Пуповац, Јовица Палић, Илија Поповић, Мирко Ружић, Здравко Симић, Саво Сандић, Војислав Станимировић, Драган Тодоровић, Ђорђе Вулетић, Милорад Вишић, Раденко Вранешевић, Душан Воркапић, Живојин Вечервић, Миролуб Вујовић, Илија Кончаревић, Милош Јошић, Стево Богић, Здравко Врачарић, Лазо Босић, Боро Богуновић, Жељко Перенчић, Лазар Јаковљевић, Љубан Деветак, Војин Шуша, Гојко Ковачевић;

15. Скупштина Републике Српске Крајине (12. 02. 1994 – ...)

Бранко Војница, председник,
Марко Атлагић, потпредседник,
Милан Ерњаковић, потпредседник
Рајко Лежаић, председник,
Боро Богуновић, потпредседник,
Ђорђе Дамјановић, потпредседник.

Ойшћина Бенковац

1. Рајко Лежаић (СДС Крајине)
2. Марко Атлагић (СДС Крајине)
3. Стево Вукша (СДС Крајине)
4. Мирко Гагић (СПС)

Ойшћина Книн

1. Бранко Перић (СДС Крајине)
2. Стеван Ђурић (СДС Крајине)
3. Лазар Мацура (СДС Крајине)
4. Душан Вјештица (СДС Крајине)
5. Драго Ковачевић (СДС Крајине)
6. Марко Добријевић (СДС Крајине)
7. Вељко Поповић (СДС Крајине)
8. Ђорђе Бјеговић (СПС)

Ойшћина Дрњи

1. Бранко Бибић (СДС Крајине)

Ойшћина Обровац

1. Станко Мацура (СДС Крајине)

Ойшћина Задар

1. Марио Манкузо (независни)

Ойшћина Грачац

1. Ратко Личина (СДС)
2. Жељко Чанак (СПС)

Ойшћина Доњи Лајац

1. Тихомир Обрадовић (СДС Крајине)
2. Милан Танкосић (СРС)

Ойшћина Кореница

1. Јово Борић (СДС Крајине)
2. Слободан Перић (СДС Крајине)
3. Милан Калембер (СДС Крајине)

Ойшћина Плашки

1. Милан Радмановић (СДС Крајине)

Ойшћина Слуј

1. Миле Боснић (СДС Крајине)
2. Симо Крнић (независни)

Ойшћина Крњак

1. Милан Кресојевић (СДС Крајине)
2. Радојка Петровић (независни)

Ойшћина Војнић

1. Драган Ковачић (независни)
2. Жељко Гуњ (независни)

Ойшћина Врђинмоси

1. Милан Ерњаковић (СДС Крајине)
2. Љубан Добрић (СДС Крајине)
3. Милан Чубра (СДС Крајине)

Ойшћина Глина

1. Милан Вукшић (СДС Крајине)
2. Љубомир Мацарац (СДС Крајине)
3. Миливој Војновић (СДП)

Ойшћина Пејриња

1. Радован Маљковић (СДС Крајине)
2. Драган Војновић (СДС Крајине)
3. Драган Чичић (независни)

Ойшћина Двор на Ули

1. Симо Рајшић (СРС)
2. Душан Гашић (СРС)
3. Милош Мркобрада (СДС Крајине)

Ойшћина Косијајница

1. Бранко Дмитривић (СДС Крајине)
2. Миле Мишљеновић (СДС Крајине)
3. Бранко Ребић (СДС Крајине)

Ойшћина Сисак – Цајраг

1. Милан Живковић (независни)

Ойшћина Окучани

1. Аран Драгичевић (СДССЗ)
2. Ђорђе Дамјановић (СДССЗ)
3. Ранко Бакић (СДП)
4. Чедо Рељић (СДП)

Ойшћина Дарувар

1. Стево Ратковић (СДССЗ)

Ойшћина Грубишно Поље

1. Боро Вурдеља (СДСЗ)
2. Тихомир Босанац (СДССЗ)

Ойшћина Пакрац

1. Мирослав Грозданић (СДССЗ)
2. Обрад Ивановић (СДССЗ)
3. Петар Цодан (СДП)

Ойшћина Подравска Слајина

1. Вељко Вукелић (СДССЗ)
2. Драган Добројевић (СДССЗ)

3. Зоран Мишчевић (СДССЗ)

Ойшћина Даљ

1. Васо Гавриловић (СДС Крајине)

2. Милан Чубрило (СДСЗ)

Ойшћина Тења

1. Јово Ребрача (СДССЗ)

2. Ђуро Подунавац (СРС)

Ойшћина Мирковци

1. Зоран Белдар (СРС)

2. Вукашин Егић (СДССЗ)

3. Гојко Ковачевић (СДССЗ)

4. Петар Бабић (СДССЗ)

Ойшћина Бели Манасћир

1. Бранко Војница (СРС)

2. Ратко Гонди (СРС)

3. Милорад Буха (СРС)

4. Милорад Лемић (СРС)

5. Милан Брдар (СРС)

6. Бошко Ђурковић (СРС)

7. Милан Јакшић (СРС)

8. Милан Вуковић (независни)

Ойшћина Вуковар

1. Ранко Вујић (СРС)

2. Вакрисије Вуксановић (СРС)

3. Станко Вујановић (СРС)

4. Јовица Вученовић (СПС)

5. Мирко Јагетић (СПС)

6. Богдан Воркапић (СПС)

7. Војислав Станимировић (СДССЗ)

8. Боро Богуновић (СДССЗ)

9. Милорад Вишић (независни)

10. Славко Докмановић (независни)

16. Предсједници Општина У РСК

Ойшћина Бенковац

Здравко Зечевић

Мате Богуновић

Стево Вукша

Ойшћина Дрниш

Вељко Субота

Горан Красић

Ойшћина Книн

Милан Бабић

Драго Ковачевић

Ойшћина Обровац

Сергеј Веселиновић

Драган Миланко

Драган Вукчевић

Ойшћина Доњи Лапац

Давид Растовић

Дацо Владетић

Ойшћина Грачац

Војислав Лукић

Јасминка Мандић

Ђорђе Кокот

Никица Мрдаљ

Ойшћина Кореница

Бошко Божанић

Младен Петровић

Милан Калембер

Ойшћина Плашки

Никола Медаковић

Милан Радмановић

Ойшћина Слуњ

Миле Боснић

Миле Милошевић

Милан Поповић

Ойшћина Крњак

Никола Мркић

Ойшћина Војнић

Раде Гаћеша

Милош Вучковић

Слободан Благојевић

Ойшћина Врђинмосић

Дмитар Обрадовић

Милош Чича

Милан Ерњаковић

Ойшћина Глина

Велибор Матијашевић

Душан Јовић

Светозар Богданић

Љубомир Маџарац

Ойшћина Пејτριња

Радован Маљковић

Никола Бандур

Душанка Пречаница

Драган Војновић

Ойшћина Косијајница

Бранко Дмитровић

Миленко Јањић

Ойшћина Сисак Цайраћ

Милутин Бунчић

Појић Бранко

Милан Живковић

Вања Здјеларац

Ойшћина Двор на Уни

Богдан Вајагић

Петар Цветановић

Југослав Радојевић

Симо Рајшић

Ойшћина Окучани

Аран Драгичевић

Ойшћина Пакрац

Мирослав Грозданић

Ойшћина Подравска Слаћина

Боро Радосављевић

Ойшћина Дарувар

Ђорђе Ловрић

Стево Ратковић

Ойшћина Грубишно Поље

Милан Басташић

Душан Безбрадица

Боро Вурдеља

Ойшћина Даљ

Илија Јакшић

Илија Пантелинац

Ойшћина Тења

Јово Ребрача

Ойшћина Мирковци

Вукашин Егић

Зоран Белдар

Мирослав Гркинић

Ойшћина Бели Манасћир

Боривоје Живановић

Слободан Жиловац

Ойшћина Вуковар

Славко Докмановић

Рајко Бибић

Милорад Вишић

Љубодраг Вучичевић

Сабрана дела проф. др Војислава Шешелја

Преко 65.000 страница сабраних дела проф. др Војислава Шешелја представљају чисти концентрат његових мисли и дела, од дисидентских дана до тренутка када је постао неоспорни лидер свих српских патриота. Овде се, на једном месту, налазе његови научни радови, скупштински говори, телевизијски мегдани, интервјуи које је дао штампи, радио емисије и различити политички и научни скупови у чијем раду је активно учествовао. Ту су и судски процеси, а нарочито место заузима збирка хашких докумената, објављена у чак 15 књига.

Својим пером, ова оригинална личност српске политике објашњава узроке и механизме политичке делатности усмерене против српскога народа и његове државе, али читаоца не оставља у мраку песимизма, попут већине хроничара народног страдања.

Његово сагледавање прошлости и садашњости представља научни метод за пројектовање реалне визије будућности, што је, у ствари, одговор на најтежа питања данашњице. Често намерно погрешно схваћен и још злонамерније тумачен, на овим страницама не оставља простор за било какву дилему – све је објашњено, свака реч је у контексту, догађај лоциран, а правни акт протумачен.

По општој оцени целокупне српске јавности, а нарочито њеног научног дела, у овом обиљу историјског, правног и политичког материјала нарочито се издваја његово, по много чему капитално дело „Идеологија српског национализма”.

У својој најпознатијој књизи, проф. др Војислав Шешелј, на хиљаду страна текста, синтетизује све научне чињенице, филозофске парадигме и теоријске постулате на којима је саздана идеологија српског национализма.

Ово дело др Војислава Шешелја се одликује критичким приступом и бриљантном анализом, а аутор се и овде потврђује као ерудита и стрпљив истраживач, који је у току вишегодишњег рада проучио огроман број историјских, лингвистичких, филозофских, социолошких и политиколошких студија, дела водећих научних ауторитета у разним дисциплинама и областима, селекционишући њихове врхунске резултате и доводећи их у хармоничан облик.

Др Шешелј је ову обимну студију довршио проширујући своју претходну монографију „Научно и публицистичко дело проф. др Лазе Костића”. Српски народ је тако добио компактно, систематизовано и комплетно дело у коме су обрађени сви значајни аспекти српског национализма, његова природа, циљеви и систем моралних судова. Пред нама је први прави уџбеник српског национализма.

Др Војислав Шешелј

ИДЕОЛОГИЈА
СРПСКОГ НАЦИОНАЛИЗМА

ВЕЛИКА СРБИЈА А.Д.
БЕОГРАД 2002.

Др Војислав Шешељ

**ПОНТИФЕКС МАКСИМУС
САТАНИСТИЧКЕ ЦРКВЕ
ЈОВАН ПАВЛЕ ДРУГИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**АНТИХРИСТОВ НАМЕСНИК
ЗЛИКОВАЧКИ РИМСКИ ПАПА
БЕНЕДИКТ ШЕСНАЕСТИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Четири књиге др Војислава Шешеља које раскринкавају антисрпску природу папства и римокатоличког клера у целини.

Концентрат истине на 4000 страна који јасно доказује да је за све ратне злочине на територији бивше Југославије крив римски папа.

Др Војислав Шешељ

**ВАТИКАН ГЛАВНО
САТАНИНО ГНЕЗДО**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

Др Војислав Шешељ

**РИМСКА КУРИЈА
ВЕЧИТО ЖЕДНА
СРПСКЕ КРВИ**

СРПСКА РАДИКАЛНА СТРАНКА
БЕОГРАД 2006.

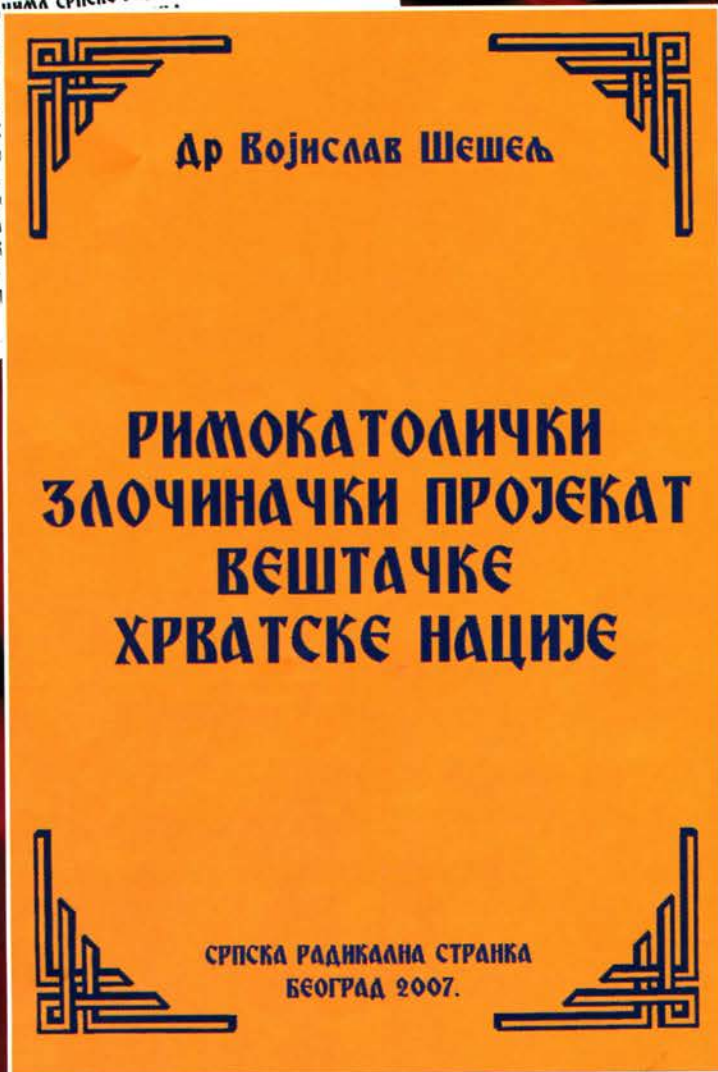
Капитално дело

Проф. др Војислава Шешеља

ОБУ КЊИГУ ПОСВЕЋУЈЕМ
МОЈИМ РАТНИМ САБОРЦИМА И ПРИЈАТЕЉИМА
ДОБРОВОЉНИМА СРПСКЕ РАДИКАЛНЕ СТРАНКЕ.

ОБУ СЊИ
МОЈИМ РАТ
ДОБРОВОЉ
ЈУНАЧКИМ
КОЈИ СУ
НА ОСТАТ
БРАНЕЊИ
ДНЕВИМ С
КЛАЊАЗУ
СТИДИМ
ШТО НИ
ДА ПОД
УТОЛИК
ДА ДО
НАСТА

НА...

Научна истина о Римокатоличкој цркви и Хрватима

Сензационално дело настало за четири године
хашког тамновања проф. др Војислава Шешеља

Чињеницама потискујући емоције, аутор научно доказује да је данашњи „хрватски народ“ вештачка креација Римокатоличке цркве, унапред замишљена као инструмент њеног злочиначког пројекта, утемељеног на тежњи да се српски народ уништи унијаћењем, покатоличавањем или потпуном физичком ликвидацијом, како више не би представљао препреку даљем прозелитском продирању на источноевропске просторе.

Рачунајући на беспопштедну и аргументовану критику, проф. др Шешељ анализира бројну научну и публицистичку литературу и тако доказује своју основну тезу истакнуту у самом наслову ове књиге.

Јединствен научни рад на преко хиљаду страница који разобличава пакт Ватикана и Вашингтона који је жигосао Србе као највећи светски проблем и тако се сврстао на страну традиционалних српских непријатеља.